

2019

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

RAPORT

O STANIE WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
ZA 2018 ROK

Spis treści

Wstęp	4
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza i przestrzenna województwa wielkopolskiego	5
1.1. Demografia i osadnictwo	5
1.2. Społeczeństwo i jakość życia	7
1.3. Gospodarka	12
1.4. Środowisko	21
1.5. Komunikacja	26
2. Dokumenty wykonawcze do Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku	29
2.1. Dokumenty kierunkowe	29
2.2. Dokumenty operacyjne	29
3. Informacja o realizacji przez Samorząd WW polityk, planów, programów i strategii	32
3.1. Przestrzeń	34
3.2. Społeczeństwo	37
3.2.1. Polityka społeczna	37
3.2.2. Zdrowie	43
3.2.3. Kultura i turystyka	48
3.2.4. Społeczeństwo obywatelskie	52
3.2.5. Sport	53
3.3. Gospodarka	53
3.3.1. Rynek pracy	53
3.3.2. Edukacja	57
3.3.3. Konkurencyjność i innowacyjność	61
3.3.4. Rolnictwo i obszary wiejskie	65
3.4. Środowisko i energia	68
3.5. Komunikacja	73
3.5.1. Społeczeństwo informacyjne	73
3.5.2. Transport	74
3.6. Samorząd	80
3.6.1. Budżet WW oraz WPF	80
3.6.2. Współpraca zagraniczna	80
3.6.3. Programy unijne	84
4. Wykonanie uchwał Sejmiku Województwa Wielkopolskiego podjętych w 2018 roku	98
Spis rycin:	121
Spis tabel:	122

Wstęp

Obowiązek opracowania Raportu o stanie Województwa Wielkopolskiego za 2018 rok wynika z przepisów ustawy z 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa. Zgodnie z ustawą raport obejmuje podsumowanie działalności Zarządu Województwa Wielkopolskiego za 2018 rok, w szczególności realizacji polityk, programów i strategii czy uchwał sejmiku województwa.

Struktura raportu zdeterminowana jest Uchwałą nr V/81/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 25 marca 2019 roku, stąd na raport składają się 3 główne części.

Część pierwsza, przedstawiająca sytuację społeczno-gospodarczą i przestrzenną województwa, stanowi krótką charakterystykę regionu, z uwzględnieniem najważniejszych atutów województwa, a także barier i problemów rozwojowych. Obejmuje ona analizę danych zastanych z 2018 roku, a w przypadku ich braku lub analizy dynamiki z lat poprzedzających. Przedstawiona sytuacja regionu obrazuje kontekst działań podejmowanych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego w 2018 roku. Dla większej przejrzystości tekst uporządkowano w pięć obszarów tematycznych, tj.: przestrzeń, społeczeństwo, gospodarka, środowisko oraz komunikacja.

W drugiej części opisane zostały realizowane w 2018 roku instrumenty programowe Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku (SRWW 2020), do których należą strategie sektorowe oraz plany i programy przyjęte przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego lub Zarząd Województwa Wielkopolskiego. SRWW 2020 jest dokumentem ramowym, wyznaczającym kierunki i zakres interwencji dla wynikających z niej dokumentów wykonawczych, opracowywanych i realizowanych na różnych podstawach prawnych. Część ta, poza ogólną charakterystyką poszczególnych dokumentów wykonawczych, poświęcona została głównym działaniom i ich efektom. Zgodnie w ww. uchwałą przedstawiono w niej w sposób syntetyczny najważniejsze inicjatywy podejmowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach realizacji strategii sektorowych, planów czy programów, a także inicjatywy nie wpisujące się w dokumenty wykonawcze do SRWW 2020. Ponadto, tam gdzie to było możliwe, oszacowano środki finansowe przeznaczone na realizowane działania.

Trzecia część raportu zawiera informacje na temat stanu wykonania uchwał Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przekazanych do realizacji Zarządowi Województwa Wielkopolskiego. Informacje w formie tabelarycznej przedstawione są zgodnie ze stanem na koniec 2018 roku.

Adresatami raportu są wszystkie podmioty zainteresowane rozwojem województwa, w szczególności Radni Sejmiku Województwa Wielkopolskiego oraz mieszkańcy regionu. Stanowi on podstawę do debaty, po której przeprowadzane jest głosowanie nad udzieleniem Zarządowi Województwa Wielkopolskiego wotum zaufania.

1. Sytuacja społeczno-gospodarcza i przestrzenna województwa wielkopolskiego¹

1.1. Demografia i osadnictwo

Wielkopolska to jeden z kluczowych regionów w Polsce, odgrywający ważną rolę w wielu obszarach życia społeczno-gospodarczego, mający istotne znaczenie dla integracji polskiej przestrzeni z przestrzenią europejską. W skali kraju stanowi drugie co do wielkości (29,8 tys. km²) i trzecie pod względem liczby mieszkańców województwo (3 489,2 tys. osób na koniec 2017 roku, 9,1% ogółu ludności kraju).

Zachodzący obecnie proces zmian w ruchu naturalnym ludności rzutuje na ulegającą ciągłym przekształceniom strukturę osadniczą regionu. Zmiana modelu rodziny, spadek liczby urodzeń i zawieranych małżeństw, zmiany kierunków migracji ludności oraz starzenie się społeczeństwa oddziałują na różne płaszczyzny życia, w tym na rynek pracy, rynek mieszkaniowy, system ochrony zdrowia i opieki społecznej, edukacji, czy system transportowy. Zjawisko starzenia się ludności oraz ciągły wzrost liczby osób w wieku emerytalnym będą w niedalekiej przyszłości stanowić poważne wyzwanie dla polityki społecznej, zwłaszcza w kontekście dostępności wysokiej jakości usług medycznych i opiekuńczych.

W województwie wielkopolskim, jako w 1 z 5 województw w kraju, obserwuje się stały przyrost liczby ludności. W latach 2014–2017 roku region zanotował wzrost liczby ludności o 0,5%, wobec spadku o 0,12% na poziomie kraju. Największy przyrost ludności (w wartościach bezwzględnych) w analizowanym okresie odnotowano w powiecie poznańskim (o 22,7 tys. osób, tj. o 6,3%) oraz powiatach: leszczyńskim (o 1,5 tys. osób, tj. o 2,7%), średzkim (o 1,0 tys. osób, tj. 1,7%) i szamotulskim (o 1,0 tys. osób, tj. 1,1%). Utrzymujące się niezmiennie dodatnie saldo migracji oraz przyrost naturalny to przejaw pozytywnych tendencji demograficznych występujących na tych obszarach. Nie brakuje jednak powiatów wyróżniających się zmniejszeniem się liczby ludności – dotyczy to przede wszystkim miast na prawach powiatu i jednostek usytuowanych na północy regionu. Największy ubytek liczby mieszkańców dotyczył największych miast: Poznania (o 7,0 tys. osób, tj. o 1,3%), Kalisza (o 1,7 tys. osób, tj. o 1,7%) oraz Konina (o 1,7 tys. osób, tj. o 2,2%).

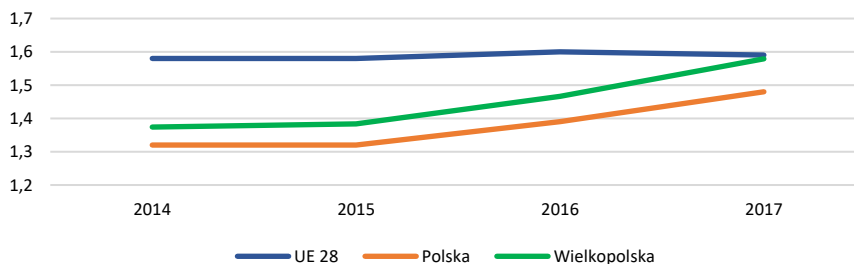
Wzrastająca liczba mieszkańców Wielkopolski jest wynikiem obserwowanego w ostatnich latach dodatniego przyrostu naturalnego (utrzymującej się w regionie przewagi urodzeń żywych nad liczbą zgonów). W 2017 roku współczynnik urodzeń żywych liczony na 1 000 ludności kształtował się na poziomie 11,6, a współczynnik zgonów wyniósł 9,5, co oznacza, że przyrost naturalny (w przeliczeniu na 1 000 ludności) wyniósł 2,06 (wobec 0,00 w kraju), a więc był wyższy o 0,35 w porównaniu z 2014 rokiem. Wysokie wartości wskaźnika przyrostu naturalnego (4-7‰) obserwuje się częściej w powiatach otaczających większe miasta, dotkniętych najmocniej zjawiskiem suburbanizacji, tj. poznańskim, leszczyńskim, a ponadto w grodzkim i średzkim.

Pewne korzystne, choć nadal niewystarczające, zmiany uwidoczniły się także w przypadku wartości współczynnika dzietności ogólnej, określającego średnią liczbę dzieci urodzonych przez kobietę w ciągu całego okresu rozrodczego, która w 2017 roku osiągnęła w Wielkopolsce najwyższy poziom od 2014 roku. W aspekcie przestrzennym wyższą wartość współczynnika odnotowuje się na obszarach wiejskich niż na obszarach miejskich, tj. 1,7 wobec 1,5. Poziom współczynnika w województwie wielkopolskim, podobnie jak w całym kraju (1,5 w 2017 roku), nie zapewnia prostej zastępowalności pokoleń, ponieważ jego wartość jest niższa od optymalnej wielkości, która zawiera się w przedziale między 2,1-2,2.

---

¹Podstawowym źródłem danych statystycznych użytych w diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej województwa wielkopolskiego jest Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Zakres czasowy opracowania obejmuje możliwie najbardziej aktualne dane dla 4-letniego okresu analizy – generalnie odnosi się do lat 2014–2017. W pewnych sytuacjach, ze względu na problemy z dostępnością danych, zakres ten został zawężony, zaś w niektórych przeciwnie – poszerzony o dostępny 2018 rok.

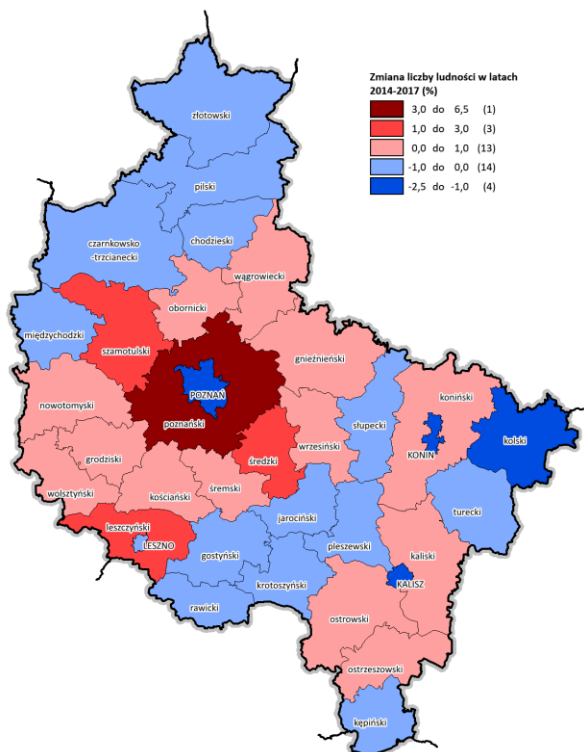
Ryc. 1. Współczynnik dzietności w Wielkopolsce, Polsce i Unii Europejskiej w latach 2014-2017

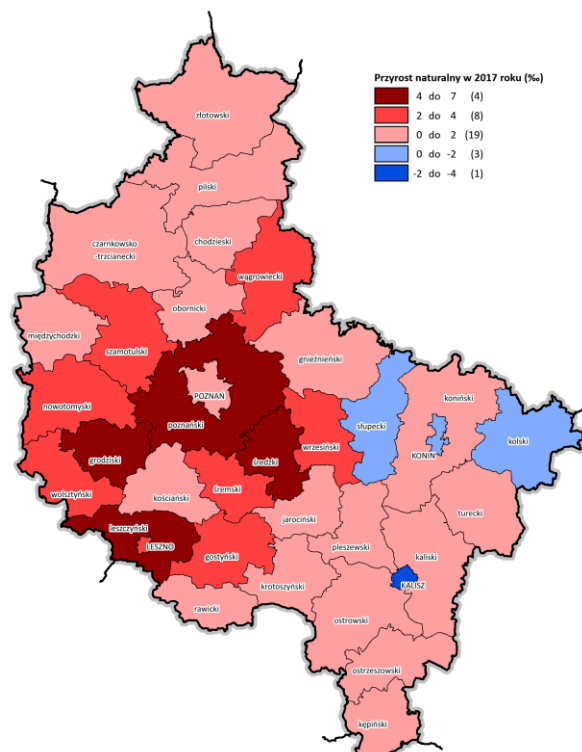
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i bazy Eurostat

Efektom suburbanizacji jest wzrost liczby ludności obszarów wiejskich oraz mniejszych miast usytuowanych w pobliżu największych ośrodków miejskich, w wyniku czego systematycznie obniża się wartość wskaźnika urbanizacji. W 2017 roku tereny miejskie zamieszkiwało 1 903,4 tys. osób, tj. 54,6% populacji regionu. Odsetek ludności wiejskiej, który z roku na rok wzrasta, wyniósł 45,4%. Poszczególne powiaty cechują się dużym zróżnicowaniem udziału ludności miejskiej w liczbie mieszkańców ogółem. Obszarami najbardziej zurbanizowanymi (powyżej 60% ludności miejskiej), poza miastami na prawach powiatu, są powiaty: pilski i gnieźnieński. Wysokim udziałem i największą liczbą ludności wiejskiej cechują się natomiast powiaty: kaliski, leszczyński i koniński, co po części wynika z tego, że są to jednostki okalające miasta na prawach powiatu.

Ryc. 2. Zmiana liczby ludności w latach 2014-2017

Ryc. 3. Przyrost naturalny w 2017 roku

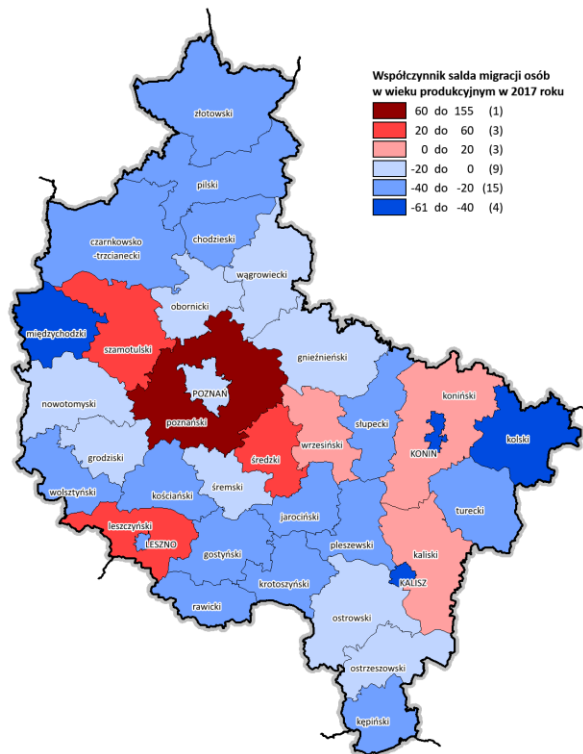

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

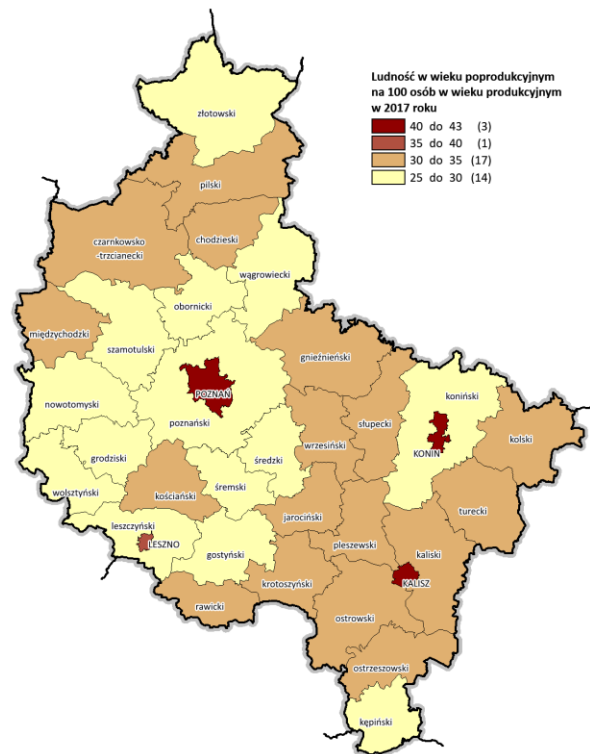
Na zmianę populacji na obszarze regionu istotny wpływ ma także ruch migracyjny (wewnętrzny, jak i zagraniczny). Akcesja Polski do UE stanowiła ważny impuls do migracji Wielkopolan za granicę, głównie do takich krajów jak Wielka Brytania, Niemcy, Holandia i Irlandia, czego potwierdzeniem było odnotowywane do 2014 roku ujemne saldo migracji zagranicznych. W dwóch ostatnich latach liczba emigrujących z Wielkopolski stopniowo się zmniejszała, co skutkowało wzrostem wartości salda

migracji zagranicznych, które w 2017 roku wynosiło 128 osób (w kraju 1 436), podczas gdy w 2014 roku osiągnęło wartość -1 308 osób. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wartość wskaźnika w 2017 roku wyniosła 0,4 (podobnie jak w Polsce) wobec -3,8 w 2014 roku. W przypadku ruchu wewnętrznego w województwie wielkopolskim nadal odnotowuje się dodatnie saldo migracji. W 2017 roku ukształtowało się ono na poziomie 1 015 osób (w 2014 roku 1 381 osób), tj. 2,9 osoby w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (w 2014 roku – 4,0 osoby).

Ryc. 4. Saldo migracji w 2017 roku

Ryc. 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W województwie wielkopolskim odnotowuje się niekorzystne zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku, przejawiające się stopniowym zmniejszaniem się odsetka ludności w wieku produkcyjnym kosztem zwiększania się udziału osób w wieku poprodukcyjnym. W 2017 roku odsetek osób w wieku produkcyjnym ukształtował się na poziomie 61,3% (wartość o 1,8 p. proc. niższa niż w 2014 roku, zbliżona do wartości w kraju – 61,2%), zaś osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 19,4% ogółu ludności (tj. 1,7 p. proc. więcej niż w 2014 roku oraz mniej niż w kraju – 20,8%). Odsetek dzieci i młodzieży (osób w wieku przedprodukcyjnym – w wieku od 0 do 17 lat) pozostał natomiast na względnie podobnym poziomie – 19,3% (wartość wyższa niż w kraju – 18,0%). Wskaźnik obciążenia demograficznego (relacja osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym), który od kilku lat utrzymuje tendencję wzrostową, wyniósł w regionie 31,7 (28,0 w 2014 roku) i był niższy niż średnio w Polsce – 34,0. Na terenie województwa wielkopolskiego ryzyko wystąpienia konsekwencji zjawiska obciążenia demograficznego występuje w miastach na prawach powiatu (35-43 os. w wieku poprodukcyjnym/100 os. w wieku produkcyjnym).

1.2. Społeczeństwo i jakość życia

1.2.1. Polityka społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać

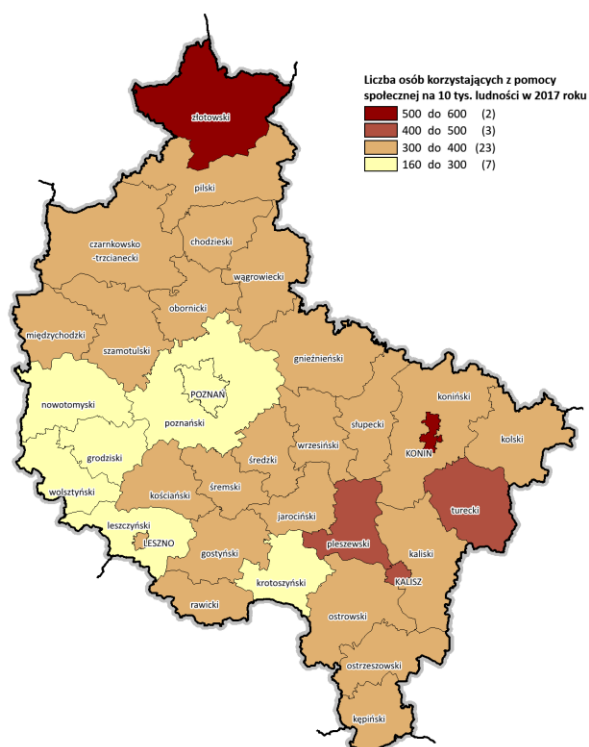

wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości². W Wielkopolsce w 2017 roku świadczenie z pomocy społecznej przyznano decyzją 115 290 osobom, co w przeliczeniu na 10 tys. ludności uplasowało region na 11. miejscu w kraju z wartością 330 osób, wobec średniej krajowej na poziomie 373 osoby. W latach 2014-2017 liczba świadczeniobiorców w województwie wielkopolskim zmalała o 23,3% (podobnie jak w kraju – 23,5%), co mogło być spowodowane wieloma czynnikami, w tym m.in.: poprawą sytuacji materialnej rodzin z dziećmi na skutek rządowego programu Rodzina 500+, wzrostem wynagrodzeń (w tym płacy minimalnej), spadkiem poziomu bezrobocia, niezmiennymi kryteriami dochodowymi uprawniającymi do uzyskania świadczenia z pomocy społecznej (od IV kwartału 2015 roku).

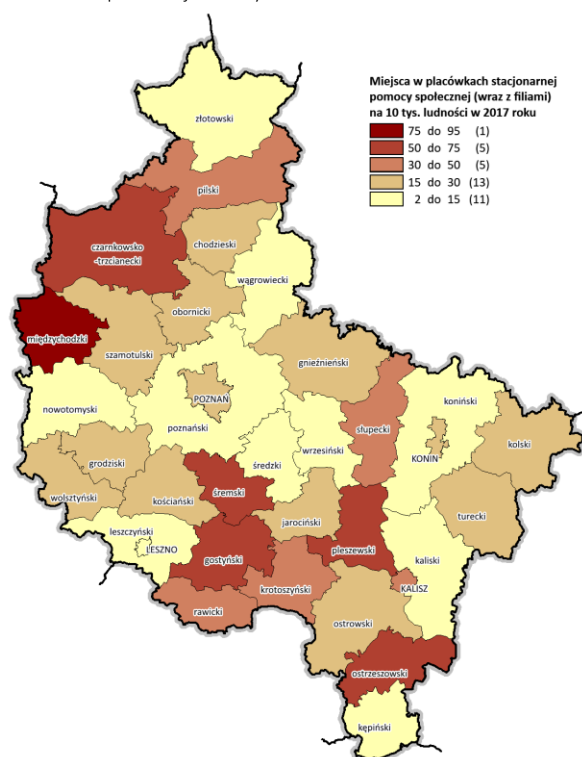
W roku 2017 wartościami wskaźnika poniżej średniej dla województwa wielkopolskiego cechowały się 22 powiaty³. Najwyższe wyniki zanotowano w powiatach: złotowskim (583), m. Konin (517), pleszewskim (469), m. Kalisz (459), tureckim (441), pilskim (399), jarocińskim (397), czarnkowsko-trzcianeckim (397), słupeckim (396) i konińskim (394,4). Najniższe wartości tego wskaźnika wystąpiły z kolei na terenie powiatów: poznańskiego (165,1), leszczyńskiego (215), nowotomyskiego (236), wolsztyńskiego (244) i m. Poznań (279).

Potrzeby i oczekiwania opiekuńcze wzrastają wraz z wiekiem i są one silnie skorelowane ze stanem zdrowia danej osoby. Zmiany demograficzne oraz zmiany społeczne rodziny (atomizacja i malejące możliwości udzielania wsparcia) wydają się być niezwykle ważnymi czynnikami wpływającymi na popyt usług w zakresie opieki nad osobami starszymi. Przypuszczać zatem należy, że w niedalekiej przyszłości, wraz ze wzrostem liczby osób starszych, zapotrzebowanie na usługi społeczne kierowane do tej grupy będzie wzrastać. W 2017 roku na terenie województwa wielkopolskiego funkcjonowało 149 placówek stacjonarnej pomocy społecznej, dysponujących 9 148 miejscami. Pod względem liczby miejsc w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców region uplasował się na 14. pozycji w kraju z wartością 26,3 miejsca, wobec średniej na poziomie 30,2 miejsca.

Ryc. 6. Osoby korzystające z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2017 roku

Ryc. 7. Dostępność miejsc w stacjonarnych placówkach pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

² Art. 2, p.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593 ze zm.).

³ Aktualnie źródłem danych dla poziomu powiatowego są wyłącznie sprawozdania MPIPS 03, zbierane przez ROPS w Poznaniu.

1.2.2. Zdrowie

W ramach stacjonarnej opieki zdrowotnej (tj. jednostek, w których świadczona opieka nad pacjentem ma charakter całodobowy, bądź całodzienny, w tym: szpitali, hospicjów, zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, zakładów opiekuńczo-leczniczych, czy ośrodków leczenia) w województwie, według stanu na 2017 rok, działały 62 szpitale ogólne i 3 psychiatryczne. W wielkopolskich szpitalach w 2017 roku leczono ogółem 719 484 pacjentów, a w szpitalach psychiatrycznych 23 176 osób. Szpitale ogólne dysponowały liczbą 15 600 łóżek. Wartość ta była zmienna w poprzednich latach, a w porównaniu do 2016 roku wzrosła zaledwie o 1,1%. W 2017 roku Wielkopolska zajmowała 13. lokatę z liczbą 44,7 łóżek w szpitalach ogółem na 10 tys. ludności (średnia dla kraju: 48,2 łóżka na 10 tys. ludności). Niska dostępność służby zdrowia w Wielkopolsce w zakresie liczby łóżek jest bardzo istotnym problemem dla województwa a zarazem wyzwaniem dla prowadzonej polityki związanej z ochroną zdrowia ludności.

W 2017 roku w Wielkopolsce prawo wykonywania zawodu medycznego posiadało 10 088 lekarzy, 2 941 lekarzy dentyistów, 22 987 pielęgniarek, 3 743 położnych oraz 34 tys. farmaceutów. Wobec ogólnego corocznego wzrostu liczby pracujących w zawodach medycznych (w tym na poziomie kraju), w Wielkopolsce zaczęła maleć liczba lekarzy oraz dentyistów, odpowiednio o 10,6% i 15,8% w stosunku do roku 2016. W przeliczeniu lekarzy na 10 tys. ludności województwo wielkopolskie w 2017 roku także uplasowało się na ostatnim miejscu w kraju (37,7 lekarzy na 10 tys. ludności, wobec średniej 56,7 w Polsce), a sytuacja nie ulega zmianie od wielu lat.

1.2.3. Kultura

Kultura jest obszarem życia publicznego kształtującym charakter i tożsamość danej zbiorowości, zwłaszcza w odniesieniu do poziomu lokalnego. Zwiększa ponadto atrakcyjność turystyczną regionu, wpływając na jakość życia mieszkańców. Kultura kształtuje również kapitał społeczny, przez co pośrednio przyczynia się do rozwoju społecznego regionu i podnosi jego konkurencyjność. Działalność kulturalną w regionie prowadzi wiele różnych podmiotów, m.in. instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, związki twórcze, szkoły i uczelnie wyższe, kościoły i związki wyznaniowe, firmy i osoby prywatne. W Wielkopolsce odbywa się wiele wydarzeń o charakterze kulturalnym, jednak liczba ich uczestników nie wyróżnia regionu na tle kraju.

W 2017 roku na terenie województwa funkcjonowały 92 muzea (3. miejsce w kraju za mazowieckim i małopolskim), które odwiedziło 1 191,5 tys. osób (8. miejsce). W Wielkopolsce w 2017 roku działały 44 kina stałe, liczba seansów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła 56, a województwo uplasowało się pod tym względem odpowiednio na 4. oraz 6. miejscu w kraju. Sukcesywnie zmniejsza się liczba bibliotek publicznych w regionie (z 694 w 2014 roku do 676 w 2017 roku). Liczba czytelników bibliotek w przeliczeniu na 1 000 ludności Wielkopolski (147) osiągnęła w 2017 roku wartość poniżej średniej krajowej (157). Podobna sytuacja dotyczy działalności centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic. W 2017 roku funkcjonowało 313 takich jednostek. W Wielkopolsce działało 1 456 zespołów artystycznych, a pod względem liczby członków tych grup w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców region uplasował się na 7. miejscu (7,5 członków w 2017 roku).

W regionie funkcjonuje 5 instytucji muzycznych, w tym 2 filharmonie (w Poznaniu i Kaliszu). W 2017 roku liczba ich słuchaczy wyniosła 56,2 tys. osób. W regionie znajduje się 6 teatrów dramatycznych, 2 teatry muzyczne, 1 teatr operowy, a także 3 teatry lalkowe.

Bezpośredni wpływ na zmiany liczby pracujących w turystyce w poszczególnych latach, podobnie jak w przypadku liczby turystów, ma organizacja dużych imprez masowych, a w szczególności międzynarodowych. W 2017 roku na terenie województwa zorganizowano 698 imprez masowych (w tym 404 artystyczno-rozrywkowe – pod względem liczby 2. miejsce w kraju, 286 sportowych – 5. miejsce oraz 8 interdyscyplinarnych – 3. miejsce), co uplasowało województwo na wysokim, 3. miejscu w kraju, za województwami śląskim i mazowieckim. Jednocześnie liczba ta z roku na rok rośnie. Pomimo dużej liczby wydarzeń liczba ich uczestników nie należy jednak w Wielkopolsce do najwyższych. W 2017 roku było to 2,1 mln osób, a region znalazł się tym samym na 6. miejscu w porównaniu do innych województw.

1.2.4. Sport

Aktualnie wśród ludności (jest to trend ogólnopolski) obserwuje się wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia oraz aktywnością sportową. W całym kraju, w tym w Wielkopolsce rośnie liczba klubów sportowych oraz liczba osób trenujących. W zakresie sportu szczególną wagę przykładana się do szkolenia dzieci i młodzieży, takie też działania są finansowane w największym stopniu (w tym przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego). W 2018 roku we współzawodnictwie krajowym w Systemie Sportu Młodzieżowego brało udział 3 766 klubów sportowych, w tym w Wielkopolsce 357. Od 2007 roku liczba klubów w regionie zwiększyła się o 61. Młodzi sportowcy z Wielkopolski, będący przedstawicielami klubów sportowych, uzyskali w 2018 roku 17 929,71 pkt (11,4% udziału w wynikach krajowych) w 57 dyscyplinach sportowych. W rywalizacji województw region od wielu lat zajmuje 2. miejsce za województwem mazowieckim (19 657,66 pkt w 2018 roku, 12,5%) oraz przed województwem śląskim (16 265,60 pkt, 10,4%).

1.2.5. Społeczeństwo obywatelskie

Najczęściej wykorzystywaną miarą charakteryzującą rozwój społeczeństwa obywatelskiego jest liczba organizacji pozarządowych. Trendy ogólnopolskie zauważalne są również na terenie województwa wielkopolskiego. W regionie w 2017 roku istniało ponad 13,8 tys. organizacji III sektora, co stanowiło 9,3% podmiotów w całym kraju. Obserwowany jest stały wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. ludności, w 2017 roku wyniosła ona 39,6 podmiotów na 10 tys. ludności w Wielkopolsce (5. miejsce wśród województw), tj. więcej niż w kraju – 38,5. Nieco inaczej kształtuje się sytuacja w przypadku liczby nowo zarejestrowanych podmiotów na 10 tys. ludności. W 2015 roku zanotowano bardzo duży wzrost liczby nowych podmiotów, jednak aktualnie (poza trzema województwami: zachodniopomorskim, łódzkim i kujawsko-pomorskim) obserwowana jest mniejsza dynamika ich powstawania – 2,1 podmiotu na 10 tys. ludności w Wielkopolsce (6. miejsce w kraju) wobec 2,0 w Polsce.

Najwięcej podmiotów III sektora zarejestrowanych było w powiatach: m. Poznań (70,6 podmiotu na 10 tys. ludności w 2017 roku) oraz w międzychodzkiem (47,9), m. Leszno (47,5), pleszewskim (45,2), ostrzeszowskim (43,1), jarocińskim (42,5), słupeckim (40,6) i nowotomyskim (40,2), z kolei najmniej w powiatach grodziskim (27,5), konińskim (28,1), obornickim (28,6), i śremskim (28,7).

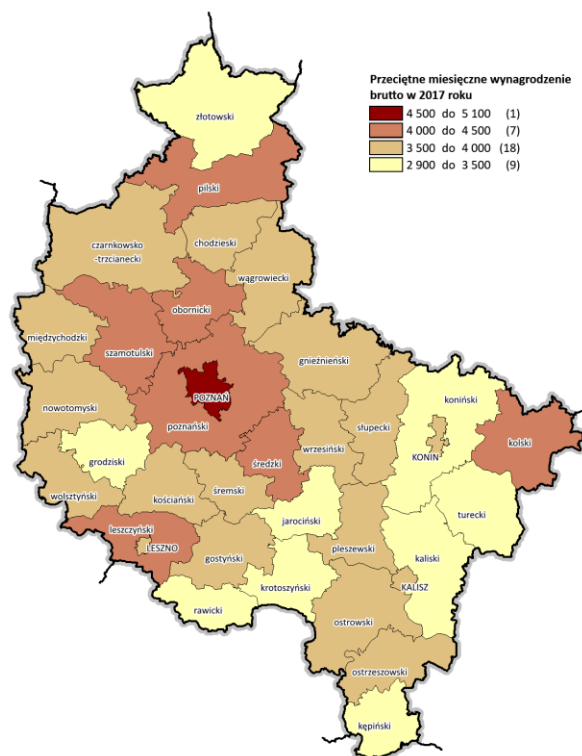
1.2.6. Społeczność lokalna (gospodarstwa domowe)

Sytuacja materialna wielkopolskich gospodarstw domowych ulega systematycznej poprawie. W 2017 roku przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny (przeznaczany na wydatki na towary i usługi) przypadający na 1 osobę w gospodarstwach kształtował się na poziomie 1 606,64 zł wobec 1 268,78 zł w 2014 roku. Pod tym względem Wielkopolska znalazła się na 6. miejscu w kraju, a relacja wobec średniej krajowej uległa zmianie – w 2017 roku była wyższa, z kolei w 2014 roku niższa (odpowiednio 1 598,13 zł w 2017 roku, 1 340,44 zł w 2014 roku). W województwie wielkopolskim obserwuje się poprawę sytuacji w zakresie zagrożenia ubóstwem materialnym. W 2017 roku wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym osiągnął poziom 15,5% (21,7% w 2014 roku) przy granicy ustalonej na poziomie 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym, czyli odsetek osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej minimum egzystencji, wyniósł 5,6% (10,1% w 2014 roku), zaś odsetek osób w gospodarstwach domowych żyjących poniżej ustawowej granicy ubóstwa osiągnął poziom 12,2% (16,4% w 2014 roku). Pozytywną tendencją jest systematyczne obniżanie się wartości wskaźników, jednak nadal w Wielkopolsce pozostają one wyższe od średnich krajowych, których wartości kształtowały się w 2017 roku na poziomie: 13,4%, 4,3% i 10,7%

W 2017 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie wielkopolskim wyniosło 4 124,13 zł, co oznacza jego wzrost w porównaniu z rokiem 2014 o 14,6%. Należy jednak zauważyć, że mimo systematycznego wzrostu wynagrodzenia nadal było ono około 9% niższe niż przeciętne wynagrodzenie w kraju, a region uplasował się na 9. miejscu wśród województw. Ponadto w regionie występuje dość duża rozpiętość wartości przeciętnego wynagrodzenia pomiędzy

poszczególnymi powiatami (różnica między najwyższą a najniższą wartością w 2014 roku wyniosła 1 810,22 zł, zaś w 2017 roku już 2 102,13 zł), co oznacza, że różnice pomiędzy powiatami pogłębiają się. W 2017 roku najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto odnotowano w powiatach kępińskim (2 960,24 zł), grodziskim (3 316,55 zł), jarocińskim (3 340,73 zł) i kaliskim (3 353,48 zł), z kolei najwyższe w m. Poznań (5 062,37 zł), powiecie szamotulskim (4 482,73 zł) i leszczyńskim (4 213,65 zł).

Ryc. 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

1.2.7. Bezpieczeństwo

W 2017 roku w Wielkopolsce stwierdzono 57 487 przestępstwa, a ich liczba w poprzednich latach systematycznie zmniejszała się, co było zgodne z tendencją na poziomie całego kraju. W przeliczeniu na 1 000 ludności zanotowano 16,5 przestępstwa, a region znalazł się na 12. miejscu w kraju, znacznie poniżej średniej – 19,6. Przestępstwa o charakterze kryminalnym w województwie wielkopolskim stanowiły 60,2% przestępstw ogółem, i była to wartość zbliżona do średniej w Polsce – 61,5%. Wśród wielkopolskich powiatów największą przestępczością charakteryzują się miasta na prawach powiatu (od 29,2 na 1 000 ludności w Poznaniu, do 21,4 w Kaliszu) oraz powiaty turecki (21,1) i ostrzeszowski (20,7). Najmniej przestępstw (poniżej 10,0 na 1 000 ludności) zanotowano w powiatach kaliskim, słupeckim, leszczyńskim i międzychodzkiem.

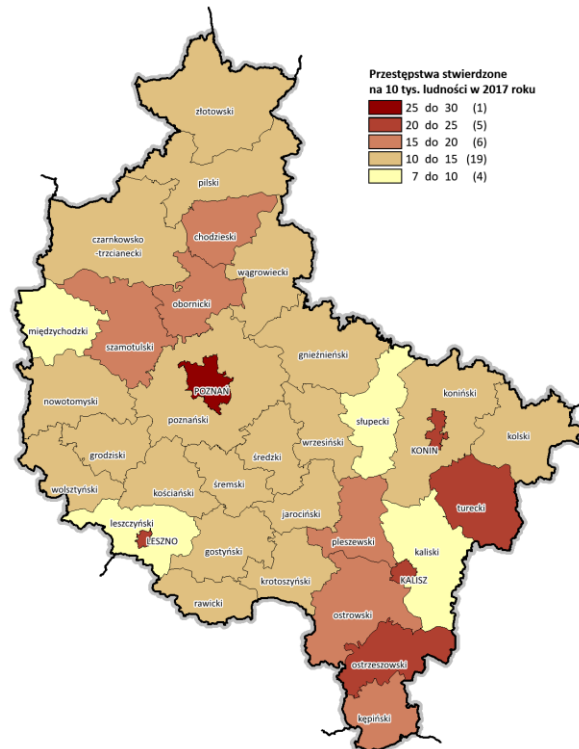
Liczba wypadków drogowych oraz ofiar śmiertelnych w Polsce jest zmienna, ale generalnie zmniejsza się. W 2017 roku w Wielkopolsce odnotowano 3 122 wypadki drogowe, a więc o 30,5% mniej niż w roku 2014. W ich wyniku 294 osoby poniosły śmierć. Na tle innych regionów liczba wypadków w województwie była jedną z wyższych (5. miejsce w kraju). Pod względem liczby ofiar Wielkopolska uplasowała się na 2. miejscu w kraju za województwem mazowieckim (464 w 2017 roku).

Najwięcej wypadków w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Wielkopolsce odnotowano w powiatach leszczyńskim (168,2), m. Poznań (166,3), m. Leszno (151,1), a najmniej (poniżej 40,0) w powiatach tureckim, grodziskim, kępińskim oraz pilskim.

Powyższe dane wskazują na wagę problemu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego. Znaczna liczba ofiar wypadków spowodowana jest w dużej mierze ponadprzeciętnym natężeniem

ruchu, złym stanem technicznym i nieodpowiednimi parametrami technicznymi dróg. Bardzo często przyczyną jest również zły stan techniczny pojazdów oraz nadmierna prędkość jazdy kierowców.

Ryc. 9. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 10 tys. ludności w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

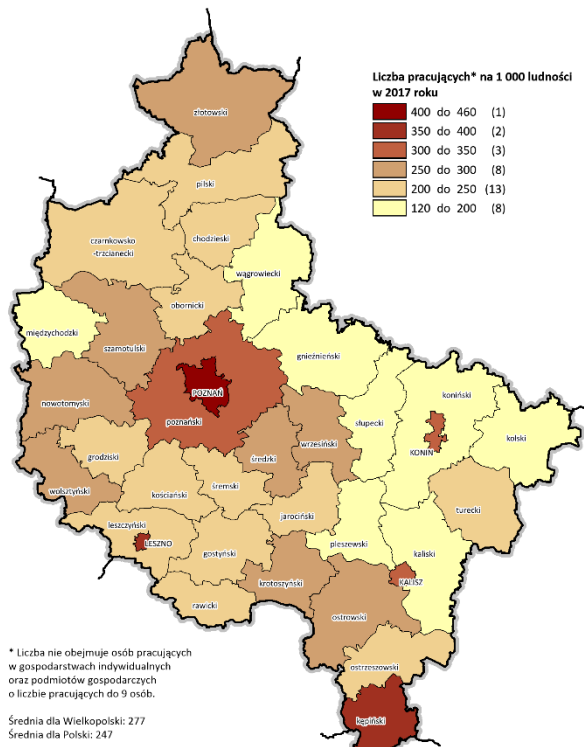
1.3. Gospodarka

1.3.1. Rynek pracy

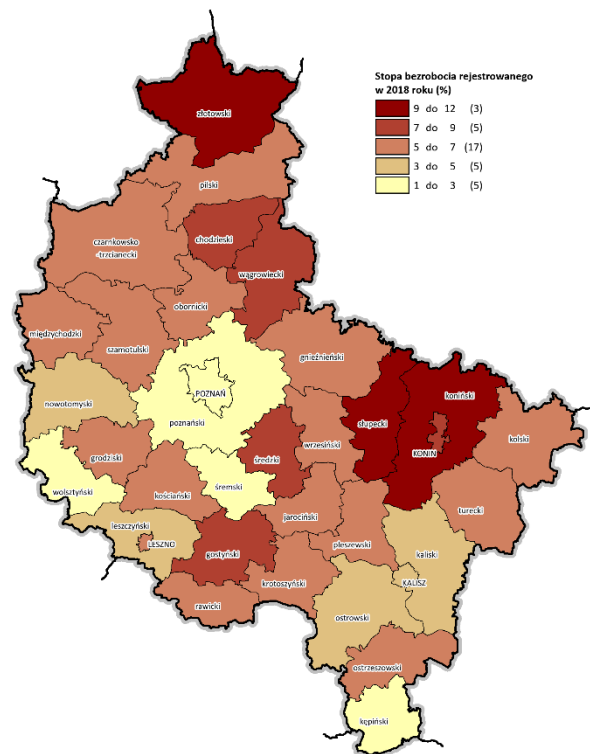
Sytuacja na rynku pracy w Wielkopolsce od kilku lat jest korzystna. Świadczą o tym m.in. zwiększająca się liczba pracujących, wzrost przeciętnego zatrudnienia i wynagrodzenia brutto, a także wartość stopy bezrobocia rejestrowanego, która niezmiennie utrzymuje się na najniższym poziomie w kraju.

Liczba pracujących w gospodarce narodowej w 2017 roku wyniosła 1 541,7 tys. (razem z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie), a więc wzrosła o 9,1% w porównaniu do 2014 roku. Pod tym względem Wielkopolska uplasowała się na 3. miejscu, za województwami mazowieckim i śląskim, koncentrując 10,0% ogółu pracujących w kraju. Wskaźnik określający liczbę pracujących na 1 000 ludności według faktycznego miejsca pracy osiągnął wartość 441,9, wobec 400,2 w kraju. Ponad połowa pracujących w regionie (54,8%) była zatrudniona w sektorze szeroko pojętych usług (mniej niż średnio w kraju – 57,9%). Z sektorem przemysłu i budownictwa związanych było 31,3% pracujących (więcej niż średnio w kraju – 26,6%), a z sektorem rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa 14,3% ogółu pracujących (mniej niż średnio w kraju – 15,5%).

Ryc. 10. Liczba pracujących na 1 000 ludności w 2017 roku (wg innego podziału niż PKD)

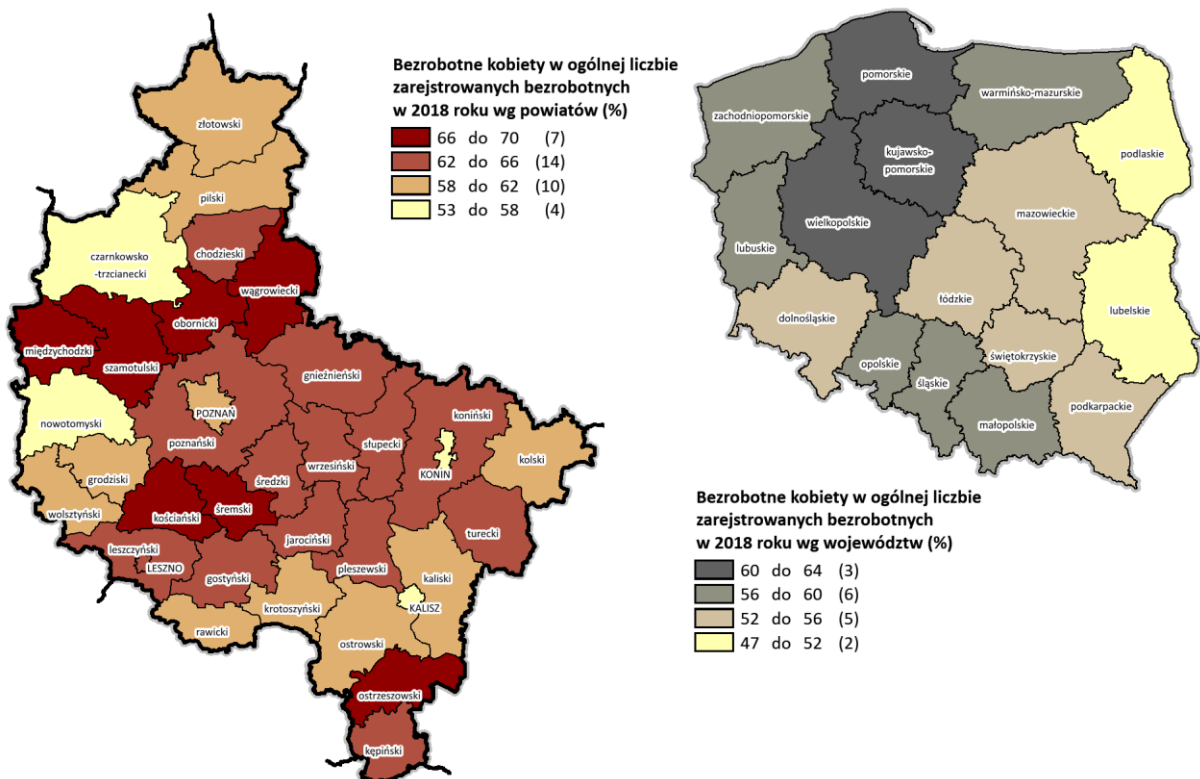

Ryc. 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2018 roku

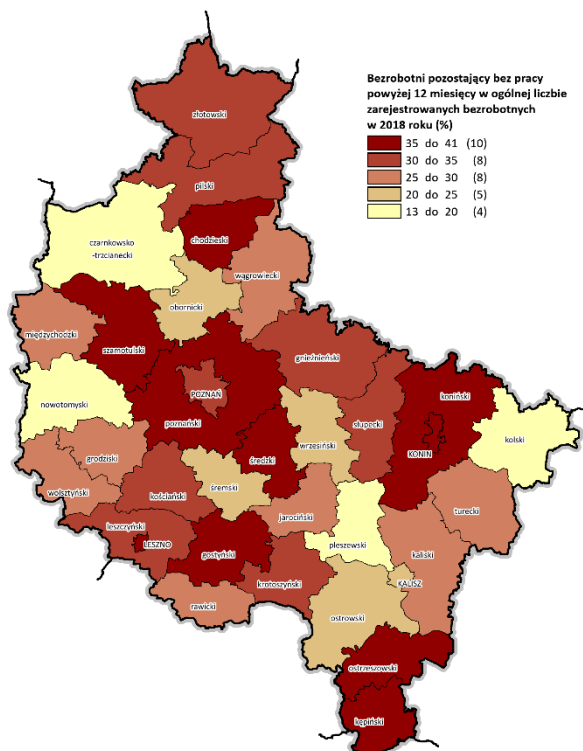
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ryc. 12. Udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2018 roku

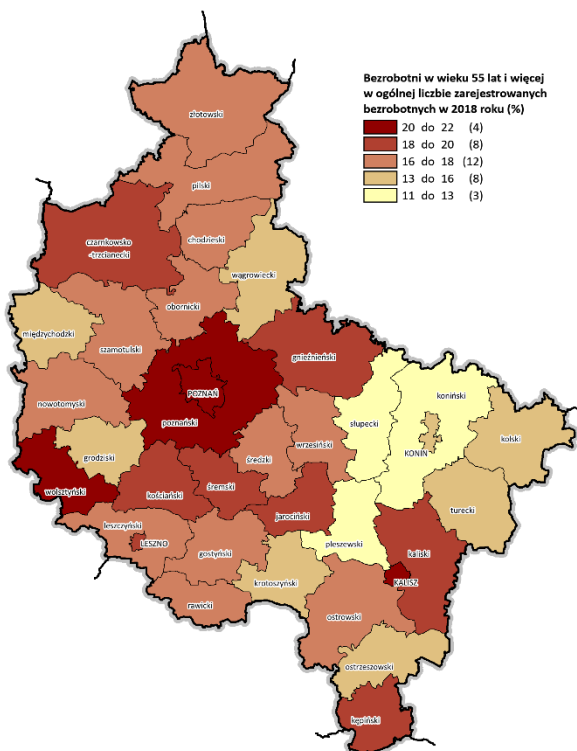

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ryc. 13. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2018 roku

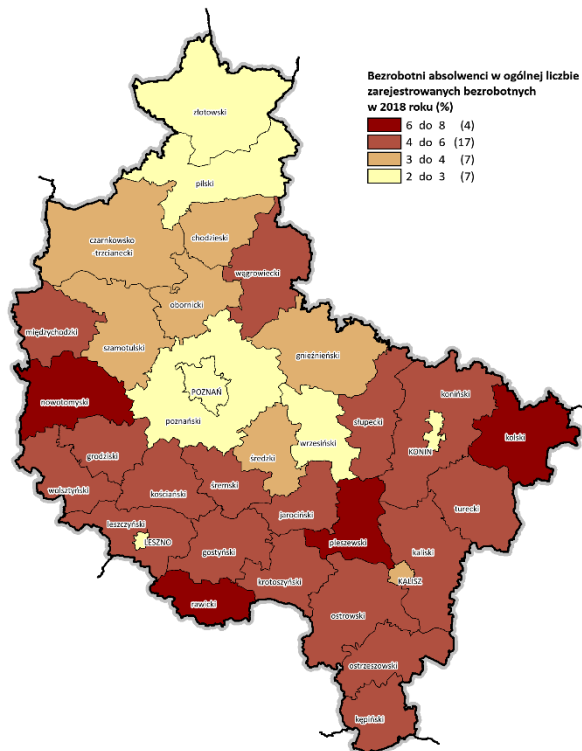

Ryc. 14. Udział bezrobotnych osób w wieku powyżej 55 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ryc. 15. Udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-64 w Wielkopolsce wyróżnia tendencja wzrostowa. W 2017 roku jego wartość ukształtowała się na poziomie 69,2% (wobec 63,6% w 2014 roku) oraz wyżej od średniej krajowej, która wyniosła 66,1%. Wyższą wartość wskaźnika odnotowano wśród mężczyzn – 77,6% (w przypadku kobiet wynosiła 60,7%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w ostatnich latach malała, co było tendencją ogólnopolską i miało wpływ na dynamikę wskaźników szczegółowych związanych ze zjawiskiem bezrobocia. W 2018 roku kształtowała się w Wielkopolsce na poziomie 3,1% i pozostała najniższą w Polsce (średnia w kraju 5,8%). Jej wartości były jednak zróżnicowane w poszczególnych powiatach. Najwyższe odnotowano niezmiennie we wschodniej i północnej części regionu, tj. w powiatach konińskim (9,0%), słupeckim (7,7%), złotowskim (7,0%), chodzieskim (6,9%) i m. Konin (6,2%). Na drugim biegunie znajdowały się natomiast Poznań oraz powiaty poznański i wolsztyński, które cechowały najniższe wartości stopy bezrobocia (odpowiednio: 1,2%, 1,4% i 1,4%). Niskim poziomem bezrobocia cechował się także powiat kępiński (1,8%), któremu jednak towarzyszył jednoczesny najniższy w regionie poziom wynagrodzeń.

Analizując poszczególne grupy bezrobotnych w Wielkopolsce należy stwierdzić, że gorsza niż w kraju w 2018 roku była sytuacja bezrobotnych kobiet oraz bezrobotnych absolwentów (odpowiednio: 2. miejsce w kraju z wartością 61,8% wobec średniej 56,0% oraz 5. miejsce w kraju z wartością 4,2% wobec średniej 3,6%), natomiast lepsza była w przypadku bezrobocia długookresowego (powyżej 12 miesięcy) oraz grupy osób w wieku 55 lat i więcej (odpowiednio: 16. miejsce w kraju z wartością 30,9% wobec średniej 39,6% oraz 10. miejsce w kraju z wartością 17,0% wobec średniej 18,0%). W przypadku powyższych wskaźników w województwie występuje duże zróżnicowanie wewnątrz. Szczegółowe dane prezentują ryc. 10-15.

1.3.2. Edukacja

Według stanu na koniec 2017 roku w województwie wielkopolskim wychowanie przedszkolne organizowały 1 952 placówki (o 42 więcej niż w poprzednim roku), które objęły opieką 137,2 tys. dzieci (o 4,2% więcej w porównaniu z rokiem wcześniejszym oraz o 9,6% więcej względem 2014 roku). W 2017 roku odsetek dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w wieku 3-5 lat wynosił 87,5% i w porównaniu do 2014 roku wzrósł o 4,0 p. proc. Ponad połowa placówek wychowania przedszkolnego (50,4%) usytuowana była na wsi, jednak zdecydowanie więcej dzieci uczęszczało do nich w miastach. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (dzieci w wieku 3-5 lat) na wsi kształtował się na poziomie 67,7%, zaś najwyższy był w miastach 106,8%⁴. Pod względem dostępności miejsc w przedszkolach najwięcej dzieci w wieku 3-5 lat (w przeliczeniu na 1 miejsce w placówce) występowało we wschodniej części regionu – w powiatach konińskim, kolskim i kaliskim.

W roku szkolnym 2017/2018 na obszarze województwa wielkopolskiego działalność prowadziło 1 337 szkół podstawowych (o 109 więcej niż rok wcześniej), a liczba uczniów przypadających na jedną placówkę wyniosła 197 osób (rok wcześniej – 185 osób). Odnotowany wzrost liczby szkół podstawowych i ich uczniów był konsekwencją przeprowadzonej w 2017 roku reformy edukacji, której ważnym elementem jest wygaszanie kształcenia gimnazjalnego i wydłużenie nauki w szkołach podstawowych (do 8 lat). W jej wyniku liczba szkół gimnazjalnych funkcjonujących w Wielkopolsce w 2017 roku zmniejszyła się do 145 (2016 rok – 697 placówek), natomiast liczba uczniów przypadająca na 1 gimnazjum wzrosła do 480 osób (150 w 2016 roku). Liczba uczniów przypadających na jeden oddział w wielkopolskich szkołach była większa w gimnazjach niż w szkołach podstawowych – wynosiła odpowiednio 21 i 18 osób.

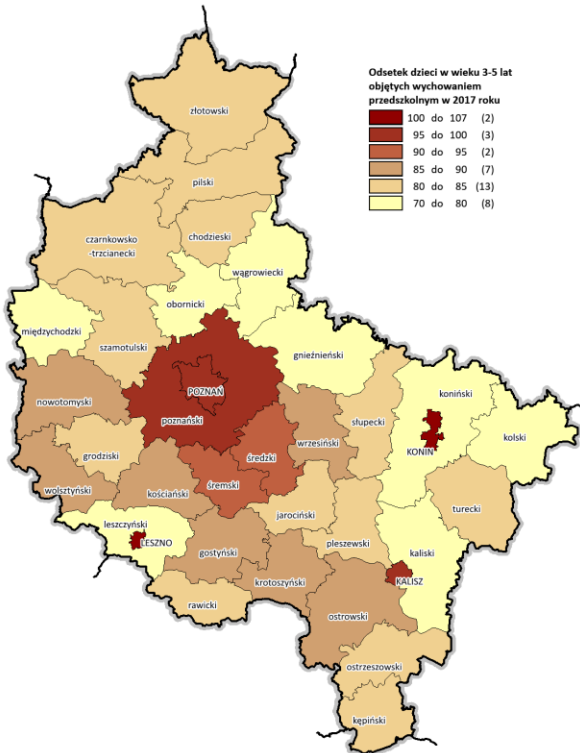
W 2017 roku w Wielkopolsce funkcjonowało 677 szkół ponadpodstawowych dla młodzieży i dorosłych (łącznie ze szkołami specjalnymi) o różnych typach kształcenia, przy czym blisko połowę (46,7%) stanowiły licea ogólnokształcące. Lokalizacja szkół ponadpodstawowych w województwie wskazuje na ich względnie dobrą dostępność przestrzenną. W 2017 roku kształciło się w nich 124 242

⁴ Wartość wskaźnika powyżej 100%, występująca w wybranych miastach, wynika z faktu, iż wobec braku rejonizacji placówek wychowania przedszkolnego liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenach miast jest zwiększona o dzieci dowożone z terenów podmiejskich i tym samym przewyższa liczbę dzieci zamieszkujących daną jednostkę administracyjną.

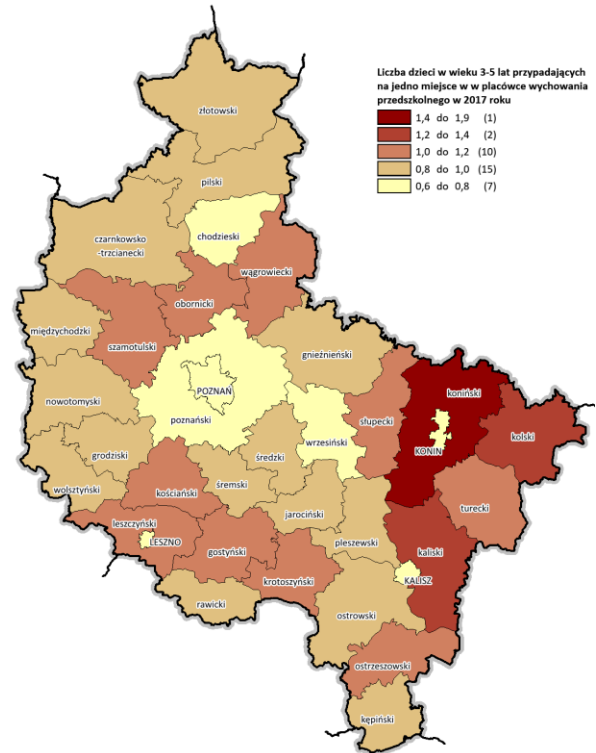

uczniów, przy czym najwięcej w liceach ogólnokształcących (43,9% ogółu uczniów) oraz technikach i ogólnokształcących szkołach artystycznych umożliwiającym zdobycie uprawnień zawodowych (38,7%), natomiast najmniej (5,7%) w istniejących od 2017 roku szkołach branżowych I stopnia. W Wielkopolsce w 2018 roku egzamin maturalny zdało 79,3% maturzystów (w kraju – 79,7%, 7. miejsce wśród województw), tj. o 9,3 p. proc. więcej niż w 2014 roku, a sytuacja w tym zakresie polepsza się.

Ryc. 16. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 roku

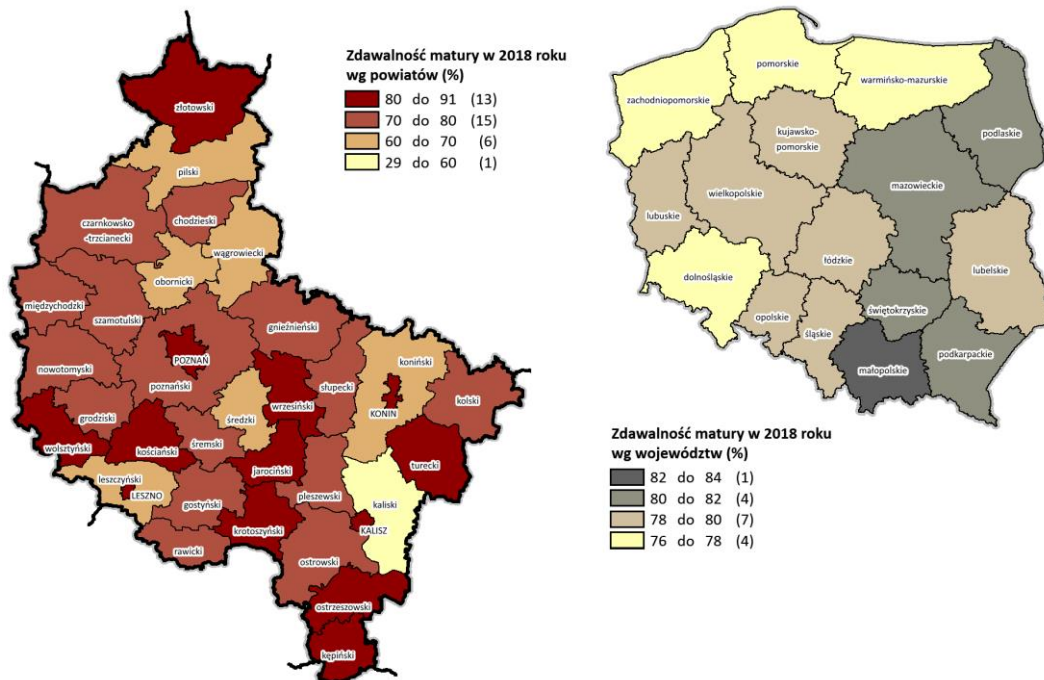

Ryc. 17. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ryc. 18. Zdawalność egzaminu maturalnego w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CKE i OKE

Wielkopolskę charakteryzuje duży potencjał akademicki, w tym lokalizacja znacznej liczby uczelni wyższych o różnym profilu kształcenia. Rok akademicki 2017/2018 zainaugurowało 36 szkół wyższych (o 2 mniej niż w 2014 roku). Kształciło się w nich 122,5 tys. studentów (ich liczba wykazuje tendencję spadkową – 90,2% wartości z 2014 roku), przy czym większość (59,2%) stanowiły kobiety. Liczba studentów w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła 336 osób i była wyższa niż przeciętnie w kraju (5. miejsce w kraju, wobec średniej 317 os./10 tys. ludności), ale jednocześnie była niższa niż trzy lata wcześniej (391 osób).

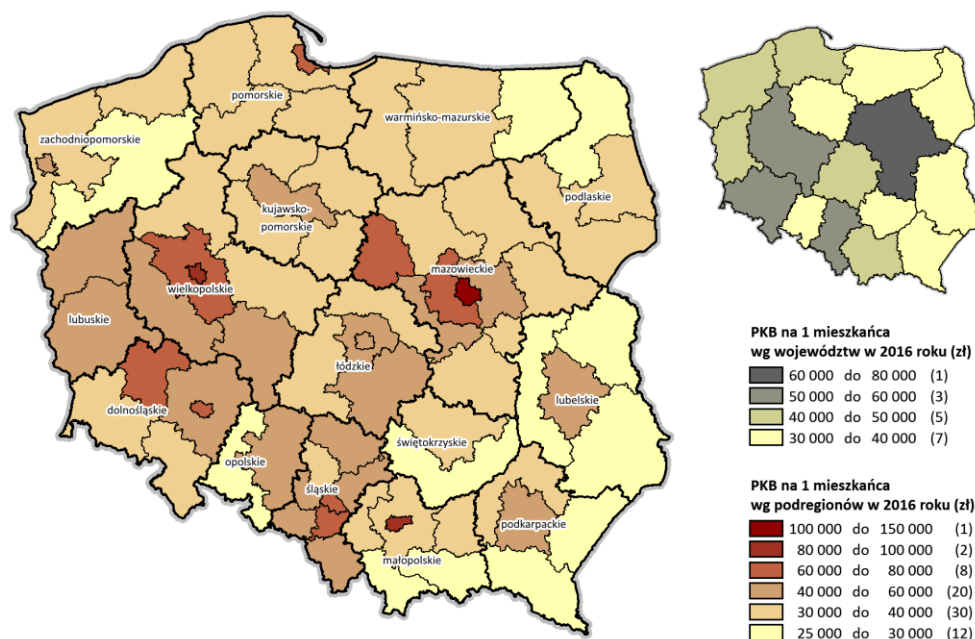
W województwie wielkopolskim następuje systematyczna poprawa poziomu wykształcenia ludności przejawiająca się przede wszystkim wzrostem udziału osób z wykształceniem wyższym (choć w ostatnich kilku latach wartość ustabilizowała się na poziomie 20,7%) i zmniejszaniem się odsetka osób posiadających wykształcenie gimnazjalne i niższe (do 17,2% w 2017 roku). W 2017 roku wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 29,3% osób (27,9% w 2014 roku), policealne oraz średnie zawodowe – 24,0% osób (23,6% w 2014 roku) a średnie ogólnokształcące – 8,8% osób (9,3% w 2014 roku).

Mieszkańcy województwa wielkopolskiego wykazują stosunkowo niewielkie zainteresowanie udziałem w kształceniu ustawicznym, o czym świadczy odsetek osób w wieku 25-64 lat uczestniczących w kształceniu i doszkalananiu, mający wartość niższą od średniej krajowej (nawet o ponad 1 p. proc. w danym roku). Wartość tego wskaźnika malała do 2016 roku, co wskazuje na stopniowy spadek zainteresowania osób dorosłych podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji względem lat ubiegłych. W 2017 roku osiągnęła jednak niewielki wzrost i wyniosła 2,8% (w kraju 4,0%). W latach wcześniejszych odsetek osób uczestniczących w kształceniu i szkoleniu kształtował się na poziomie 2,4-4,6% (w kraju 3,5-5,2%).

1.3.3. Wskaźniki makroekonomiczne

Podstawowym wskaźnikiem świadczącym o kondycji gospodarki jest wartość PKB w cenach bieżących. PKB Wielkopolski w wartościach bezwzględnych stanowił w 2016 roku 9,9% wartości dla całego kraju (3. miejsce za województwami mazowieckim – 22,3% i śląskim – 12,3%). Należy wskazać, iż rok rocznie wykazuje on tendencję wzrostową, potwierdzając rosnący potencjał gospodarczy regionu – w 2016 roku wskaźnik osiągnął poziom 183,8 mld zł (w cenach bieżących) i zanotował wzrost o 4,1% (w kraju o 3,4%) w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 15,0% w stosunku do roku 2013 (w kraju o 12,3%).

Ryc. 19. PKB na 1 mieszkańca w 2016 roku według podregionów i województw w Polsce

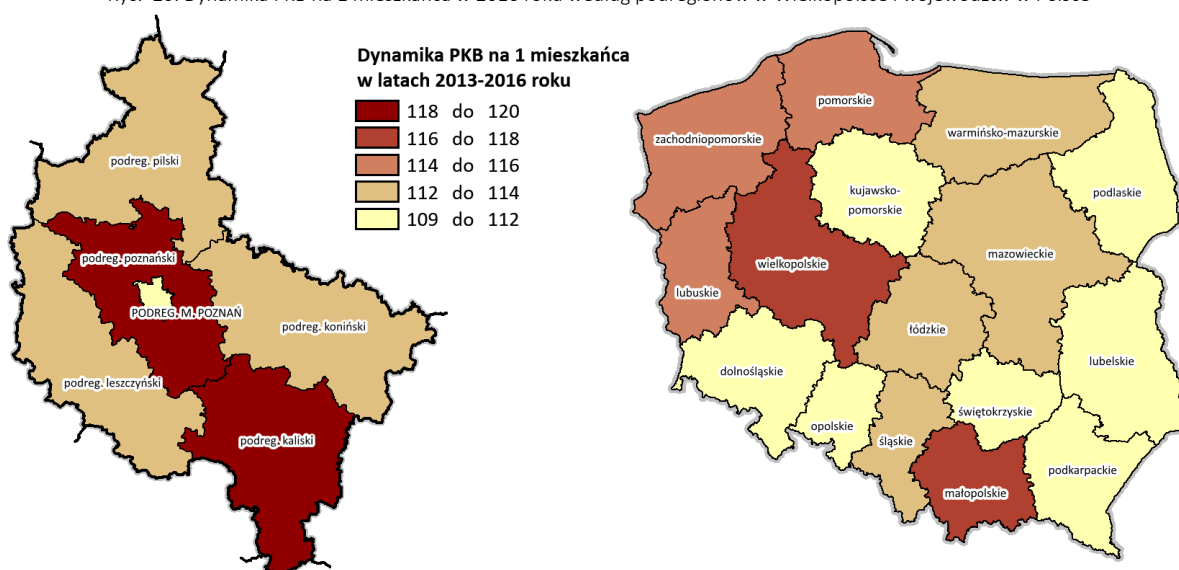
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Blisko połowa PKB regionu została wytworzona w stolicy województwa i podregionie poznańskim (odpowiednio 28,3 i 21,1%), natomiast reszta w czterech pozostałych podregionach (15,9% w kaliskim, po 13,2% w konińskim i leszczyńskim oraz tylko 8,3% w pilskim). Potwierdza to istniejące dysproporcje w rozkładzie potencjału gospodarczego na obszarze województwa.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca PKB w 2016 roku w Wielkopolsce wyniósł 52 844 zł, zajmując 3. lokatę w kraju (za województwami mazowieckim – 77 359 zł i dolnośląskim – 53 659 zł). Wartość ta stanowiła 109,1% średniej wartości dla Polski (48 432 zł). Dynamika wskaźnika w latach 2013-2016 w Wielkopolsce była najwyższa w kraju (114,5), zaraz za województwem małopolskim (114,9), a średnia w Polsce wyniosła 112,5.

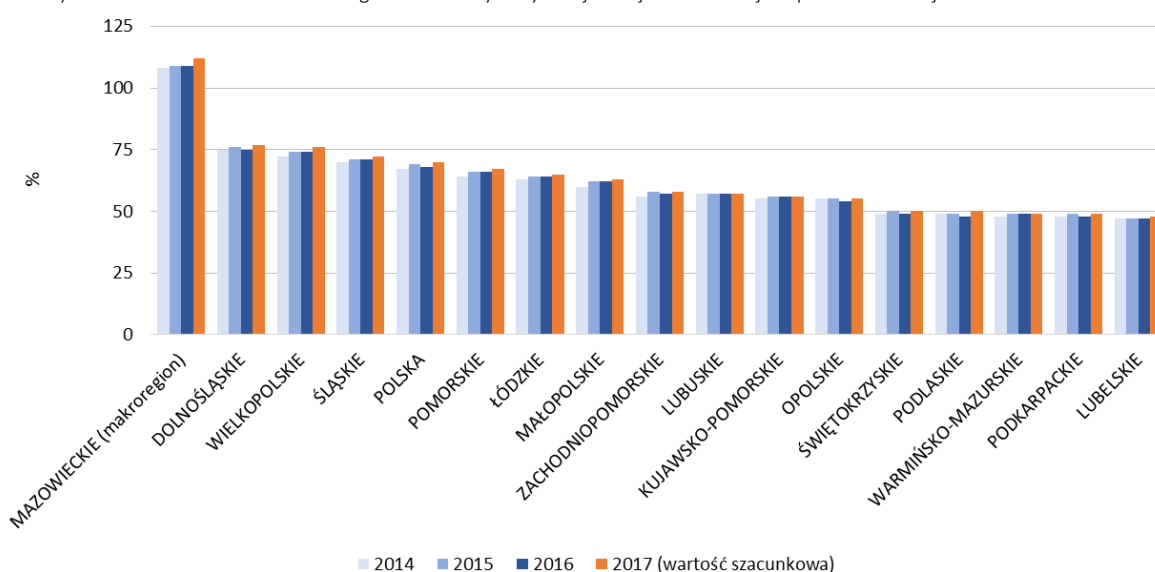
Wśród podregionów pod względem PKB na 1 mieszkańca wyraźnie dominowało m. Poznań z podregionem poznańskim (odpowiednio 96 138 zł i 60 722 zł), jednak dynamika zmian była najwyższa w podregionie kaliskim (119,5), a następnie w poznańskim (118,4), pilskim (113,7) i leszczyńskim (113,5). Zestawienie zamknął podregion koniński (112,3) i m. Poznań (111,2).

Ryc. 20. Dynamika PKB na 1 mieszkańca w 2016 roku według podregionów w Wielkopolsce i województw w Polsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ryc. 21. PKB na 1 mieszkańca według standardu siły nabywczej w województwach jako procent średniej UE w latach 2014-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat

Wzrost PKB na 1 mieszkańca w Wielkopolsce w przeliczeniu według standardu siły nabywczej jako procencie średniej Unii Europejskiej w latach 2004-2015 był jednym z najwyższych wśród europejskich regionów i wyniósł 21 p.p.⁵ Wartość wskaźnika w regionie w ostatnich latach była zbliżona do 75% średniej UE, a szacunki na 2017 rok wskazują, że może ją przekroczyć. Tym samym Wielkopolska może znaleźć się w grupie regionów w okresie przejściowym w zakresie kwalifikowalności do funduszy europejskich w kolejnej perspektywie finansowej w ramach polityki spójności.

Ważnym wskaźnikiem makroekonomicznym obrazującym kondycję rodzimej gospodarki jest wartość dodana brutto (WDB). Struktura udziału poszczególnych sektorów w jej wytworzeniu wskazuje, iż gospodarkę Wielkopolski zaliczyć można do grona gospodarek tradycyjnych. Rozkład WDB w regionie (łącznie wartość: 162,3 mld zł w 2016 roku) na poszczególne sektory wskazuje, iż największą rolę przy jej wytworzeniu odgrywa sektor usług (58,6%), w szczególności sekcje G-L (36,5%), a następnie przemysł i budownictwo (37,7%) oraz rolnictwo (3,7%). W odniesieniu do wskaźników krajowych region cechuje wyższy udział przemysłu i budownictwa (34,5% w kraju) oraz rolnictwa (2,6% w kraju) kosztem usług (62,9% w kraju, w tym sekcji G-L na poziomie 38,1%).

WDB na 1 pracującego w 2016 roku wyniosła 111,5 tys. zł, co stanowiło 98,0% średniej wartości dla kraju i uplasowało region na 6. miejscu wśród pozostałych województw. Świadczy to o niższej produktywności pracy w Wielkopolsce w stosunku do pozostałej części Polski. Wśród podregionów wyróżniał się Poznań z wartością 120,9% średniej krajowej i podregion poznański z wartością 111,5%. Wśród pozostałych jednostek wartość wskaźnika wynosiła od 83,3% w podregionie konińskim do 85,7% w podregionie leszczyńskim. Pozytywnym zjawiskiem związanym z produktywnością pracy jest jego dynamika na przestrzeni lat 2013-2016, która wyniosła 106,9. Pomimo iż dynamika była wyższa od średniej krajowej (106,3), Wielkopolska zajęła dopiero 8. miejsce wśród województw.

1.3.4. Przedsiębiorczość

W 2017 roku na Wielkopolskę przypadało około 9,8% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w całym kraju w rejestrze REGON, tj. 422,1 tys. jednostek. Liczba podmiotów gospodarczych sytuowała region na 3. miejscu w Polsce – za województwami mazowieckim i śląskim. Generalnie w Wielkopolsce w ostatnich latach przyrost liczby podmiotów gospodarczych następował nieco wolniej niż w kraju – w okresie 2014-2017 odnotowano wzrost o 4,4%, przy analogicznym wskaźniku dla Polski na poziomie 4,6%. W gronie podmiotów w 2017 roku dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 302,9 tys. wobec 119,2 tys. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Ponad 96,5% podmiotów gospodarki narodowej (tj. 407,4 tys. w 2017 roku) reprezentowało sektor prywatny.

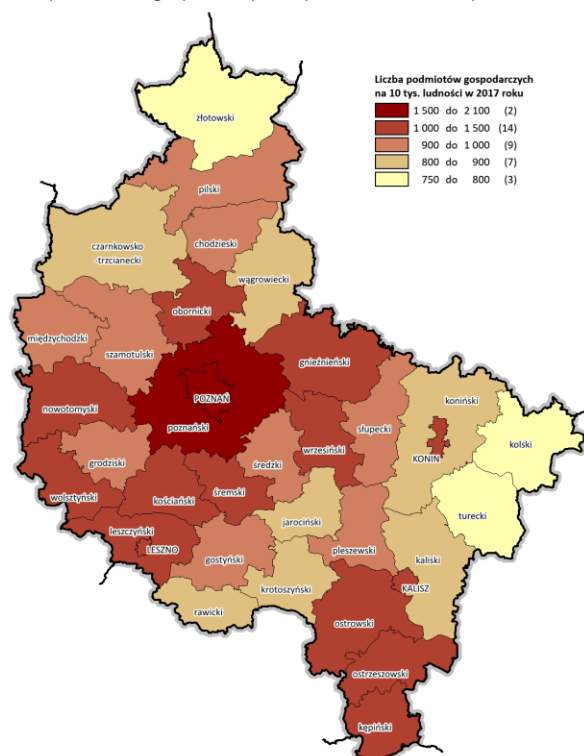
W przeliczeniu na 10 tys. ludności w regionie w 2017 roku zarejestrowanych było 1 210 podmiotów – więcej niż w kraju (1 121 podmiotów). Uwzględniając podział na powiaty, najwyższe wartości wskaźnika dotyczyły w szczególności m. Poznań (2 090), powiatu poznańskiego (1 549) i m. Leszno (1 408), zaś najniższe podregionów: złotowskiego (753), tureckiego (768), kolskiego (780), konińskiego (803) i kaliskiego (810).

Województwo od dawna przyciąga krajowych i zagranicznych inwestorów, którzy dostrzegają zgromadzony w nim potencjał. Wpływ na koncentrację inwestycji zagranicznych mają m.in. bezpośrednio sąsiedztwo Niemiec, będących głównym aktorem wymiany handlowej z Polską, oraz coraz gęstsza sieć infrastruktury drogowej i kolejowej posiadającej wysokie parametry eksploatacyjne. W 2017 roku liczba podmiotów gospodarczych z udziałem kapitału zagranicznego uplasowała Wielkopolskę na 5. miejscu w kraju (1 093 podmioty, tj. 7,6% podmiotów w Polsce). Województwo wyróżniało się wysoką liczbą przedsiębiorstw małych, średnich i dużych z kapitałem zagranicznym – w każdym przypadku zajęło 2. miejsce w kraju, za województwem mazowieckim.

---

⁵ Na podstawie prezentacji Jacka Szlachty, prof. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, pt. Przyszłość polityki spójności – wnioski z MFF oraz z projektów rozporządzeń dla polityki regionalnej (KSRR). Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Jachranka, 10-12 czerwiec 2018 roku.

Ryc. 22. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

1.3.5. Wartość produkcji rolniczej, przemysłu i budownictwa

Globalna produkcja rolnicza Wielkopolski, stanowiąca sumę wartości surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – łącznie 20,0 mld zł, w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w 2016 roku wyniosła 10 356 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 1,7%. W przypadku Wielkopolski wartość wskaźnika była najwyższa w kraju i stanowiła 16,7% produkcji krajowej.

Pod względem produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa (łącznie 174,1 mld zł w 2017 roku) Wielkopolska uplasowała się na 3. miejscu w kraju za województwami śląskim i mazowieckim. Świadczy o tym również wartość produkcji w przeliczeniu na 1 mieszkańca – 49,9 tys. zł wobec 36,9 tys. zł w całym kraju, co stanowiło 35,4% produkcji przemysłu i budownictwa w Polsce.

1.3.6. Nakłady inwestycyjne

Wartość nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej (w cenach bieżących), których celem jest głównie wyposażenie, doposażenie lub unowocześnienie istniejących obiektów majątku trwałego przedsiębiorstw, w 2017 roku w Wielkopolsce wyniosła 24 257,1 mln zł. Stanowiło to 9,4% wartości krajowej, co plasowało region na 3. miejscu w kraju za mazowieckim i śląskim. W odniesieniu do roku poprzedniego nakłady zwiększyły się o 3,0% (w Polsce o 5,5%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej w Wielkopolsce wyniosła 6 960 zł, tj. o 2,8% więcej niż rok wcześniej. Analogiczny wskaźnik dla poziomu kraju był nieco niższy i wyniósł 6 712 zł, ale wzrost był większy – o 5,5%.

W 2017 roku największy odsetek nakładów inwestycyjnych przypadł na usługi – 11 052,4 mln zł (52,2%) oraz przemysł – 8 668,5 mln zł (41,0%). Nieco mniej środków inwestycyjnych przeznaczono na budownictwo – 599,7 mln zł (2,8%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 839,4 mln zł (4,0%). W 2017 roku w stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano w Wielkopolsce wzrost nakładów inwestycyjnych w sektorach usług i rolnictwa kosztem budownictwa i przemysłu.

W ostatnich latach w Wielkopolsce obserwowany jest znaczny wzrost udziału wydatków w sferze przedsiębiorstw, a wysoki poziom nakładów inwestycyjnych jest m.in. efektem inwestycji zagranicznych. Kapitał zagraniczny jest jednym z ważniejszych czynników rozwoju regionu w kontekście wzrostu innowacyjności i modernizacji regionalnej gospodarki, a także tworzenia nowych oraz rozwoju istniejących miejsc pracy. Według szacunków w 2016 roku, aż 11,5% kapitału zagranicznego zainwestowanego w Polsce dotyczyło Wielkopolski (24,0 mld zł, 2. miejsce za województwem mazowieckim – 48,0%).

1.3.7. Turystyka

Turystyka to ważny dział gospodarki zarówno dla samorządów terytorialnych, jak i podmiotów, których działalność ukierunkowana jest na obsługę turystów. W 2017 roku w województwie wielkopolskim udzielono 3 688,1 tys. noclegów, w tym 82,7% turystom krajowym oraz 17,3% zagranicznym (głównie z Niemiec, Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, USA, Włoch, Holandii i Francji). Pozytywnym zjawiskiem jest zwiększająca się corocznie liczba udzielonych noclegów, jednak należy zaznaczyć, że wynika to z wielu czynników, w tym z faktu organizacji dużych imprez czy wydarzeń kulturalnych.

Wykorzystanie walorów turystycznych regionu zależy od dostępnej oferty turystycznej oraz stanu i jakości bazy noclegowej. W 2017 roku w województwie wielkopolskim oferowano łącznie 42,8 tys. miejsc noclegowych w 687 turystycznych obiektach noclegowych, z czego 524 stanowiły obiekty całoroczne. W porównaniu do innych województw baza noclegowa w Wielkopolsce jest rozwinięta na średnim poziomie – biorąc pod uwagę liczbę oferowanych miejsc noclegowych zajmowała 7. miejsce w kraju za województwami: zachodniopomorskim, pomorskim, małopolskim, dolnośląskim, mazowieckim i śląskim – co przekłada się na wielkość ruchu turystycznego (8. miejsce jeśli chodzi o udzielone noclegi). Liczba miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1 000 ludności wyniosła w 2017 roku 12,3 i była niższa niż w kraju (20,1).

Największą bazą noclegową w postaci miejsc noclegowych w regionie dysponuje m. Poznań wraz z powiatem poznańskim (odpowiednio 9,3 tys. miejsc – 21,9% i 4,2 tys. miejsc – 9,9%), a kolejno powiaty: koniński (7,7% miejsc ogółem), leszczyński (6,8%), gnieźnieński (6,7%), międzychodzki (5,0%). Najmniej miejsc noclegowych (0,6% i mniej) znajduje się z kolei w powiatach: rawickim, kępińskim, m. Konin, tureckim, gostyńskim.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Wielkopolsce w porównaniu do innych województw od wielu lat pozostaje na bardzo niskim poziomie. W 2017 region znalazł się na przedostatnim miejscu w kraju, a wartość wskaźnika wyniosła 29,6%, wobec średniej krajowej rzędu 39,3% oraz lidera – województwa zachodniopomorskiego – 51,0%. Świadczy to o dużej podaży miejsc noclegowych w stosunku do zapotrzebowania.

1.4. Środowisko

1.4.1. Ochrona przyrody (grunty zdewastowane i zdegradowane)

Województwo wielkopolskie posiada największą w kraju powierzchnię gruntów zdewastowanych i zdegradowanych w wyniku działalności ludzkiej. Grunty zdewastowane to grunty, które utraciły całkowicie wartości użytkowe, natomiast do gruntów zdegradowanych zalicza się tereny, których wartość użytkowa zmalała wskutek pogorszenia się warunków przyrodniczych lub w wyniku zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej. Grunty zdewastowane i zdegradowane na terenie Wielkopolski powstały przeważnie w wyniku działalności górniczej i stanowią tereny poeksploatacyjne. Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji w 2017 roku zdecydowanie dominowała wśród pozostałych województw i wyniosła 10 277 ha (kolejne województwo – dolnośląskie, posiadało 5 661 ha przedmiotowych gruntów), co stanowiło 0,34% powierzchni województwa. Wielkopolska znalazła się pod tym względem na 2. miejscu w kraju, za województwem śląskim (0,43%). W strukturze gruntów do rekultywacji zdecydowanie dominowały

grunty zdewastowane, których udział wyniósł 97,4%. Powierzchnia gruntów zmienia się corocznie, w ostatnich latach do 2016 roku zauważalny był jednak wzrost ich powierzchni, po czym odnotowano jej zmniejszenie o 5,3%.

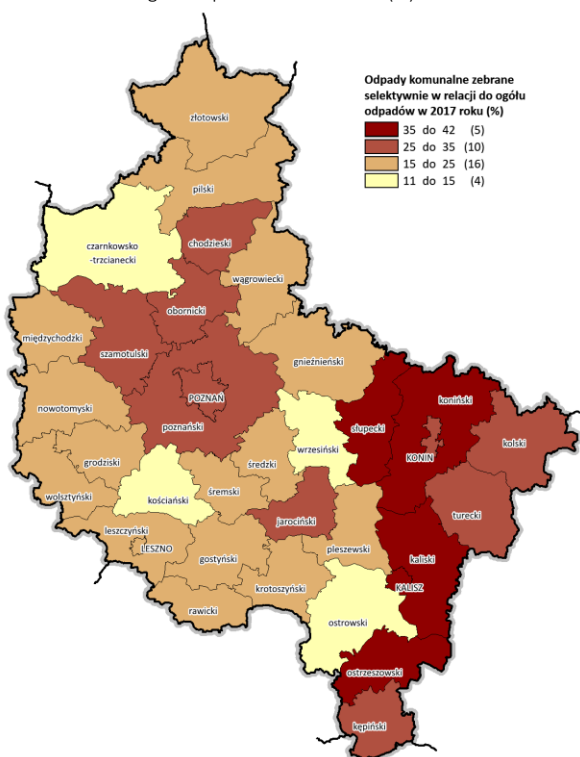
1.4.2. Gospodarka odpadami

Na składowiska na terenie województwa wielkopolskiego w 2017 roku trafiło 1 194,1 tys. t odpadów komunalnych oraz 4 150,3 tys. t pozostałych odpadów (o charakterze przemysłowym), co stanowiło odpowiednio 10,0% i 3,6% odpadów wytworzonych na terenie całego kraju (łącznie: 5 344,4 tys. t, 4,2%). W poprzednich latach notowano generalnie wzrost ilości wytwarzanych odpadów, jednak w stosunku do 2016 roku ich ilość uległa zmniejszeniu.

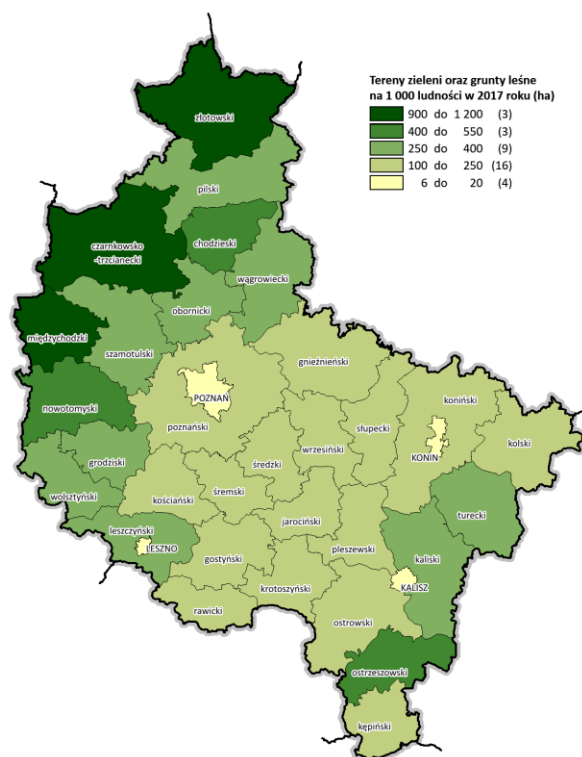
Odpady komunalne stanowiły w regionie w 2017 roku 22,3% wytworzonych odpadów ogółem, natomiast w kraju 9,5%, a ich udział zwiększa się corocznie. W przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2017 roku w województwie wielkopolskim zebrano średnio 342,2 kg odpadów komunalnych, co plasowało region na 6. miejscu w kraju, przy średniej 311,4 kg/1 mieszkańca.

Odpady zebrane selektywnie w Wielkopolsce stanowiły w 2017 roku 24,2% (289,5 tys. t) zebranych odpadów komunalnych ogółem (w kraju średnio 27,1%). Pomimo, że udział ten co roku dynamicznie wzrasta od kilku lat region pozostaje na ostatnich miejscach w zestawieniu województw (12. miejsce w 2017 roku).

Ryc. 23. Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2017 roku (%)

Ryc. 24. Tereny zielone oraz grunty leśne na 1 000 ludności w 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

1.4.3. Tereny lasów i zieleni

Powierzchnia gruntów leśnych w 2017 roku w województwie wyniosła 788,8 tys. ha, a terenów zieleni 15,7 tys., co stanowiło odpowiednio 8,3% i 8,8% powierzchni ogółem w Polsce. Łącznie tereny te w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców obejmowały 230,6 ha, a wartość ta była zbliżona do średniej krajowej (250,5 ha/1 000 mieszkańców), plasując region na 10. miejscu w kraju. Pod tym względem

niezmiennie dominują w kraju województwa lubuskie oraz warmińsko-mazurskie i podlaskie, a na przeciwnym biegunie znajdują się województwa śląskie, małopolskie, mazowieckie i łódzkie.

Największe kompleksy leśne (decydujące w dużej mierze o wartości wskaźnika) znajdują się w północno-zachodniej części Wielkopolski – Puszcza Notecka, Puszcza Drawska, Bory Krajeńskie. W związku z powyższym tereny zielone i leśne o największej powierzchni występują w powiatach złotowskim (1 145,4 ha/1 000 mieszkańców) i czarnkowsko-trzcianeckim (1 085,1 ha), a także w międzychodzkiem (917,5 ha), nowotomyskim (530,9 ha) i chodzieskim (529,6 ha). Najgorsza sytuacja występuje w najbardziej zurbanizowanych obszarach tj. w miastach na prawach powiatu, od 6,8 ha/1 000 mieszkańców w m. Leszno do 16,2 ha w m. Poznań. Ponadto powiatami najmniej zadrzewionymi są: poznański (117,0 ha), kościański (129,1 ha) i gnieźnieński (130,5 ha).

1.4.4. Zasoby wodne

Gospodarka wodna na terenie Wielkopolski powinna być obiektem szczególnego zainteresowania ze względu na negatywne uwarunkowania klimatyczne i hydrogeologiczne oraz występowanie na jej terenie szeregu wzajemnie powiązanych zjawisk, w tym niżu opadowego oraz stosunkowo dużego odpływu jednostkowego wód. Zjawiska te mogą w dłuższej perspektywie czasowej zwiększyć zagrożenia związane z suszą, a w konsekwencji spowodować stopniowe zmniejszanie ilości zasobów wód podziemnych.

Zasoby eksploatacyjne ujęć wód podziemnych, stanowiące podstawę zaopatrzenia ludności regionu w wodę pitną, w 2017 roku wynosiły 1 690,3 hm³, co stanowiło 9,4% zasobów krajowych. Większe zasoby posiadało jedynie województwo mazowieckie – 2 292,0 hm³, tj. 12,7% zasobów ogółem. Pozytywnym zjawiskiem był odnotowany w regionie jeden z większych wzrostów zasobów wód (będących zasobami odnawialnymi) w ciągu roku w skali kraju rzędu 15,6 hm³ wody (11,4% przyrostu w Polsce ogółem). W przypadku odniesienia wielkości zasobów do liczby ludności regionu, Wielkopolska plasowała się dopiero na 10. miejscu w kraju, osiągając wartość 4,8 hm³ na 1 000 ludności, przekraczającą nieznacznie średnią krajową (4,7 hm³/1 000 ludności).

Stosunkowo niskie zasoby eksploatacyjne wód podziemnych (w przeliczeniu na 1 mieszkańca) w Wielkopolsce należy zestawić z wysokim zużyciem wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności. W 2017 roku w województwie zużyto 1 411,3 hm³ wody, co stanowiło 14,6% zużycia wody w Polsce. Na potrzeby przemysłu wykorzystano 79,6% wody ogółem, tj. więcej niż średnio w Polsce (73,1%), a na potrzeby rolnictwa 8,5% (w Polsce 10,5%). Wielkopolska należy tym samym do grona województw o największym zużyciu wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W 2017 roku wyniosło ono 405,0 m³/1 mieszkańca (w Polsce – 251,3 m³/1 mieszkańca), co uplasowało region na 4. miejscu w kraju. Domniemywać można, że przyczyną tego zjawiska jest silnie rozwinięty przemysł energetyczny w rejonie Konina. Należy jednak podkreślić, że ogólne zużycie wody w regionie ulega znacznemu ograniczeniu. W relacji do 2014 roku zmniejszyło się o 15,2%, podczas gdy w kraju średnio o 5,7%.

1.4.5. Ochrona powietrza (na podstawie danych GIOŚ)

Jakość powietrza wywiera duży wpływ na warunki życia człowieka, kondycję ekosystemów, jak również procesy związane ze zmianami klimatu. Zawarte w powietrzu zanieczyszczenia w istotny sposób oddziałują na zdrowie ludzi, powodując wiele dolegliwości układu oddechowego i krwionośnego. Największy wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie ludzi i zwierząt obserwuje się na obszarach przemysłowych i zurbanizowanych.

Ze względu na niekorzystne oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na zdrowie ludzi i kondycję ekosystemów corocznie dokonywana jest ocena jakości powietrza pod kątem jego zanieczyszczenia: dwutlenkiem siarki (SO₂), dwutlenkiem azotu (NO₂), tlenkiem węgla (CO), benzenem (C₆ H₆), ozonem (O₃), , pyłem zawieszonym PM₁₀ i PM_{2,5} oraz oznaczanymi w pyłe PM₁₀ metalami ciężkimi: ołowiem (Pb), arsenem (As), kadmem (Cd), niklem (Ni) i benzo(a)pirenem (B(a)P).

Najbardziej aktualnym problemem jest zanieczyszczenie powietrza cząstkami pyłu drobnego (frakcja o średnicy poniżej 10 µm – PM₁₀) i bardzo drobnego (frakcja o średnicy poniżej 2,5 µm – PM_{2,5}),

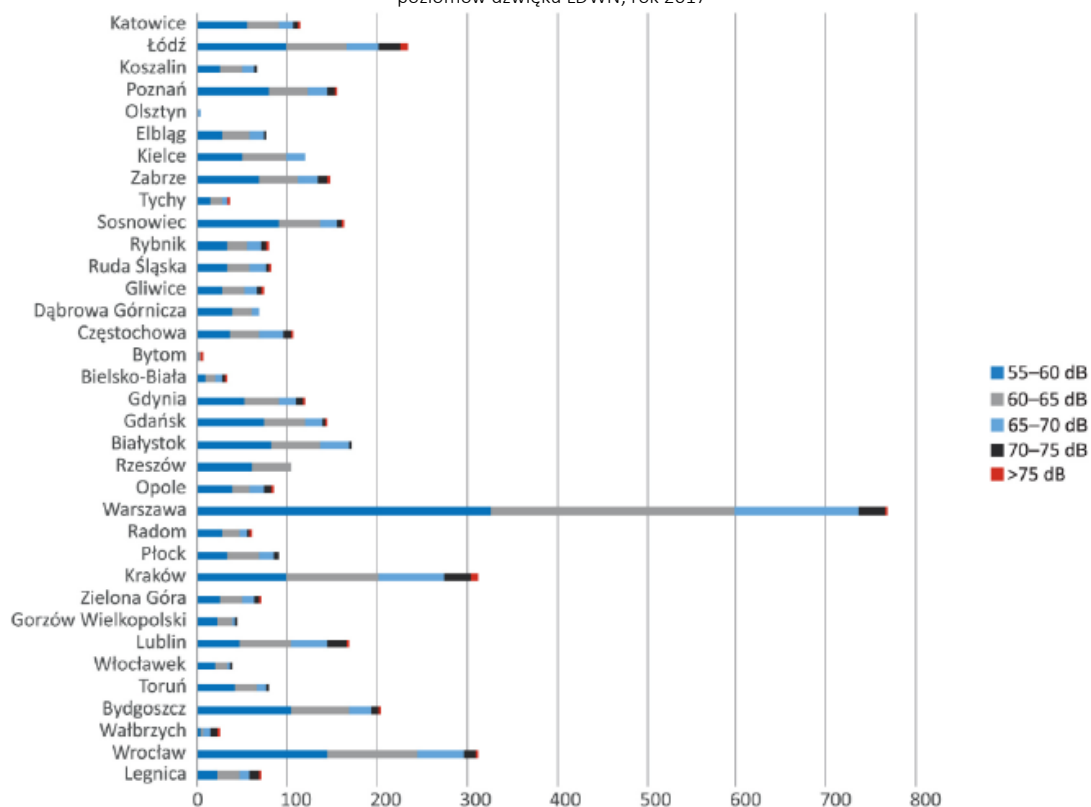
który przyczynia się do powstawania zjawiska smogu. Największa ilość pyłów pochodzi z emisji bezpośredniej – głównie ze źródeł komunalnych (w szczególności w sezonie zimowym) i transportu. Pomimo obserwowanego zmniejszania emisji prekursorów pyłów (zwłaszcza dwutlenku siarki) oraz działań podejmowanych na rzecz redukcji stężeń pyłu zawieszonego w powietrzu, wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 pozostają najistotniejszym problemem jakości powietrza w Polsce. Przekroczenia te mają miejsce zarówno w odniesieniu do standardu dobowego (pył PM10), jak i rocznego (pył PM10 i PM2,5) i dotyczą przede wszystkim obszarów miast i aglomeracji (w tym w Wielkopolsce m.in.: Poznań, Kalisz, Ostrowa Wlkp., Gnieźna, Pleszewa, Nowego Tomyśla i Wągrowca).

1.4.6. Klimat akustyczny (na podstawie danych GIOŚ)

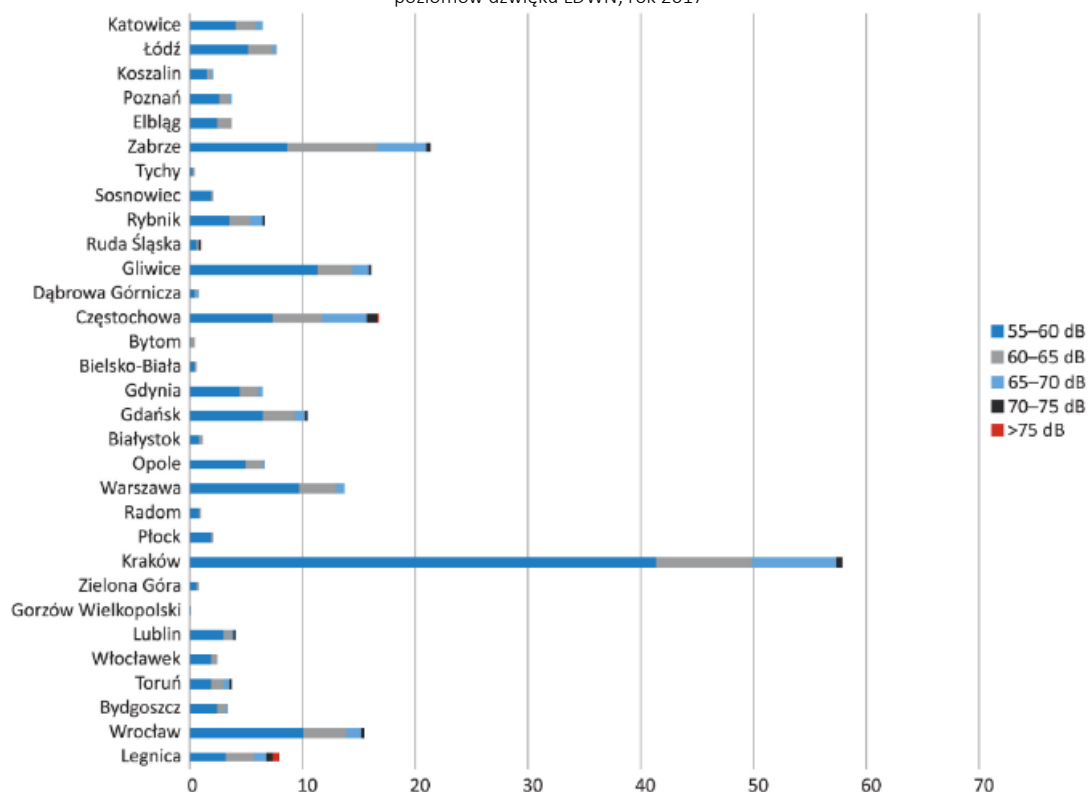
Nadmierny hałas ze źródeł transportowych i przemysłu może prowadzić do rozdrażnienia, powodować stres, zakłócać sen i wypoczynek, a także być przyczyną chorób układu krążenia. Gospodarcze koszty zagrożenia hałasem związane są np. ze spadkiem cen nieruchomości oraz obniżeniem wydajności pracy wynikającym z gorszego stanu zdrowia spowodowanego hałasem. Ograniczanie hałasu w środowisku jest procesem długotrwałym, wymagającym często kilku lub nawet kilkudziesięciu lat. Dlatego też w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) tendencje zmian klimatu akustycznego oceniane są w cyklach 5-letnich (poniższe dane dotyczą lat 2012-2016).

Pomimo wysokiego wskaźnika motoryzacji oraz stałego przyrostu długości dróg w Wielkopolsce, w porównaniu do innych województw, nie występuje najwyższe zagrożenie hałasem. Pod względem hałasu drogowego i kolejowego mierzonego w aglomeracjach Poznań, znalazł się odpowiednio na 9. i 14. miejscu wśród 31 analizowanych miast (dane na podstawie map akustycznych). Problemem pozostaje lokalizacja portu lotniczego Poznań-Ławica w granicach miasta, co generuje dużą liczbę osób narażonych na hałas ze strony obiektu. Wśród 4 analizowanych lotnisk, poznańskie znalazło się na 2. miejscu za warszawskim. Problem hałasu przemysłowego w aglomeracji poznańskiej jest z kolei znikomy.

Ryc. 25. Hałas drogowy w aglomeracjach – liczba mieszkańców (w tysiącach) narażonych na hałas drogowy w poszczególnych klasach poziomów dźwięku LDWN; rok 2017

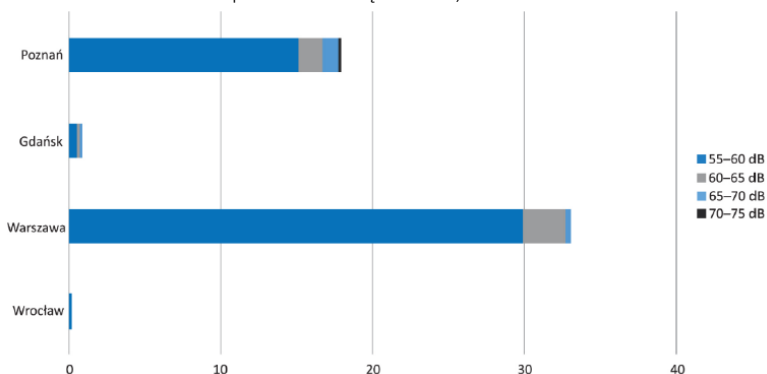

Ryc. 26. Hałas kolejowy w aglomeracjach – liczba mieszkańców (w tysiącach) narażonych na hałas kolejowy w poszczególnych klasach poziomów dźwięku LDWN; rok 2017

Źródło: GIOŚ – Stan środowiska w Polsce. Raport 2018.

Ryc. 27. Hałas lotniczy w aglomeracjach – liczba mieszkańców (w tysiącach) narażonych na hałas lotniczy w poszczególnych klasach poziomów dźwięku LDWN; rok 2017

Źródło: GIOŚ – Stan środowiska w Polsce. Raport 2018.

1.4.7. Energia

Analizując obszar województwa wielkopolskiego pod względem potencjału energetycznego, można stwierdzić, że posiada on strategiczny w skali kraju potencjał w zakresie produkcji energii elektrycznej. Udział wytworzonej w regionie energii w 2017 roku (12 321,5 GWh) wyniósł 7,2% produkcji krajowej, co plasowało województwo na 4. miejscu, tuż za województwami: łódzkim (22,6%), śląskim (16,3%) i mazowieckim (14,6%). Wśród ww. województw jedynie w Wielkopolsce produkcja energii zmalała w stosunku do roku poprzedniego.

W 2017 roku w Polsce wytworzono łącznie 24 014,8 GWh energii elektrycznej, w tym 14,1% z odnawialnych nośników energii. Wielkopolska nie była w tym zakresie liderem, osiągając poziom zbliżony do średniej (14,7%) i 10. miejsce wśród pozostałych regionów. Największy udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem posiadały województwa warmińsko-mazurskie

(zdecydowany lider – 87,2%), podlaskie (54,7%), pomorskie(53,1%) i kujawsko-pomorskie (51,4%). Na drugim biegunie znalazły się regiony, w których energetyka oparta jest na elektrowniach konwencjonalnych (śląskie – 2,8%, łódzkie – 3,8%, opolskie – 5,5% i mazowieckie – 6,6%).

W 2017 roku pierwszy raz od wielu lat bilans energetyczny regionu (mierzony wielkością produkcji energii elektrycznej w stosunku do zużycia) był ujemny i kształtował się na poziomie 79,0%, wobec średniej krajowej 104,7%. Oznacza to, że potrzeby energetyczne Wielkopolski systematycznie zwiększają się w stosunku do możliwości wytwórczych elektrowni zlokalizowanych na jej terenie.

W 2017 roku Wielkopolska uplasowała się na 4. miejscu w kraju pod względem zużycia energii elektrycznej (15 603 GWh), co stanowiło 9,6% zużycia ogółem w kraju. W przypadku analizy wskaźnika konsumpcji energii elektrycznej należy stwierdzić, że w Wielkopolsce obserwuje się systematyczny wzrost jej zużycia, w szczególności w odniesieniu do poprzedniego roku – o 23,9%. Było to zjawisko o największym nasileniu w kraju (obok województwa dolnośląskiego – 22,2%), znacznie przewyższające średnią krajową na poziomie 2,3%. Z kolei w przeliczeniu zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca Wielkopolska znalazła się na 6. miejscu w kraju (4 471,8kWh), nieznacznie powyżej średniej krajowej (4 234,7 kWh).

Dominującym pod względem zużycia energii sektorem ekonomicznym w województwie wielkopolskim był sektor usług, który w 2017 roku konsumował 30,2% całości energii elektrycznej wykorzystywanej w regionie. Tuż za nim uplasował się sektor przemysłu, który zużywał 29,7% energii, a kolejno sektor energetyczny (17,4%), i sektor gospodarstw domowych (17,3%). Zdecydowanie najmniej energii wykorzystywano w dziedzinie transportu (3,7%) i rolnictwa (1,7%).

1.5. Komunikacja

1.5.1. Transport

Województwo wyróżnia się wysokim potencjałem lokalizacyjnym i stosunkowo dobrze rozwiniętą infrastrukturą transportową. W Wielkopolsce istniało w 2017 roku 402,8 km dróg ekspresowych i autostrad, obsługujących najważniejsze kierunki ruchu osobowego oraz wymiany towarowej, których odcinki pełnią także funkcje wschodniej i zachodniej obwodnicy stolicy województwa.

Łączna długość dróg publicznych ogółem o twardej nawierzchni w Wielkopolsce, wynosząca w 2017 roku 29 466,1 km (tj. 9,8% długości dróg w kraju), zwiększyła się w porównaniu z 2014 rokiem o 5,2%, co oznacza, że tempo przyrostu ich długości było wyższe niż w kraju (wzrost o 4,2%). Długość dróg o nawierzchni twardej w przeliczeniu na 100 km² powierzchni województwa wyniosła w 2017 roku blisko 98,8 km, co jest wartością nieznacznie wyższą od średniej krajowej, kształtującej się na poziomie 95,8 km. Również pod względem gęstości autostrad i dróg ekspresowych Wielkopolska nie odbiega znacznie od średniej dla kraju. W 2017 roku wyniosła ona w województwie 1,4 km/100 km², natomiast w Polsce 1,1 km/100 km². Wartości powyższych wskaźników są prawie dwukrotnie niższe od tych najwyższych, charakteryzujących w obu przypadkach województwo śląskie. W regionie w 2017 roku zlokalizowanych było 16 dróg krajowych o łącznej długości 1 729,7 km. Uzupełnienie dla układu dróg krajowych stanowiły 82 drogi wojewódzkie, których długość wyniosła 2 773,5 km. Generalnie gęstość dróg wyniosła odpowiednio: 5,8 km/100 km² w przypadku dróg krajowych (6,2 km/100 km² w kraju) oraz (podobnie jak w Polsce) 9,3km/100 km² w przypadku dróg wojewódzkich.

W 2017 roku w województwie wielkopolskim w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców było zarejestrowanych 648 pojazdów osobowych (w 2014 roku – 581 pojazdów na 1 000 ludności), a region po raz pierwszy od wielu lat zajął nie 1. a 2. miejsce w kraju za województwem mazowieckim, na co wpływ miało niskie tempo przyrostu nowych pojazdów obserwowane w ostatnich latach. Wśród powiatów najwięcej pojazdów zarejestrowanych było w pleszewskim, grodziskim, chodzieskim, nowotomyskim (700-740 poj./1 000 ludności), a najmniej w złotowskim, m Leszno, pilskim, m. Konin, wrzesińskim i gnieźnieńskim (530-600 poj./1 000 ludności).

W całym kraju wzrasta przewóz towarów transportem samochodowym. W województwie wielkopolskim w 2017 roku nadano i przyjęto łącznie 268 mln t ładunków, tj. 10,4% masy ładunków przewiezionych w całym kraju. Wielkopolska uplasowała się tym samym na 3. miejscu w kraju

za województwami mazowieckim i śląskim. W stosunku do roku poprzedniego transport ładunków w regionie wzrósł o 14,7%, a w kraju średnio o 13,6%.

Całkowita długość eksploatowanych linii kolejowych w regionie wynosi 1 877,64 km, co stanowi około 10% ogólnej długości linii kolejowych zarządzanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Długość linii o znaczeniu państwowym w województwie wynosi 1128,9 km. Średnia gęstość eksploatowanych linii kolejowych normalnotorowych w Polsce wynosi około 6 km /100 km². Województwa zachodnie posiadają sieć o gęstości powyżej średniej. Takie rozmieszczenie linii kolejowych wynika z uwarunkowań historycznych. Wielkopolska posiada najdłuższą sieć kolejową zaraz za województwem śląskim. Wskaźnik gęstości sieci kolejowej wynosi w Wielkopolsce 6,3 km/100 km².

Pozytywnym aspektem jest zwiększająca się corocznie liczba pasażerów w transporcie kolejowym, w szczególności na liniach, na których organizatorem przewozów jest Marszałek Województwa Wielkopolskiego.

W 2018 roku spółki regionalne obsłużyły łącznie 25,5 mln pasażerów, w tym 11 mln pasażerów obsłużyły Koleje Wielkopolskie sp. z o.o., a 14,5 mln pasażerów Przewozy Regionalne sp. z o.o. (POLREGIO). W stosunku do roku poprzedniego zanotowano wzrost liczby pasażerów o około 10,0%. W 2018 roku przewozi około 40% pasażerów dokonano taborem stanowiącym własność Samorządu Województwa Wielkopolskiego (wg stanu na dzień 31.12.2018 r. – 58 pojazdów kolejowych).

Powyższe wyniki możliwe były do osiągnięcia dzięki temu, że w województwie wielkopolskim nie jest redukowana liczba połączeń. W kolejnych rozkładach jazdy pociągów zwiększono częstotliwość kursowania pociągów w celu przyciągnięcia jak największej liczby pasażerów do ekologicznego środka transportu jakim jest kolej. Świadczy o tym wzrastająca wielkość pracy eksploatacyjnej, która w 2018 r. wyniosła 11,5 mln pockm, tj. o 4,4 % więcej niż w 2017 roku. Najbardziej zadowalający jest fakt, że przy wzroście pracy eksploatacyjnej zanotowano dziesięcioprocentowy wzrost liczby przewiezionych pasażerów. Jest to m.in. efekt wdrożenia I etapu projektu Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, wznowienia przewozów pasażerskich na linii komunikacyjnej Gniezno – Września – Jarocin oraz rozszerzenia stref obowiązywania zintegrowanej oferty taryfowej Bus-Tramwaj-Kolej. Województwo Wielkopolskie planuje dalszy wzrost pracy eksploatacyjnej dla ruchu aglomeracyjnego po zakupie nowego taboru kolejowego.

Popularną formą turystyki, jak i sposobem na codzienne dojazdy np. do pracy czy szkoły jest aktualnie korzystanie z roweru, w tym w połączeniu z transportem kolejowym (tzw. transport multimodalny). Wzrost zainteresowania transportem multimodalnym (rower + kolej) możliwy jest m.in. dzięki budowie w obrębie stacji kolejowych nowoczesnych węzłów przesiadkowych wraz z infrastrukturą rowerową oraz dzięki coraz większej liczbie taboru kolejowego przystosowanego do przewozu rowerów. Równoległe ze zwiększającą się liczbą rowerzystów następuje rozwój infrastruktury rowerowej. Wielkopolska jest liderem w kraju (obok województwa mazowieckiego) pod względem długości dróg dla rowerów (odpowiednio oznakowanych, zgodnie z Ustawą Prawo o ruchu drogowym) – 1 464,2 km w 2017 roku, co stanowiło 12,1% ich długości ogółem w Polsce. W przeliczeniu na 10 tys. km² region zajął z kolei 4. miejsce wśród województw z wartością 490,9 km/10 tys. km², przekraczając średnią krajową (388,2 km/10 tys. km²).

Wśród wielkopolskich powiatów największą gęstość dróg dla rowerów posiadają miasta na prawach powiatu (głównie z uwagi na małą powierzchnię całkowitą miasta). Dużą gęstością dróg rowerowych mogą pochwalić się powiaty: kościański, grodziski, i leszczyński (800-1 000 km/10 tys. km²). Najmniejszą gęstość dróg, najprawdopodobniej zrekompensowaną przez rozwiniętą sieć turystycznych szlaków rowerowych, posiadają powiaty: międzychodzki, kaliski, wrzesiński, słupecki gnieźnieński i złotowski (90-200 km/10 tys. km²).

Istotnym elementem układu transportowego regionu, mającym znaczenie regionalne, jest Port Lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego, realizujący regularne połączenia międzynarodowe o zasięgu europejskim. Lotnisko obsługuje przede wszystkim ruch pasażerski, a w mniejszym stopniu ruch towarowy. W 2018 roku obsłużono 1 668,0 tys. pasażerów w ruchu regularnym, 803,5 tys. w czarterowym i 4,7 tys. w ruchu General Aviation (łącznie 2 476,3 tys. pasażerów oraz 31,2 tys. operacji lotniczych). Corocznie obserwowany jest wzrost liczby pasażerów obsługiwanych przez lotnisko – 33,7%

w stosunku do 2017 roku oraz 65,0% w stosunku do roku 2015. W 2017 roku Wielkopolska posiadała 4,6% udział w ruchu pasażerów w Polsce ogółem (6. miejsce wśród województw).

1.5.2. Społeczeństwo informacyjne (wykorzystanie ICT w przedsiębiorstwach)

Funkcjonowanie współczesnych przedsiębiorstw jest nieodłącznie związane z powszechnym wykorzystywaniem w swojej działalności osiągnięć technologii informacyjno-telekomunikacyjnych. W 2017 roku 94,0% wielkopolskich przedsiębiorstw sektora niefinansowego (95,6% w kraju) i 100,0% przedsiębiorstw sektora finansowego wykorzystywało komputery. Systematycznie wzrasta odsetek firm składających zamówienia poprzez sieci. W 2017 roku 29,1% przedsiębiorstw (sektor niefinansowy) z województwa wielkopolskiego dokonywało elektronicznych zakupów. W porównaniu z 2014 rokiem udział wzrósł o 9,2 p.p. W przypadku przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia za pośrednictwem sieci w 2017 roku, podobnie jak w latach poprzednich ich odsetek był o ponad połowę mniejszy niż odsetek podmiotów składających zamówienia i osiągnął poziom 13,8%.

Przedsiębiorcy z sektora niefinansowego coraz chętniej wykorzystują Internet w kontaktach z administracją publiczną. W Wielkopolsce w 2017 roku odsetek korzystania przez przedsiębiorstwa z e-administracji wyniósł 94,7% (95,1% w kraju). Jeszcze większą aktywność w tym zakresie wykazują przedsiębiorstwa sektora finansowego osiągając poziom 100% - porównywalny do krajowego tj. 99,8%. Przedsiębiorcy korzystają z e-administracji głównie w celu pobierania i odsyłania wypełnionych formularzy, a także w celu zdobywania informacji.

W 2017 roku udział wielkopolskich przedsiębiorstw posiadających własną stronę internetową utrzymał się na poziomie 64,7% (66,9% w kraju). W porównaniu z 2016 rokiem odsetek ten nieznacznie zmniejszył się (o 0,5 p.p.). Przedsiębiorcy na swoich stronach internetowych najczęściej prezentują katalog usług oraz cenniki ich wykonania.

2. Dokumenty wykonawcze do Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku

W niniejszym materiale przedstawiona została lista dokumentów strategicznych i operacyjnych, stanowiących uszczegółowienie zapisów zawartych w Strategii (bezpośrednio lub pośrednio), koordynowanych na poziomie regionu w ramach struktur organizacyjnych Urzędu i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, a w dalszej części – przedstawiono w jakich obszarach życia społeczno-gospodarczego, realizacja założonych przez Strategię celów, odbywa się poprzez dokumenty uszczegóławiające oraz jakie kluczowe działania podejmował Samorząd Województwa Wielkopolskiego w 2018 roku w ramach poszczególnych dokumentów.

2.1. Dokumenty kierunkowe

W roku 2018 Samorząd Województwa Wielkopolskiego realizował 15 dokumentów o charakterze strategicznym (patrz: Tab. 1). Wśród nich wyróżnia się dokumenty mające na celu zaprogramowany rozwój społeczno-gospodarczy obszaru Wielkopolski.

Tab. 1. Dokumenty strategiczne SRWW realizowane w 2018 roku

Lp.	Nazwa dokumentu	Okres obowiązywania	Jednostka odpowiedzialna ⁶
1.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego	od 2010	WBPP
2.	Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020	2010-2020	ROPS
3.	Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020	2015-2020	DRG
4.	Strategia Promocji Gospodarczej Województwa Wielkopolskiego na lata 2010-2020	2010-2020	DRG
5.	Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020	2014-2020	WUP
6.	Strategia rozwoju oświaty w województwie wielkopolskim	od 2002	DE
7.	Strategia budowy i rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Województwie Wielkopolskim. e-WIELKOPOLSKA	od 2004	DE
8.	Strategia wzrostu efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii w Wielkopolsce na lata 2012-2020	2012-2020	DR
9.	Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim do 2020 roku	2016-2020	DS
10.	Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020	2014-2020	DZ
11.	Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2018-2020	2018-2020	DZ
12.	Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2015-2019	2015-2019	DZ
13.	Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020	2016-2020	DSR
14.	Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym	2016-2022	DSR
15.	Priorytety współpracy zagranicznej Województwa Wielkopolskiego	Bezterminowo	BWM

Źródło: opracowanie własne.

2.2. Dokumenty operacyjne

Obok dokumentów strategicznych w województwie realizowane są także dokumenty operacyjne, stanowiące uszczegółowienie zapisów w ramach poszczególnych sfer objętych zakresem dokumentów strategicznych, czy bezpośrednio SRWW. W 2018 roku Samorząd Województwa Wielkopolskiego

⁶ Departament lub wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna odpowiedzialna za koordynowanie, przygotowanie, aktualizację danego dokumentu.

wdrażał 29 dokumentów operacyjnych (patrz: Tab. 2). Wśród nich 3 to nowe dokumenty, których okres obowiązywania rozpoczął się w 2018 roku (w Tab. 2 zostały one wyróżnione pogrubioną czcionką).

Tab. 2. Dokumenty operacyjne SRWW realizowane w 2018 roku

Lp.	Nazwa dokumentu	Okres obowiązywania	Jednostka odpowiedzialna ⁷
1.	Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Wielkopolskiego na rok 2018 i lata następne	od 2018	DF
2.	Budżet Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok	2018	DF
3.	Program opieki nad zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2017-2020	2017-2020	DK
4.	Wieloletni program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2017 – 2018	2017-2018	DO
5.	Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018	2018	DO
6.	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	2014-2023 ⁸	DPR
7.	Program Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020	2013-2020	DR
8.	Program promocji dziedzictwa kulinarnego Wielkopolski i żywności wysokiej jakości na lata 2015-2020	2015-2020	DR
9.	Program profilaktyczny schorzeń układu oddechowego dla mieszkańców gmin województwa wielkopolskiego na lata 2014-2020	2014-2020	DZ
10.	Program profilaktyczny wczesnego wykrywania gruźlicy (populacja do 14 roku życia włącznie)	2014 – 2020	DZ
11.	Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Chorób Układu Moczowo-Płciowego Mężczyzn w Województwie Wielkopolskim w latach 2014–2020	2014 – 2020	DZ
12.	Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Nowotworów Złośliwych Dolnego Odcinka Przewodu Pokarmowego w Województwie Wielkopolskim w latach 2014-2020	2014-2020	DEFS
13.	Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów złośliwych dolnego odcinka przewodu pokarmowego w województwie wielkopolskim w latach 2014-2020 (grupa wiekowa 68+);	2014-2020	DZ
14.	Program Profilaktyki Nowotworów Złośliwych Szyjki Macicy – Szczepienia Przeciwko Zakażeniom Wirusem Brodawczaka Ludzkiego (HPV) Podopiecznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Województwie Wielkopolskim w latach 2014-2020	2014-2020	DZ
15.	Program psychiatryczny terapeutyczno-rehabilitacyjny połączony z aktywizacją pacjentów 2014-2020	2014-2020	DZ
16.	Program wielospecjalistycznej terapii osób z wrodzonymi wadami twarzy	2017-2020	DEFS
17.	Badania przesiewowe słuchu u młodzieży klas szóstych szkoły podstawowej – „Hej słyszysz???”	2017-2019	DEFS
18.	Wielkopolski Program Profilaktyczny w zakresie onkologii dziecięcej	2018-2021	DEFS
19.	Wielkopolski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2020 roku	2013-2020	ROPS
20.	Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020	2011-2020	ROPS
21.	Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w województwie wielkopolskim na lata 2014-2020	2014-2020	ROPS
22.	Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku	2013-2020	ROPS
23.	Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2022 roku	2016-2022	ROPS

⁷ Departament, biuro lub jednostka organizacyjna podległa Zarządowi WW odpowiedzialna za koordynowanie, przygotowanie, aktualizację danego dokumentu lub w przypadku departamentów – nadzorująca jednostkę organizacyjną za to odpowiedzialną.

⁸ W okresie finansowania 2014-2020 zastosowanie ma zasada n+3. W związku z powyższym, okres realizacji programu jest dłuższy niż wskazuje na to ich nazwa – dla WRPO 2014+ jest to okres 2014-2023.

24.	Program Wielkopolska Karta Rodziny	od 2017	ROPS
25.	Program wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży – mieszkańców Województwa Wielkopolskiego	od 2017	DE
26.	Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego	2015-2025	DT
27.	Plan transportowy dla województwa wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku ⁹	2014-2023	DI
28.	Program „Budowa ścieżek rowerowych”	2018-2019	DI
29.	Plan Działań na rzecz zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na rok 2018	2018	WUP

Legenda: Pogrubioną czcionką wyróżniono dokumenty przyjęte w 2018 roku.

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto Samorząd Województwa pełni funkcję instytucji wdrażającej/pośredniczącej krajowych programów finansowanych z funduszy unijnych, tj. Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 20014-2020 oraz Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020, które również zostały zaprezentowane w Raporcie.

⁹ Dokument ten obowiązuje do 2023 roku, ponieważ stanowi element wdrożeniowy WRPO na lata 2014-2020 zgodnie z zasadą „n+3”.

3. Informacja o realizacji przez Samorząd WW polityk, planów, programów i strategii

Głównym celem rozdziału jest ukazanie w zakresie jakich obszarów życia społeczno-gospodarczego realizacja założonych przez Strategię celów odbywa się m.in. przez dokumenty uszczegóławiające, a także przedstawienie najważniejszych działań podejmowanych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego w 2018 roku. Działania w ramach poszczególnych dokumentów realizowano na wiele sposobów. Od działań inwestycyjnych i bieżących, zawierania porozumień, przez spotkania formalne i nieformalne, obecność w mediach, lobbowanie w danej sprawie, zlecenie ekspertyz lub podejmowanie ich we własnym zakresie, podobnie jak badań, powoływanie lub branie udziału w różnych gremiach, po realizację projektów unijnych, międzynarodowych, ogłaszanie i rozstrzyganie konkursów, w tym na realizację zadań publicznych, przyznawanie stypendiów, nagród, organizację festynów, targów, misji gospodarczych, przez wyjazdy studyjne, wydawanie publikacji i poradników i wiele innych. W Raporcie nie przedstawiono wszystkich podejmowanych inicjatyw, a jedynie te, które można uznać za najważniejsze w 2018 roku. Stanowi on, zgodnie z Uchwałą nr V/81/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 25 marca 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania Raportu o stanie województwa, syntetyczne podsumowanie realizacji instrumentów programowych.

Przegląd dokumentów pod względem realizacji celów SRWW przeprowadzony został przez przyporządkowanie poszczególnych dokumentów do 6 obszarów tematycznych: przestrzeń, społeczeństwo, gospodarka, środowisko, komunikacja oraz samorząd. W efekcie przyporządkowanie poszczególnych dokumentów do odpowiednich obszarów tematycznych wygląda następująco (Ryc. 34):

Ryc. 34. Przyporządkowanie dokumentów wykonawczych do obszarów rozwoju społeczno-gospodarczego

Przestrzeń	<ul style="list-style-type: none"> Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego
Spółeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 Wielkopolski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2020 roku Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020 Program Wielkopolska Karta Rodziny Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w województwie wielkopolskim na lata 2014-2020 Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2022 roku Program Profilaktyki i Promocji zdrowia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2015-2019 Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2013-2017 10 programów zdrowotnych Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim do 2020 roku Program opieki nad zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2017-2020 Wieloletni Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2017-2018 Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018
Gospodarka	<ul style="list-style-type: none"> Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 Plan Działań na rzecz zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na rok 2018 Strategia rozwoju oświaty w województwie wielkopolskim Program wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży – mieszkańców Województwa Wielkopolskiego Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 Strategia Promocji Gospodarczej Województwa Wielkopolskiego na lata 2010-2020 Program Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020

	<ul style="list-style-type: none"> Program promocji dziedzictwa kulinarnego Wielkopolski i żywności wysokiej jakości na lata 2015-2020
Środowisko i energia	<ul style="list-style-type: none"> Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020 Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym Strategia wzrostu efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii w Wielkopolsce na lata 2012-2020
Komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> Strategia budowy i rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Województwie Wielkopolskim. e-WIELKOPOLSKA Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego Plan transportowy dla województwa wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku Program Budowa ścieżek rowerowych
Samorząd	<ul style="list-style-type: none"> Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne Budżet Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok Priorytety współpracy zagranicznej Województwa Wielkopolskiego Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 20014-2020 Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020

Źródło: opracowanie własne.

Prezentowanie zakresu treści zebranych dokumentów wykonawczych względem obszarów tematycznych, wynika z ograniczeń ich przedstawiania wg celów strategicznych Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Większość dokumentów wykonawczych realizuje więcej niż jeden cel strategiczny. Zatem zakres zebranych dokumentów wykonawczych przedstawiono w kolejnych obszarach tematycznych.

3.1. Przestrzeń

W ramach zagadnień związanych z przestrzenią w roku 2018 kluczowe znaczenie miał **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego¹⁰** (PZPWW), będący podstawowym dokumentem planowania przestrzennego w województwie. Podstawą prawną do sporządzenia Planu jest ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jako dokument planistyczny poziomu regionalnego, PZPWW wypełnia zapisy Koncepcji Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz jest nadrzędny w stosunku do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Plan stanowi przestrzenne ujęcie celów strategii rozwoju województwa oraz uzupełnia Strategię o elementy związane z zachowaniem ładu przestrzennego.

Głównym celem Planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Realizacja tego celu opiera się na dwóch celach szczegółowych:

- Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku, który realizowany jest poprzez:
  - Poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
  - Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem,
  - Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
  - Poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
  - Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych,
  - Wzmocnienie regionotwórczych funkcji Poznania – miasta o znaczeniu krajowym oraz Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego jako dwubiegunowego układu miejskiego o znaczeniu ponadregionalnym,
  - Wielofunkcyjny rozwój ośrodków regionalnych i lokalnych,
  - Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym;
- Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa poprzez:
  - Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
  - Wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu,
  - Wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej,
  - Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

Cele określone w PZPWW uchwalonym w 2010 r. są bezpośrednim przeniesieniem wybranych celów Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego z 2005 roku. Wskazuje to na wysoki stopień zintegrowania tych dwóch podstawowych dokumentów w regionie. W 2012 r., na skutek uwarunkowań na poziomach regionalnym, krajowym i europejskim, zaktualizowano Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego, co było powodem podjęcia prac mających na celu aktualizację Planu.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Planu

L.p.	Podjęte działania
1	Opiniowanie i uzgadnianie dokumentów planistycznych

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- w ramach opiniowania i uzgadniania dokumentów zrealizowano:
  - w zakresie dotyczącym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: 1188 spraw (w tym 603 odpowiedzi z informacją o wytycznych planu województwa dla terenów objętych zawiadomieniem o przystąpieniu do sporządzenia tych dokumentów i 585 projektów postanowień Zarządu Województwa w sprawach uzgodnienia projektów planów miejscowych oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin – z tego 7 odmownych, z których 1 odmowa dotyczyła braku uzgodnienia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a 6 – planów miejscowych;
  - w sprawach projektów postanowień Marszałka Województwa o uzgodnieniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu: 350 spraw – (w tym w większości dotyczące decyzji

¹⁰ Uchwała nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 26 kwietnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego); w 24 przypadkach były to postanowienia o odmowie uzgodnienia projektu decyzji, często dotyczyły one projektów decyzji o warunkach zabudowy, które nie posiadały właściwej podstawy prawnej do dokonania tego uzgodnienia w postaci odpowiednich zapisów poprzednio obowiązujących planów miejscowych;

- w sprawach o zaopiniowanie lokalizacji w trybie szczególnym dotyczącym przede wszystkim inwestycji lokalizowanych na podstawie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych: 297 spraw (w tym 7 negatywnych opinii) – co jest wynikiem wzrostu ilości tych spraw w stosunku do roku ubiegłego o 52 sprawy (tj. ponad 20%);
- w sprawach o zaopiniowanie przez jednostki organizacyjne województwa innych projektów aktów prawa: 25 opinii oraz 27 opinii o charakterze korespondencji wewnętrznej;
- w zakresie sprawozdawczości z działalności komórek organizacyjnych Urzędu – w tym obejmującym m. in. opinie wewnętrzne w sprawach informacji publicznej, lokalizacji Specjalnych Stref Ekonomicznych, skarg i wniosków obywatelskich – 104 sprawy.

***

Działania podejmowane w 2018 roku w obszarze przestrzeń (nie wynikające z PZPWW)

L.p.	Podejmowane działania
1	Przygotowanie projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania
2	Przygotowanie założeń Audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego
3	Sporządzenie koncepcji rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych: Leszna, Konina, Piły i Gniezna.

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- w ramach przygotowania projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania:
  - uzyskano zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 6 i 6a Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wszystkie potrzebne opinie i uzgodnienia;
  - wyłożono projekt dokumentu do publicznego wglądu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 54 ust. 2, art. 29, 40 i 41 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081) i art. 14 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 512);
  - ukończono procedurę planistyczną, projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania i przekazano dokument w celu uchwalenia;
- w ramach przygotowania założeń do Audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego:
  - dokonano identyfikacji i charakterystyki krajobrazów dla województwa wielkopolskiego, a także uszczegółowiono granice krajobrazów oraz pogłębiono analizy dotyczące zagadnień przyrodniczo-kulturowych.
  - zweryfikowano materiały dotyczące granic regionów fizyczno-geograficznych;
  - wyznaczono granicę krajobrazów podstawowych tj.: miejskich, wielkomiejskich, wiejskich, łąkowych i jeziornych;
  - przeprowadzono generalizację granic obszarów leśnych, w celu wyznaczenia granic krajobrazów leśnych;
  - przeprowadzono konsultacje sporządzonego przez WBPP podziału krajobrazów na typy i podtypy, który uzyskał pozytywną opinię Rady Naukowej Audytu Krajobrazowego;
  - wyznaczono krajobrazy o niewielkim zasięgu przestrzennym, m.in. wody płynące, tereny górnicze, podmiejskie, przemysłowe i energetyczne, komunikacyjne;
  - doprowadzono do zgodności granic krajobrazów z granicami mezoregionów fizycznogeograficznych;

- opracowano dane przyrodnicze i kulturowe w celu późniejszej oceny zidentyfikowanych krajobrazów;
  - na podstawie zgromadzonych materiałów, informacji oraz danych opracowano kryteria i zasady wyznaczania krajobrazów priorytetowych oraz wyznaczono przykładowy typ krajobrazu priorytetowego, który będzie stanowić podstawę do dalszych prac projektowych w zakresie wskazywania i opisu krajobrazów priorytetowych;
  - powyższy zakres prac przedstawiono na posiedzeniu Rady Naukowej Audytu Krajobrazowego dla Województwa Wielkopolskiego w dniu 13 listopada 2018 r. Został on zaopiniowany pozytywnie;
- w ramach sporządzenia koncepcji rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych: Leszna, Konina, Piły i Gniezna:
- sporządzono dokumenty o charakterze koncepcyjnym odnoszące się do obszarów i problemów zagospodarowania przestrzennego województwa, zgodnie art. 38 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
  - zorganizowano 4 prezentacje dla Zarządu Województwa Wielkopolskiego i Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, dotyczące założeń do koncepcji rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych: Leszna, Konina, Piły i Gniezna.

***

3.2. Społeczeństwo

W tej części podrozdziału zostały omówione dokumenty programowe i podejmowane kluczowe inicjatywy z zakresu polityki społecznej, zdrowia, kultury i turystyki, sportu, a także społeczeństwa obywatelskiego i społeczności lokalnej.

3.2.1. Polityka społeczna

W ramach zagadnień związanych z polityką społeczną, w analizowanym okresie obowiązywała Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 oraz sześć dokumentów o charakterze operacyjnym w stosunku do tej Strategii:

- Wielkopolski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2020 roku,
- Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020,
- Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w województwie wielkopolskim na lata 2014-2020,
- Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 Roku,
- Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2022 roku,
- Program Wielkopolska Karta Rodziny.

Wymienione powyżej dokumenty stanowią rozwinięcie następujących celów strategicznych wskazanych w SRWW:

- Cel ST 1. *Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,*
- Cel ST 2. *Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,*
- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,*
- Cel ST 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,*
- Cel ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,*
- Cel ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.*

Podstawowym dokumentem wskazującym główne kierunki polityki społecznej jest **Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020** (SPSWW), która stanowi integralną część Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego, o czym mówi ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹¹. Strategia wyznacza podstawowe cele w takich obszarach, jak: edukacja, rynek pracy, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo socjalne, integracja społeczna i pokrewnych. Strategia polityki społecznej skoncentrowana jest przede wszystkim na realizacji zapisów celu ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa*. SPSWW podejmuje kwestie poszerzenia oferty edukacyjnej oraz podnoszenia jakości kształcenia dla wszystkich kategorii wieku i na wszystkich poziomach nauczania. Kładzie nacisk na realizację zadań w zakresie integracji społecznej, w tym wymiany doświadczeń rozwiązywania problemów społecznych, prowadzenie badań i analiz dot. poziomu życia w regionie oraz zagrożeń w tym zakresie, wsparcie infrastruktury społecznej oraz inicjowanie współpracy podmiotów sfery publicznej i niepublicznej w zakresie realizacji zadań polityki społecznej. Cele dokumentu odnoszą się także do ochrony zasobów, standardów i jakości życia rodziny, promowania aktywnego i zdrowego stylu życia, poszerzania udziału mieszkańców w kulturze, budowania aktywności obywatelskiej oraz podejmowania przedsięwzięć w zakresie poprawy bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców regionu. SPSWW identyfikuje kilka szczególnych grup ryzyka, do których zalicza: dzieci i młodzież, seniorów, osoby niepełnosprawne oraz grupę wysokiego ryzyka socjalnego (ubogich, bezrobotnych, bezdomnych), dla których określa specyficzne cele i działania, w tym zamieszkałych na obszarach wiejskich.

---

¹¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2018 poz. 1508 z późn. zm.).

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Strategii¹²

L.p.	Nazwa działania
1	Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów
2	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej
3	Zlecenie organizacjom pozarządowym, w ramach konkursów, zadań Samorządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie pomocy społecznej, tj. w ramach 4 rodzajów działań: <ul style="list-style-type: none"> – pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, a także wyrównywanie szans tych rodzin i osób; – wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej; – działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami; – działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym.
4	Funkcjonowanie Obserwatorium Integracji Społecznej
5	Realizacja projektu „Przepis na wielkopolską innowację społeczną - usługi opiekuńcze dla osób zależnych”
6	Realizacja projektu „Twórcy społeczni (Growing a Transnational Smart Community of Social Innovators for the Inclusive Development of Central Europe – Social(i)Makers”
7	Realizacja projektu „Tworzenie sprawiedliwych miast: Włączenie Agendy 2030 do polityki lokalnej w czasach dużych ruchów migracyjnych i uchodźstwa - Podniesienie wśród obywateli, organizacji społecznych, polityków lokalnych i służby cywilnej świadomości w obszarze ruchów migracyjnych i uchodźstwa oraz promowanie roli zdecentralizowanej współpracy i samorządów lokalnych w realizacji celów Agendy 2030 w polityki lokalne,, w szczególności w zakresie powyższych wyzwań”

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- dofinansowano:
  - Budowę DPS w Broniszewicach – dostosowano poddasze na potrzeby rehabilitacji;
  - Adaptacja pomieszczeń z poprawą dostępności przez zakup i montaż windy osobowej na cele rehabilitacyjne mieszkańców DPS w Skęczniewie oraz poprawę komunikacji osób niepełnosprawnych;
  - Rozbudowa budynku Centrum Hipoterapii i Rehabilitacji Zabajka (gabinety terapeutyczne, winda dla osób niepełnosprawnych, ciągi komunikacyjne umożliwiające dojście do nowych gabinetów budowa i wyposażenie gabinetu grota solna);
  - 9 funkcjonujących w Wielkopolsce zakładów aktywności zawodowej w zakresie ich funkcjonowania;
- podpisano 36 umów o realizację zadania publicznego w ramach otwartego konkursu ofert na realizację w formie wspierania zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego z dziedziny pomocy społecznej w roku 2018 oraz kontynuowano realizację 4 zadań zleconych w roku 2017 w trybie wieloletnim w ramach konkursów z dziedziny pomocy społecznej;
- wykonano badanie Ocena Zasobów Pomocy Społecznej oraz 5 ekspertyz dotyczących celów tematycznych Agendy 2030;
- realizowano działania innowacyjne w obszarze wsparcia rozwoju usług/narzędzi/produktów/metod dla osób zależnych (zrealizowano 58 indywidualnych spotkań monitorująco-kontrolnych z innowatorami oraz 14 spotkań doprecyzowujących potrzeby, a także 7 spotkań upowszechniających, 1 festiwal innowacji, 1 stoisko na targach) oraz działania edukacyjne w zakresie innowacji społecznych – współpraca międzynarodowa (zrealizowano 1 strategię komunikacji, 1 spotkanie partnerskie i 10 warsztatów z tworzenia innowacji społecznych, 1 festiwal innowacji społecznych).

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono środki w wysokości ponad 13,3 mln zł, w tym 9,6 mln zł stanowią środki PFRON będące w dyspozycji Samorządu WW.

***

¹² Nieprzypisane do poszczególnych programów wykonawczych do SPSWW.

Każdy z programów będących uszczegółowieniem zapisów SPSWW wyznacza kierunki działania i cele dla specyficznych jej obszarów. **Wielkopolski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2020 roku** wyznacza działania w obszarze wsparcia systemu pieczy zastępczej, zapewnienia specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych, poprawy jakości placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz racjonalizacji procesu adopcyjnego. Ponadto działania wskazane w Programie dotyczą potrzeby objęcia wolontariatem rodzin znajdujących się w kryzysie i rodzin zastępczych oraz wsparcia mieszkalnictwa chronionego dla pełnoletnich wychowanków domów opieki. Istotne z punktu widzenia zapisów Programu jest upowszechnianie wiedzy na temat pieczy zastępczej i sposobów jej wsparcia oraz podnoszenie kompetencji pracowników instytucji realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Podstawą prawną opracowania dokumentu jest ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹³.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Programu

L.p.	Nazwa działania
1	Funkcjonowanie Ośrodków Adopcyjnych w Wielkopolsce (Poznań, Kalisz, Konin, Leszno, Piła, Poznań)
2	Realizacja projektu „Dobry start”
3	Realizacja projektu „Kooperacja efektywna i skuteczna”
4	Realizacja projektu „Usługi preadopcyjne wsparciem procesu adopcji”

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- w ramach działania Ośrodków Adopcyjnych:
  - udzielono poradnictwa dla rodzin przysposabiających i naturalnych w wymiarze 6840 spotkań
  - przeprowadzono szkolenie dla 232 kandydatów do przysposobienia dziecka;
  - pracownicy ośrodków wzięli udział w 1 016 okresowych ocenach, podczas których dokonano analizy sytuacji 9 596 dzieci;
  - wydano 240 opinii kwalifikacyjnych dla kandydatów do przysposobienia dziecka i równocześnie 400 dzieci przeszło procedurę kwalifikacji.

W efekcie w 2018 roku przysposobionych zostało 234 dzieci. Ponadto zostało udzielonych 1 132 porad dla rodzin po zakończonym procesie adopcyjnym;

- zrealizowano 18 spotkań z JST, instytucjami pomocy i integracji społecznej, NGO, społecznościami lokalnymi mających na celu ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym;
- zrealizowano 3 spotkania powiatowe, 8 spotkań powiatowych grup refleksyjnych (PGR), a także 4 seminaria mające na celu wypracowanie i wdrożenie modelu kooperacji między instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych;
- przygotowywano pogłębione diagnozy zdrowia z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb terapeutycznych i rehabilitacyjnych dzieci kwalifikowanych do adopcji, kompensowaniu opóźnień rozwojowych, edukacyjnych i deficytów zdrowotnych dzieci kwalifikowanych do adopcji, wsparciu kandydatów starających się o przysposobienie dziecka, w związku z ich specyficznymi potrzebami. Rodziny borykające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi uzyskały dostęp do specjalistycznych oddziaływań profilaktycznych.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku środki w wysokości 4,1 mln zł.

***

Programem określającym priorytety w zakresie walki z przemocą w rodzinie jest **Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020**. Podstawą prawną opracowania Programu jest ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie¹⁴. Program ten koncentruje się na prowadzeniu kampanii edukacyjno-informacyjnych, mających na celu promowanie modelu identyfikowania i reagowania na przemoc w rodzinie. Działania ujęte w ramach Programu

¹³ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2018 poz. 998 z późn. zm.).

¹⁴ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 poz.1390, z późn. zm.).

odnoszą się również do wspierania ofiar przemocy w rodzinie przez odpowiednie służby i podnoszenia kwalifikacji kadr administracji, która wspólnie z partnerami społecznymi i gospodarczymi realizuje projekty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Program zakłada tworzenie baz danych w zakresie stosowanych rozwiązań i dobrych praktyk, baz adresowych instytucji udzielających pomocy, dla osób doświadczających tego problemu.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Programu

L.p.	Nazwa działania
1	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
<p>Kluczowe efekty podejmowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 24-godzinne szkolenie dla funkcjonariuszy policji z województwa wielkopolskiego w zakresie procedury „Niebieskie Karty”, w ramach którego przeszkolono 33 funkcjonariuszy policji z komend powiatowych (koordynatorów „Niebieskich Kart”); – szkolenie w formie superwizji grupowej dla pracowników ośrodków interwencji kryzysowej z terenu Wielkopolski. W superwizjach udział wzięło łącznie 24 uczestników. Łączny wymiar szkolenia wynosił 96 godzin dydaktycznych, po 24 godziny dla każdej z grup superwizyjnych. <p>Szacuje się, że na ww. działanie przeznaczono w 2018 roku środki Samorządu WW oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 62,5 tys. zł.</p>	

***

W województwie wielkopolskim obowiązuje od 2014 r. **Wielkopolska Karta Rodziny**. W roku 2017 Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął uchwałę w sprawie przyjęcia zaktualizowanego ówczynie obowiązującego Programu, ze względu na potrzebę doprecyzowania jego zapisów w zakresie ważności kart oraz regulacji otrzymywania wielkopolskiej karty rodziny przez cudzoziemców. Celem programu jest zapewnienie rodzinom wielodzietnym możliwości korzystania na preferencyjnych zasadach z szerokiego katalogu oferty kulturalnej, oświatowej, rekreacyjnej oraz transportowej przez wprowadzenie systemu zniżek za wstęp do instytucji podległych właściwym samorządom oraz dodatkowych uprawnień zapewnionych przez inne podmioty, w tym niepubliczne. Wprowadzenie Wielkopolskiej Karty Rodziny stanowi również instrument zachęcający samorządy lokalne do wprowadzania ulg i uprawnień w środowiskach lokalnych oraz ma zachęcić przedsiębiorców do tworzenia pozytywnego klimatu wokół dużych rodzin. Swoim zakresem tematycznym, program wpisuje się w działania z zakresu rozbudowy systemu wsparcia dla rodzin wielodzietnych.

Działanie podejmowane w 2018 roku w ramach Programu

L.p.	Nazwa działania
1	Wdrażanie Wielkopolskiej Karty Rodziny
<p>Kluczowe efekty podejmowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wielkopolską Kartę Rodziny otrzymało: 6 134 dzieci, 3 633 rodziców, 1 987 wielkopolskich rodzin; – wydano 9 767 szt. Wielkopolskich Kart Rodziny; – do Wielkopolskiej Karty Rodziny przystąpiło 35 gmin, 4 instytucje kultury oraz 50 przedsiębiorców. <p>Szacuje się, że na ww. działanie przeznaczono w 2018 roku 20 tys. zł.</p>	

***

Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w województwie wielkopolskim na lata 2014-2020 odpowiada na wyzwania ujęte w SRWW w zakresie

wsparcia osób niepełnosprawnych w wielu dziedzinach życia. Podstawami prawnymi opracowania Programu jest ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych¹⁵ oraz ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Program uwypukla potrzeby w zakresie zwiększania aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami, integracji społecznej, poprawy jakości zdrowia, w tym rehabilitacji osób niepełnosprawnych, a także zwiększenia aktywności grupy docelowej w obszarze sportu, turystyki, kultury oraz obywatelskim. Nie bez znaczenia są również wysokie kompetencje osób zajmujących się osobami z niepełnosprawnościami.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Programu

L.p.	Nazwa działania
1	Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań Samorządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami
2	Realizacja projektu „Akademia samodzielności”
3	Realizacja projektu „Aktywni i niezależni – zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością w subregionie konińskim ”
4	Realizacja projektu „Gmina z inicjatywą – szansa na rozwój społeczności lokalnej”
5	Realizacja projektu „AKTYWNI ZINTEGROWANI. Aktywna integracja w subregionie poznańskim”
6	Realizacja projektu „Aktywność zawodowa i społeczna jest nam bliska”
7	Realizacja projektu „Sieć aktywnej integracji”
8	Realizacja projektu „Na ścieżce reintegracji – działania sieciujące w subregionie pilskim”
9	Realizacja projektu „Sieć dobrego wsparcia”
10	Realizacja projektu „Aktywna integracja w powiecie złotowskim”
11	Realizacja projektu „Rozwój Usług Aktywnej Integracji w Subregionie kaliskim
12	Realizacja projektu „Azymut-Samodzielność”
<p>Kluczowe efekty podejmowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zawarto 58 umów o wsparcie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami; – zorganizowano 262 spotkania, wizyty studyjne, warsztaty i inne formy wymiany doświadczeń z JST, NGO, instytucjami pomocy i integracji społecznej, instytucjami rynku pracy, przedstawicielami społeczności lokalnej i innymi partnerami społecznymi; – przeprowadzono badanie pn. „Rozszerzone badanie potrzeb osób z całościowym zaburzeniem rozwoju, w tym z autyzmem i zespołem Aspergera”. <p>Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku ponad 4,2 mln zł.</p>	

***

Potrzeby osób starszych są w szczególności uwypuklone w **Wielkopolskim Programie na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku**. Program koncentruje się na czterech obszarach życia społeczno-gospodarczego i wyznacza priorytetowe działania w zakresie: zwiększenia dostępu do programów edukacyjnych dla seniorów, kompetencji osób wspierających seniorów, poprawy aktywności seniorów w aspekcie zawodowym, obywatelskim, a także zainteresowania seniorów kulturą, sportem i turystyką. W obszarze zdrowia Program kładzie nacisk na promocję i profilaktykę zdrowotną, w tym dostęp do opieki długoterminowej. W zakresie poprawy bezpieczeństwa przewiduje się szereg działań dotyczących wzrostu bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych, czy poprawy warunków bytowych.

¹⁵ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. 2018 poz. 511 z późn. zm.).

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Programu

L.p.	Nazwa działania
1	Współorganizacja Targów Viva Seniorzy!
2	Organizacja konkursu Viva Wielkopolski Senior – edycja 2018
3	Organizacja wielkopolskiego Spotkania UTW

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- ok. 4 tys. osób zwiedzających Targi Viva Seniorzy. Dzięki konferencji nastąpił wzrost integracji międzypokoleniowej, wymiana doświadczeń i podniesienie jakości życia seniorów;
- wyróżniono 7 osób w konkursie pn. „Viva Wielkopolski Senior” oraz nadano 1 honorowy tytuł Viva Wielkopolski Senior;
- w ramach spotkania wielkopolskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku przeszkolono 54 osoby – słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku z Wielkopolski. Ponadto nastąpiła wymiana doświadczeń, integracja oraz nawiązanie współpracy pomiędzy różnymi UTW z Wielkopolski.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku środki w wysokości ok. 60 tys. zł.

***

Dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju ekonomii społecznej w Wielkopolsce jest **Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Wielkopolskiego na lata 2013-2022**. Cele dokumentu zachowują zgodność z celami SRWW dotyczącymi wzmocnienia podmiotów ekonomii społecznej (PES) i współpracy między nimi oraz sektora biznesu, w zakresie angażowania różnych partnerów społecznych i politycznych w rozwój ekonomii społecznej i kształtowania postaw przedsiębiorczych, a także w zakresie podnoszenia efektywności zarządzania PES oraz wzrostu efektywności ich funkcjonowania w regionie.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Programu

L.p.	Nazwa działania
1	Realizacja projektu „Koordynacja rozwoju ekonomii społecznej w województwie wielkopolskim na lata 2019-2022” ¹⁶
2	Monitoring ekonomii społecznej ¹⁷
3	Realizacja projektu „System partycypacyjnego zarządzania sferą ekonomii społecznej” ¹⁸

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- w obszarze koordynacji rozwoju ekonomii społecznej zrealizowano: 4 spotkania Komitetu ds. ES, 4 warsztaty/spotkania sieci OWES, warsztat dot. aktualizacji programu rozwoju ekonomii społecznej w województwie, 2 spotkania z zakresu włączenia ES w polityki publiczne, 6 spotkań sieci współpracy OWES, analizę/ekspertyzę w obszarze ES;
- w celu zwiększenia widoczności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców dóbr i usług oraz wspierania sprzedaży produktów i usług świadczonych przez PES na poziomie regionalnym zrealizowano: 6 spotkań grupy roboczej ds. promocji, 3 artykuły dot. ES, galę procesu certyfikacji, galę Asa Biznesu, 2 warsztaty z mediami i studentami, warsztat dla grupy roboczej ds. promocji;
- w zakresie współpracy w zakresie reintegracyjnym w kontekście podnoszenia jakości usług zrealizowano: 6 spotkań grup roboczej ds. zatrudnienia socjalnego i 6 rehabilitacji osób niepełnosprawnych, 3 warsztaty dla powyższych grup, 5 spotkań w regionie, 2 wizyty studyjne;

¹⁶ Projekt realizuje również Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami.

¹⁷ Działanie realizuje również Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami.

¹⁸ Działanie realizuje również Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami.

L.p.	Nazwa działania
	<ul style="list-style-type: none"> – w obszarze sieciowania w kontekście włączenia PES w gospodarkę zrealizowano: 6 spotkań grupy roboczej ds. edukacji, 2 warsztaty dla grup, 2 spotkania w regionie, 6 spotkań grupy ds. finansowania, 5 spotkań subregionalnych dotyczących rozwijania potencjału PES, 4 warsztaty grupy ds. finansowania; – w zakresie wspierania odpowiedzialnej wspólnoty ekonomii społecznej zrealizowano: katalog oferty PES, 10 warsztatów dla samorządów, 5 warsztatów dla PES, inwentaryzację JST stosujących klauzule społeczne, wizytę studyjną; – zrealizowano badanie ewaluacyjne pn. „Ewaluacja wsparcia rozwoju ekonomii społecznej w Wielkopolsce”. – w ramach tworzenia partycypacyjnego mechanizmu oceny istniejących oraz wypracowywania propozycji nowych form i instrumentów wsparcia ekonomii społecznej w obszarze koordynacji ES w regionach zrealizowano: spotkanie regionalnych komitetów ds. ES, warsztaty dla OWES i ROPS oraz 3 spotkania grupy ds. ES w regionach (spotkania wszystkich ROPS); – w zakresie partycypacyjnego mechanizmu oceny istniejących oraz wypracowywania propozycji nowych form i instrumentów wsparcia ekonomii społecznej w obszarze edukacyjnym zrealizowano: desk research działań w zakresie nieformalnej edukacji dotyczącej ES, koncepcję programu edukacyjnego dot. edukacji w zakresie ES dla dzieci i młodzieży, focus w zakresie wypracowanej koncepcji. <p>Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku środki w wysokości ok. 960 tys. zł.</p>

***

3.2.2. Zdrowie

W zakresie promowania zdrowego trybu życia i wsparcia ochrony zdrowia w 2018 roku w województwie wielkopolskim obowiązywały następujące kluczowe dokumenty:

- Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2015-2019,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2018-2020.

Cele wymienionych dokumentów korespondują z następującymi celami strategicznymi SRWW:

- Cel ST 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,*
- Cel ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,*
- Cel ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.*

Dokumenty uszczegółwiają przede wszystkim cele SRWW w zakresie prowadzenia profilaktyki i diagnostyki głównych problemów zdrowotnych, a także w obszarze promowania zdrowego trybu życia i wzmacniania postaw prozdrowotnych. Dodatkowo, część dokumentów wpisuje się w cele SRWW związane z integracją społeczną, wzmocnieniem systemu pomocy społecznej, wsparciem aktywizacji zawodowej osób uzależnionych i osób z zaburzeniami oraz ze wsparciem tych osób w sprawach bytowych, mieszkaniowych i środowiskowych, co zostało omówione poniżej.

Kierunkowym dokumentem w obszarze zdrowia publicznego w analizowanym okresie był **Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2014-2020**. Program dotyczy zmniejszania zachorowalności i przedwczesnej umieralności mieszkańców regionu. Koncentruje się przede wszystkim na opracowywaniu programów polityki zdrowotnej w odniesieniu do głównych problemów zdrowotnych zidentyfikowanych w regionie, a także promocji programów edukacyjnych służących zwiększaniu świadomości mieszkańców regionu w zakresie źródeł zagrożeń utraty zdrowia. Ponadto w dokumencie wskazuje się na konieczność kierowania programów polityki zdrowotnej do najbardziej potrzebujących grup społecznych – osób mieszkających na wsi i w małych miastach, osób powyżej 50 roku życia, a także

dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych. Jednym z priorytetów Programu jest także zaangażowanie społeczności lokalnej – w tym liderów zdrowia – w działania dotyczące podnoszenia świadomości mieszkańców w dziedzinie zdrowego stylu życia. Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2014-2020 wskazuje problemy zdrowotne najczęściej występujące wśród mieszkańców województwa.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Programu

Lp.	Realizowane działania
1	Realizacja Programu profilaktycznego wczesnego wykrywania gruźlicy (populacja do 14 roku życia włącznie)
2	Realizacja Programu psychiatrycznego terapeutyczno-rehabilitacyjnego połączonego z aktywizacją pacjentów 2014-2020
3	Realizacja Programu profilaktycznego schorzeń układu oddechowego dla mieszkańców gmin województwa wielkopolskiego na lata 2014-2020
4	Realizacja Programu Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Nowotworów Złośliwych Dolnego Odcinka Przewodu Pokarmowego w Województwie Wielkopolskim w latach 2014-2020
5	Realizacja Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów złośliwych dolnego odcinka przewodu pokarmowego w województwie wielkopolskim w latach 2014-2020 (grupa wiekowa 68+)
6	Realizacja Programu Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Chorób Układu Moczowo-Płciowego Mężczyzn w Województwie Wielkopolskim w latach 2014-2020
7	Realizacja Programu Profilaktyki Nowotworów Złośliwych Szyjki Macicy – Szczepienia Przeciwno Zakażeniom Wirusem Brodawczaka Ludzkiego (HPV) Podopiecznych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Województwie Wielkopolskim w latach 2014-2020
8	Realizacja Programu wielospecjalistycznej terapii osób z wrodzonymi wadami twarzy
9	Realizacja Programu badania przesiewowego słuchu u młodzieży klas szóstych szkół podstawowych – „Hej słyszysz???”
10	Realizacja Wielkopolskiego Programu Profilaktycznego w zakresie onkologii dziecięcej
11	Prace mające na celu uruchomienie kolejnych programów zdrowotnych ze środków WRPO 2014+, których realizację zaplanowano na rok 2019 roku i lata następne, tj.: <ul style="list-style-type: none"> – Wielkopolski Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji medycznej; – Program prewencji niewydolności serca u pacjentów onkologicznych; – Regionalny program zdrowotny pn. „Zdrowa aorta”; – Program Rozszerzenia dostępności technologicznie wspomaganą diagnostyki funkcjonalnej i rehabilitacji dzieci i młodych dorosłych z mózgowym porażeniem dziecięcym na terenie Województwa Wielkopolskiego; – Program profilaktyki retinopatii cukrzycowej w województwie wielkopolskim; – Odważ się na zdrowie – program metaboliczny dla mieszkańców Wielkopolski.
12	Podejmowanie działań promujących zdrowie objęte patronatem Marszałka Województwa Wielkopolskiego lub realizowane przez Samorząd WW we współpracy z partnerami zewnętrznymi, m.in. 10. Tydzień Mózgu, kampania „Drugie Życie”, konkurs dotyczący profilaktyki HIV/AIDS dla młodzieży szkół ponadpodstawowych województwa wielkopolskiego pn. „Nie daj szansy AIDS”, Miasteczko Zdrowia w Koninie, Regionalne Forum Pacjentów Onkologicznych, bieg kobiet „Zawsze Pier(w)si”
Kluczowe efekty podejmowanych działań:	
<ul style="list-style-type: none"> – wykonano 77 badań testem IGRA u dzieci w wieku do 14 roku życia w ramach Programu profilaktycznego wczesnego wykrywania gruźlicy; – 82 pacjentów uczestniczyło w zajęciach z zakresu psychoedukacji, terapii grupowej, zajęciowej i socjoterapii w ramach Programu psychiatrycznego terapeutyczno-rehabilitacyjnego połączonego z aktywizacją pacjentów; – wykonano 2,6 tys. badań RTG cyfrowych klatki piersiowej i 2,3 tys. badań spirometrycznych w 31 gminach w ramach Programu profilaktycznego schorzeń układu oddechowego dla mieszkańców gmin województwa wielkopolskiego. Przeprowadzono prelekcje z zakresu profilaktyki schorzeń układu oddechowego, udzielono porady indywidualne. Uczestnicy spotkań edukacyjnych otrzymywali 	

materiały edukacyjne dotyczące Przewlekłej Obturacyjnej Choroby Płuc oraz szkodliwości palenia tytoniu;

- 321 osób objętych zostało Programem Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Nowotworów Złośliwych Dolnego Odcinka Przewodu Pokarmowego , z czego 95 osób zgłosiło się na badania profilaktyczne¹⁹;
- wykonano 2,1 tys. badań testów immunochromatograficznych w ramach pierwszego badania oraz w przypadku nieprawidłowego wyniku, badania powtórnego, w grupie wiekowej 68+ w ramach Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów złośliwych dolnego odcinka przewodu pokarmowego. W spotkaniach edukacyjnych w gminach uczestniczyło 1,7 tys. osób, którym rozdano ulotki edukacyjno-informacyjne dotyczące nowotworów dolnego odcinka przewodu pokarmowego oraz zestawy umożliwiające przygotowanie próbek do przeprowadzenia testu;
- 2,3 tys. mężczyzn powyżej 50 roku życia uczestniczyło w Programie Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Chorób Układu Moczowo-Płciowego Mężczyzn. Pobranie krwi na badanie w kierunku PSA w gminach poprzedzone było spotkaniami edukacyjnymi, podczas których uczestnicy otrzymali materiały edukacyjno-informacyjne dotyczące profilaktyki chorób układu moczowo-płciowego u mężczyzn;
- w ramach profilaktyki w zakresie nowotworów złośliwych szyjki macicy zaszczepiono (szczepionką przeciwko zakażeniom Wirusem Brodawczaka Ludzkiego) pierwszą dawką 52 dziewczynki, mieszkanki placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie województwa wielkopolskiego. Podanie pierwszej dawki szczepionki połączone zostało spotkaniami edukacyjnymi na terenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, z których pochodziły szczepione dziewczynki²⁰;
- 104 osoby zostały objęte Programem wielospecjalistycznej terapii osób z wrodzonymi wadami twarzy²¹;
- 2 065 osób objętych zostało programem przesiewowego badania słuchu młodzieży klas szóstych²²;
- w ramach działań promujących zdrowie sfinansowano m.in. druk ulotek i plakatów oraz banerów, zakup nagród, współorganizowano konferencje, warsztaty itp.;
- w ramach wydarzenia Miasteczko Zdrowia w Koninie ponad 230 osób oznaczyło stężenie glukozy we krwi oraz zmierzyło ciśnienie. Ponadto wykonano m.in. 85 badań RTG, 56 badań spirometrycznych, 25 cytologii, ponad 20 badań przesiewowych w kierunku jaskry, 32 badania EKG połączone z konsultacjami kardiologicznymi oraz 12 badań ECHO. Z porad urologa skorzystało 30 osób, z czego 8 wykonało USG układu moczowego. 50 uczestników użyło smokolajzerów badających ilość tlenu węgla w wydychanym powietrzu, a ok. 140 doświadczyło działania alkogogli i narkogogli symulujących stan odurzenia alkoholem i narkotykami. Analizę składu masy ciała przeprowadziło 69 osób, na masaż leczniczy z oceną wad kręgosłupa zdecydowały się 22 osoby, natomiast na zabieg krioterapii 32 osoby. 60 osób użyło pulsoksymetru, podobnie jak wzięło czynny udział w ćwiczeniach pierwszej pomocy przedmedycznej. Honorowo oddano również 15 litrów krwi.

Szacuje się, że na programy zdrowotne przeznaczono w 2018 roku blisko 3,4 mln zł (780 tys. zł na programy realizowane ze środków budżetu województwa oraz 2,56 mln zł na programy ze środków WRPO 2014+). Natomiast na realizację działań promujących zdrowie przeznaczono ok. 31 tys. zł.

***

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2015-2019 (zaktualizowany następnie w 2017 roku) zawiera cele i zadania ukierunkowane na upowszechnienie działań przeciw narkomanii i dążenie do zmniejszenia używania substancji psychoaktywnych – wspieranie programów profilaktycznych, leczenie, rehabilitację i ograniczanie szkód zdrowotnych oraz na epidemiologię i monitoring problemu. Szczególny nacisk kładzie się na podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców regionu na temat problemów związanych z używaniem

¹⁹ Dane dotyczą osiągniętych wskaźników od początku działania programu, tj. od 2017 roku.

²⁰ W związku z obowiązującym kalendarzem szczepień podanie drugiej – ostatniej dawki nastąpi po upływie sześciu miesięcy od pierwszego szczepienia – czyli w 2019r.

²¹ Dane dotyczą osiągniętego wskaźnika od początku działania programu, tj. od 2017 roku.

²² Dane dotyczą osiągniętego wskaźnika od początku działania programu, tj. od 2017 roku.

środków psychoaktywnych. Podstawą prawną opracowania Programu była ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii²³.

Cele ujęte w **Wojewódzkim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2018-2020** (podstawa prawna opracowania: ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)²⁴ korespondują z celami Strategii ST 8. *Zwiększenie zasobów oraz wyrównanie potencjałów społecznych województwa*, a także ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem*. W szczególności działania dotyczą problematyki ograniczania szkód wynikających ze spożywania alkoholu i poprawy jakości działań podejmowanych przez władze samorządowe w zakresie profilaktyki alkoholowej oraz poprawy funkcjonowania w społeczeństwie osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin. Działania ujęte w Programie dotyczą również zwiększania kompetencji wychowawczych rodziców oraz zmiany postaw dorosłych wobec picia alkoholu przez dzieci i młodzież. Ponadto Program służy podnoszeniu kompetencji różnych grup zawodowych zobligowanych zawodowo do realizacji zadań z zakresu uzależnień, m.in.: pracowników placówek pomocy społecznej, świetlic i placówek leczenia odwykowego w zakresie pracy terapeutycznej z rodziną, a także uwzględnia kwestie prowadzenia monitoringu stanu i skali zjawiska w województwie.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach ww. Programów²⁵

L.p.	Realizowane działania
1	Realizacja szkoleń dla osób zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom
2	Realizacja kampanii społecznej „Alkohol kobiety traktuje gorzej”
3	Działania profilaktyczne dla wychowanek Wielkopolskiego Samorządowego Zespołu Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych
4	Wsparcie wyposażenia Centrów Integracji Społecznej
5	Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży w zakresie używania substancji psychoaktywnych
6	Upowszechnienie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień (profilaktyki narkomanii, profilaktyki problemów alkoholowych)
7	Współorganizacja konferencji w ramach Polskiej Sieci Polityki Narkotykowej
8	Wsparto działania edukacyjne w zakresie zwiększenia świadomości na temat szkód wynikających z uzależnień w ramach „Postaw Na Życie bez Uzależnień”
9	Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne, kształtujące prozdrowotny styl życia, mające na celu zwiększenie świadomości na temat zachowań szkodliwych dla zdrowia, wynikających w szczególności z używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) adresowanych do dzieci i młodzieży i/lub osób dorosłych
10	Sfinansowano zakup wyposażenia oraz pokryto koszty superwizji na Pododdziale dla osób uzależnionych od alkoholu w Domu Pomocy Społecznej w Pleszewie
11	Realizacja działań profilaktycznych z zakresu uzależnień realizowanych we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu
<p>Kluczowe efekty podejmowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sfinansowano koszty pobytu i wyżywienia uczestników ponad 20 szkoleń w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz wynagrodzenia dla wykładowców realizujących wykłady autorskie; – dofinansowano działania profilaktyczne z zakresu uzależnień dla wychowanek Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego z Cerekwicy Nowej m.in. w formie wyjazdów i wycieczek połączonych z realizacją programu profilaktycznego z zakresu uzależnień; – sfinansowano zakup aut dla Centrum Integracji Społecznej prowadzonej przez Spółdzielnię Socjalną „Poznanianka”; 	

²³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2018 Poz. 1030).

²⁴ Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2018 Poz.2137).

²⁵ Inicjatywy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom realizowane przez Samorząd WW samodzielnie i/lub we współpracy z partnerami zewnętrznymi na które przeznaczony 2,3 mln zł.

- przeprowadzono badania pt. „Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży w zakresie używania substancji psychoaktywnych – diagnoza i propozycja rozwiązań” w ramach Obserwatorium Zagrożeń dla Ludzi Młodych dotyczące powiatu złotowskiego;
- sfinansowano realizację programów z zakresu profilaktyki uzależnień przez Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze oraz Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii prowadzone przez powiaty pleszewski, pilski i wągrowiecki – łącznie 4 programy;
- sfinansowano zakup materiałów profilaktyczno-edukacyjnych (książki, broszury, filmy, gadżety, itp.) oraz narkotesterów wykorzystywanych w działaniach z zakresu profilaktyki uzależnień.

* * *

Inne działania realizowane w 2018 roku w obszarze zdrowie (nie wynikające z dokumentów wykonawczych)

L.p.	Nazwa działania
1	Dofinansowanie inwestycji pn. „Budowa bazy Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS) Lotniczego Pogotowia Ratunkowego na terenie Lotniska Michałków w Ostrowie Wielkopolskim”
2	Realizacja projektu budowy Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka (szpitala pediatrycznego) wraz z jego wyposażeniem
3	Wyposażenie środowisk informatycznych wojewódzkich, powiatowych i miejskich podmiotów leczniczych w narzędzia informatyczne umożliwiające wdrożenie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej oraz stworzenie sieci wymiany danych między podmiotami leczniczymi samorządu województwa
4	Dofinansowanie inwestycji, zakupów inwestycyjnych oraz remontów podmiotów leczniczych dla których podmiotem tworzącym jest SWW

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- W ramach projektu „Budowa bazy Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS) Lotniczego Pogotowia Ratunkowego na terenie Lotniska Michałków w Ostrowie Wielkopolskim”, oprócz wybudowania bazy Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego HEMS wraz z niezbędną infrastrukturą, przyłączami, stacją paliw, zamontowano również przesuwnicę pod śmigłowiec. W skład budynku głównego bazy o kubaturze kilkuset metrów kwadratowych wchodzi pomieszczenia operacyjno-socjalne, magazyny medyczne i techniczne oraz hangar dla śmigłowca. W 2018 r. Samorząd Województwa Wielkopolskiego przyjął pomoc finansową od 94 gmin i powiatów z terenu południowej i wschodniej Wielkopolski oraz przekazał ww. środki wraz z zabezpieczonymi środkami w budżecie Województwa Wielkopolskiego do Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w Warszawie. Zadanie zostało zrealizowane, a dotacje rozliczone;
- podejmowano czynności w celu realizacji projektu budowy Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka (szpitala pediatrycznego) wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz nabycia jego wyposażenia:
  - Województwo Wielkopolskie zawarło umowę ze Spółką „Szpitale Wielkopolski” Sp. z o.o., przedmiotem której jest przygotowanie i przeprowadzenie w imieniu i na rzecz Województwa Wielkopolskiego pomocniczych działań zakupowych w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na wybór generalnego wykonawcy w Projekcie „Budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka (szpitala pediatrycznego) wraz z jego wyposażeniem”;
  - wszczęto procedurę udzielenia zamówienia publicznego Spółce „Szpitale Wielkopolski” Sp. z o.o. na usługę Inwestora Zastępczego oraz innych usług w ramach Projektu pn. „Budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka (szpitala pediatrycznego) wraz z jego wyposażeniem”. W wyniku przeprowadzonego postępowania Województwo Wielkopolskie zawarło umowę ze Spółką „Szpitale Wielkopolski” Sp. z o.o. na usługę Inwestora Zastępczego;
  - podpisano umowę z Generalnym Wykonawcą na „Budowę Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka (szpitala pediatrycznego) wraz z jego wyposażeniem” oraz umowę na Sprawowanie pełnobrańowego nadzoru inwestorskiego inwestycji;
- podejmowano czynności w celu wyposażenia środowisk informatycznych wojewódzkich, powiatowych i miejskich podmiotów leczniczych w narzędzia informatyczne umożliwiające wdrożenie Elektronicznej

Dokumentacji Medycznej oraz stworzenie sieci wymiany danych między podmiotami leczniczymi samorządu województwa:

- podpisano umowę na dostarczenie urządzeń dostępowych, systemów operacyjnych klienckich, drukarek i skanerów;
  - podpisano umowę na dostarczenie urządzeń dostępowych, systemów operacyjnych klienckich, drukarek i skanerów – w zakresie II części zamówienia (drukarki);
  - podpisano umowę na dostarczenie usługi transmisji danych wraz ze sprzętem transmisyjnym i kolokacją w ramach Projektu „Wyposażenie (...)”;
- dofinansowano inwestycje oraz przeprowadzono remonty w podmiotach leczniczych, których podmiotem tworzącym jest SWW, w tym m.in.:
- budowę Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego z Oddziałem Leczenia Uzależnień przy Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu wraz z wyposażeniem;
  - przygotowanie koncepcji, dokumentacji i utworzenie ośrodków radioterapii przy Wielkopolskim Centrum Onkologii;
  - modernizację aparatu CyberKnife dla Wielkopolskiego Centrum Onkologii;
  - modernizację i przebudowę Bloku Operacyjnego wraz z zakupem lampy operacyjnej w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Lesznie;
  - zakup ambulansów z wyposażeniem dla Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu;
  - doposażenie w aparaturę i sprzęt medyczny Bloku Operacyjnego oraz O. Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kaliszu;
  - zakup spektrometru masowego do identyfikacji mikroorganizmów dla Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Poznaniu.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku środki w wysokości ponad 97 mln zł, w tym środki własne Samorządu Województwa w wysokości ponad 84 mln zł.

***

3.2.3. Kultura i turystyka

W ramach zagadnień związanych z utrzymaniem i ochroną dziedzictwa kulturowego Wielkopolski oraz promowaniem udziału mieszkańców w życiu kulturalnym regionu w 2018 roku w województwie wielkopolskim obowiązywał **Program opieki nad zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2017-2020**. Podstawą prawną opracowania Programu jest ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami²⁶. Głównym zamierzeniem Programu jest określenie warunków organizacyjnych i finansowych w zakresie kompetencji Samorządu Województwa Wielkopolskiego służących kontynuacji działań zmierzających do ochrony i poprawy stanu zachowania zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego Wielkopolski, a także podejmowanie przedsięwzięć zwiększających ich atrakcyjność. Cele te korespondują z trzema celami strategicznymi Strategii:

- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,*
- Cel ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.*

Dokument identyfikuje działania na rzecz ochrony i rewitalizacji obiektów zabytkowych, co służy zwiększeniu ich atrakcyjności dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. Przez dążenie do zachowania materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego, Program realizuje także cele Strategii, które odnoszą się do eksponowania i promowania tożsamości regionalnej oraz upowszechniania wiedzy o regionie, ochrony krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego.

²⁶ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2018 Poz. 2067 z późn. zm.).

W zakresie wsparcia rozwoju turystyki w 2018 roku w województwie wielkopolskim obowiązywała **Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim do 2020 roku (SRTWW)**, w której określono wizję i misję dalszego rozwoju tego sektora oraz wskazano cztery obszary priorytetowe, które będą decydować o sukcesie dalszego rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim, tj.: produkty turystyczne, kapitał ludzki, nowe technologie, infrastruktura. Przyjęte obszary priorytetowe pozwoliły na określenie dla każdego z nich konkretnych celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków interwencji (kierunków działań).

Cele wymienionego dokumentu korespondują z następującymi celami strategicznymi SRWW:

- Cel ST 1. *Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,*
- Cel ST 2. *Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,*
- Cel ST 4. *Zwiększenie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie,*
- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,*
- Cel ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,*
- Cel ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.*

Kluczowym partnerem Samorządu WW we wdrażaniu SRTWW jest Wielkopolska Organizacja Turystyczna (WOT). Cele i kierunki działań wskazane w SRTWW stanowią podstawowe cele działań WOT i ujmowane są priorytetowo w programie pracy na dany rok. Jednocześnie, jako stowarzyszenie skupiające różnych interesariuszy rynku turystycznego (samorząd województwa, samorządy lokalne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, świat nauki), WOT stanowi naturalną platformę współpracy i ma możliwość integrowania działań poszczególnych partnerów w celu zapewnienia skutecznej realizacji celów strategicznych. Wdrażanie strategii odbywa się w dużej mierze w drodze współpracy z głównymi interesariuszami, do których należą: samorządy lokalne, organizacje pozarządowe oraz szeroko rozumiane instytucje otoczenia rynkowego.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach ww. dokumentów

L.p.	Realizowane działania
1	Ochrona dziedzictwa kulturowego w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie poprzez przystosowanie przestrzeni budynku do prowadzenia szerszej działalności statutowej – zwiększenie możliwości ekspozycyjnych oraz potencjału przestrzennego
2	Przywrócenie świetności unikatowemu obiektowi dziedzictwa narodowego – Pałacowi Myśliwskiemu książąt Radziwiłłów w Antoninie – przeprowadzenie niezbędnych prac remontowych oraz wyposażenie pomieszczeń Pałacu
3	Wzbogacenie zasobu kulturowego regionu polegające na zakupie zabytkowych konnych pojazdów zaprzęgowych wraz z akcesoriami powozowymi dla Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie
4	Wykorzystanie rezerwy celowej na dofinansowanie konserwacji muzealiów, będących na stanie muzeów, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego
5	Przeprowadzenie konkursu na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych lub znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego
6	Organizacja obchodów 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego
7	Działanie na rzecz promocji Województwa Wielkopolskiego poprzez wydawanie portalu kulturaopodstaw.pl, mającego na celu zwiększanie roli kultury w życiu mieszkańców regionu oraz promocja wydarzeń, twórców i miejsc związanych z kulturą
8	Wzmacnianie i utrzymanie roli kreatywnej i koordynacyjnej Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej poprzez wzmacnianie potencjału kadrowego, organizacyjnego i finansowego organizacji, a także realizację projektów dotyczących rozwoju szlaków i obiektów turystycznych oraz ich promocję
9	Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej ze środków budżetu WW poprzez przekazywanie pomocy finansowej JST - zapewnienie obszarom turystycznym bezpłatnej dla ich użytkowników infrastruktury umożliwiającej uprawianie poszczególnych form turystyki

10	Przeprowadzenie otwartych konkursów ofert na realizację w formie powierzenia i wspierania zadań publicznych województwa wielkopolskiego w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa
11	Opracowanie „Kryteriów oceny dostępności Szlaku Piastowskiego” służących ocenie obiektów Szlaku Piastowskiego pod kątem udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz rodzin z dziećmi
12	Podejmowanie działań na rzecz rozwoju turystyki kolejowej w Wielkopolsce – renowacja i wykorzystanie kolei wąskotorowej, drezyn oraz wolsztyńskich parowozów na cele turystyczne wraz ze wsparciem Parowozowni Wolsztyn
13	Działania na rzecz aktywizacji gospodarczej i turystycznej Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 wspólnie z samorządami województw: Kujawsko-Pomorskiego, Lubuskiego, Pomorskiego, Warmińsko-Mazurskiego
14	Organizacja różnych wydarzeń kulturalnych

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- przeprowadzono 1 konkurs na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych lub znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego. Dotacje przyznano 76 podmiotom
- przeprowadzono 6 konkursów w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w dziedzinie krajoznawstwa i turystyki. Do konkursów kwalifikowały się projekty dotyczące: opracowania katalogu dostawców usług i infrastruktury w zakresie turystyki biznesowej na terenie województwa wielkopolskiego; organizacji otwarcia sezonu wodnego na Wielkiej Pętli Wielkopolski; organizacji akcji „Weekend na Szlaku Piastowskim”; organizacji Wielkopolskich Obchodów Światowego Dnia Turystyki; Popularyzacji turystyki i krajoznawstwa oraz upowszechniania wiedzy o walorach turystycznych województwa wielkopolskiego; poprawy i rozwoju bazy turystycznej. W wyniku ogłoszonych otwartych konkursów ofert wyłoniono 19 zadań.

Do najważniejszych projektów zrealizowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi zaliczyć należy:

- „Opracowanie katalogu dostawców usług i infrastruktury w zakresie turystyki biznesowej na terenie województwa wielkopolskiego”, realizowany przez Poznańską Lokalną Organizację Turystyczną;
- „Organizacja otwarcia sezonu wodnego na Wielkiej Pętli Wielkopolski”, realizowany przez Unię Gospodarczą Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości w Śremie;
- „Organizacja akcji „Weekend na Szlaku Piastowskim””, realizowany przez Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski w Wielkopolsce”;
- „Organizacja Wielkopolskich Obchodów Światowego Dnia Turystyki”, realizowany przez Fundację Olandia z siedzibą w Prusimiu;
- „Dostosowanie oznakowania międzynarodowego szlaku rowerowego R-1 na terenie województwa wielkopolskiego do obowiązujących przepisów”, realizowany przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Zarząd Główny w Warszawie;
- przekazano pomoc finansową na 6 projektów jednostek samorządu terytorialnego w obszarze turystyki, w tym na 3 projekty dot. turystyki wodnej;
- przeznaczono środki na konserwację 105 muzealiów (pojedynczych obiektów i zespołów obiektów), będących na stanie muzeów, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego;
- realizowano działania w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych polegające na odnowieniu i odpowiednim wyposażeniu zabytkowych budynków, przebudowie infrastruktury oraz poszerzeniu ich oferty ekspozycyjnej. Beneficjentami powyższych działań były m.in.: Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie oraz Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu;
- zrealizowano szereg wydarzeń kulturalnych, spośród których zdecydowanie wymienić należy 78. rocznicę Zbrodni Katyńskiej i drugiej masowej zsyłki Polaków na Sybir, 79. rocznicę Powstania Polskiego Państwa Podziemnego zorganizowanego we współdziałaniu z Zarządem Okręgu Wielkopolska Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej;
- zorganizowano obchody 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego W ramach obchodów 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego odbyło się wiele przedsięwzięć, których zwieńczeniem były dwudniowe uroczystości 27 i 28 grudnia, których jednym z elementów był koncert na stadionie miejskim w Poznaniu z udziałem znanych artystów sceny polskiej – koncert zgromadził

prawie 17 tys. widzów na stadionie. Obchodom towarzyszyły m.in. ogólnopolska kampania medialna pod hasłem „Wolność liczy się w każdym wieku”, której planowanym efektem było zwiększenie rozpoznawalności Powstania Wielkopolskiego, jego przyczyn znaczenia, utrwalenie w świadomości Polaków daty wybuchu powstania i zachęcenie mieszkańców całego kraju do aktywnego kultywowania pamięci o Powstaniu.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku środki w wysokości ok. 22 mln zł.

***

Inne działania realizowane w 2018 roku w obszarze kultura i turystyka (nie wynikające z dokumentów wykonawczych)

Lp.	Realizowane działania
1	Modernizacja i przebudowa infrastruktury wraz z frontonem Teatru im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie w strategiczny ośrodek kulturalny regionu
2	Wykorzystanie rezerwy celowej na dofinansowanie prezentacji spektakli i koncertów przez instytucje artystyczne Samorządu Województwa Wielkopolskiego w Regionalnym Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile
3	Przeprowadzenie otwartego konkursu ofert na realizację w formie powierzenia lub wspierania zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie kultury w roku 2018
4	Kontynuacja realizacji projektów wybranych do dofinansowania w ramach otwartego konkursu przeprowadzonego w 2017 roku na realizację w formie wspierania zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie kultury
5	Przeprowadzenie otwartego konkursu ofert na realizację w formie powierzenia lub wspierania zadań publicznych Województwa Wielkopolskiego w dziedzinach: kultury, kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa w roku 2018 i 2019, z uwzględnieniem popularyzacji wiedzy na temat Powstania Wielkopolskiego – idei, postaci, miejsc
6	Pomoc finansowa dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację murali inspirowanych 100. Rocznicą Odzyskania Niepodległości oraz 100. rocznicą wybuchu Powstania Wielkopolskiego

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- w Teatrze im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie zbudowano mobilną widownię z nowymi fotelami, wyremontowało całą przestrzeń dolnej widowni, położono nową drewnianą podłogę i wykładzinę, pomalowano i wygładzono ściany oraz wymieniono oświetlenie widowni. Zakupiono również zestaw nowoczesnej i energooszczędnej aparatury oświetleniowej wraz z oprzyrządowaniem i pulpitem sterowniczym. Na nowo zagospodarowano plac przed Teatrem, przystosowując go do działań artystycznych, edukacyjno-kulturalnych i performatywnych;
- dofinansowano prezentację spektakli i koncertów przez instytucje artystyczne Samorządu Województwa Wielkopolskiego w Regionalnym Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile – siedem instytucji artystycznych samorządu Województwa Wielkopolskiego zaprezentowało łącznie 8 spektakli/koncertów w Regionalnym Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile;
- przeprowadzono 2 konkursy w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego, w ramach których wsparto łącznie 309 podmiotów;
- przyznano pomoc finansową dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację 64 murali inspirowanych 100. Rocznicą Odzyskania Niepodległości oraz 100. Rocznicą Wybuchu Powstania Wielkopolskiego.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku środki w wysokości ok. 8 mln zł.

***

3.2.4. Społeczeństwo obywatelskie

Istotnym potencjałem, jaki należy rozwijać dla osiągnięcia odpowiednio wysokiego poziomu życia, jest samoorganizacja i świadome uczestnictwo mieszkańców w życiu publicznym. Przejawem wykształconego społeczeństwa obywatelskiego jest m.in. znaczna aktywność społeczna mieszkańców, działalność organizacji pozarządowych i innych instytucji non-profit, wolontariat i współpraca na rzecz dobra wspólnoty lokalnej/regionalnej. W obszarze kształtowania świadomości obywatelskiej i wspierania organizacji pozarządowych w 2018 roku obowiązywały 2 dokumenty określające współpracę SWW z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Były to: **Wieloletni program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2017 – 2018** oraz **Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018**. Ponadto w 2018 roku przyjęte zostały programy dotyczące kolejnych lat, a mianowicie Wieloletni program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2019 – 2023, oraz Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019.

Programy współpracy na poszczególne lata opracowywane są corocznie, zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²⁷ i wpisują się w założenia programów wieloletnich.

Zakres omawianych dokumentów koresponduje z następującymi celami strategicznymi SRWW:

- Cel ST 2. *Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jej zasobami*
- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,*
- Cel ST 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,*
- Cel ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,*
- Cel ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.*

Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018 wyznacza obszary współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie umacniania podmiotowości obywateli i zwiększania wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej, gospodarczej i kulturalnej. Wśród obszarów zidentyfikowanych w dokumencie znalazły się m.in.: utrwalanie dziedzictwa kulturowego i ochrona tożsamości regionalnej, wsparcie turystyki, krajoznawstwa, sportu, włączenia społecznego i równego dostępu do usług edukacyjnych, zdrowotnych, społecznych, postawy kreatywne i innowacyjne, rozwój obszarów wiejskich. Ponadto w Programie wyróżnia się działalność na rzecz współpracy terytorialnej, a także w zakresie integracji europejskiej. Zidentyfikowano ponadto zadania obejmujące promocję zatrudnienia i aktywizację zawodową w zakresie wsparcia rodziny „3+”, otoczenia osób starszych oraz szerzenia regionalnego patriotyzmu.

Zgodnie z ustawą z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok poprzedni przedłożone powinno zostać sejmikowi województwa do końca maja. W związku z tym, że sprawozdania z realizacji ww. programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz niniejszy Raport będą tematami majowego posiedzenia Sejmiku WW, w raporcie nie zamieszczono podsumowania ich realizacji.

²⁷ Ustawa z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. 2018 Poz. 450 z późn. zm.).

3.2.5. Sport

Działania podejmowane w 2018 roku przez Samorząd WW w obszarze sportu

Lp.	Realizowane działania
1	Współorganizacja Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Halowych 2018
2	Współpraca z organizacjami pozarządowymi – organizacja szkolenia i współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży na poziomie wojewódzkim
3	Współpraca z organizacjami pozarządowymi – upowszechnianie sportu w środowisku szkolnym, wiejskim, akademickim, osób z niepełnosprawnościami
4	Współpraca z organizacjami pozarządowymi – wsparcie w ramach konkursu na poprawę i rozwój bazy sportowej na terenie województwa wielkopolskiego
5	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - programy sportu powszechnego (organizacja wydarzeń w lekkiej atletyce – Wielkopolskie Czwartki Lekkoatletyczne, Grand Prix Wielkopolski w Półmaratonie, pływaniu – Grand Prix Wielkopolski w Pływaniu Długodystansowym, oraz sportach zespołowych – Grand Prix Wielkopolski w Koszykówce, Wielkopolski Turniej Orlika)
6	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - konkurs na organizację na terenie województwa wielkopolskiego imprez sportowych lub jednolitych tematycznie cykli imprez
7	Współpraca z organizacjami pozarządowymi – doposażenie w sprzęt sportowy i specjalistyczną odzież sportową
8	Realizacja Programu „szatnia na medal”

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- organizacja/współorganizacja 6 wydarzeń sportowych, w których udział wzięło łącznie ponad 38 tys. osób;
- wsparcie organizacji 93 wydarzeń sportowych, w których udział wzięło łącznie ok. 14 tys. osób;
- poprawa warunków do uprawiania sportu poprzez dofinansowanie 76 zadań remontowych i budowlanych obiektów sportowych, w tym obiektów szatniowo sanitarnych.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku środki w wysokości ok. 7 mln zł.

***

3.3. Gospodarka

Nawiązując do przyporządkowania dokumentów do obszarów tematycznych, w tej części podrozdziału zostały omówione dokumenty programowe i podejmowane kluczowe inicjatywy z zakresu rynku pracy, edukacji, konkurencyjności i innowacyjności, a także rolnictwa i obszarów wiejskich.

3.3.1. Rynek pracy

W 2018 roku w obszarze polityki rynku pracy w Wielkopolsce, dokumentem wyznaczającym podstawowe kierunki w zakresie wsparcia aktywności zawodowej mieszkańców regionu była **Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020** (SZWW). Cele wskazane w SZWW korespondują z następującymi celami strategicznymi SRWW:

- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,*
- Cel ST 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,*
- Cel ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.*

W SZWW określono priorytetowe obszary wsparcia, wśród których znalazły się: zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców, m.in. przez pomoc w godzeniu życia zawodowego i rodzinnego,

tworzenie nowych miejsc pracy, promocję postaw przedsiębiorczych i aktywizację ludzi młodych, starszych, ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania systemu edukacji w szkolnictwie zawodowym do potrzeb rynku pracy oraz inwestowanie w edukację i kształcenie ustawiczne. Ponadto Strategia kładzie nacisk na kwestie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, m.in. przez rozwój przedsiębiorczości społecznej, co koresponduje z celami oraz podkreśla istotność interwencji skierowanej do odbiorców z obszarów wiejskich i ośrodków lokalnych. Dokumentem wdrożeniowym w odniesieniu do Strategii zatrudnienia w 2018 roku był **Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2018 rok**, który został sformułowany na podstawie Założeń programowo-organizacyjnych do przygotowania Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2018-2020 i jest dokumentem wyznaczającym wspólną politykę rynku pracy oraz zasobów ludzkich dla Wielkopolski, przy współudziale partnerów rynku pracy. Ponadto stanowi on uszczegółowienie działań zapisanych w SZWW.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach Planu

L.p.	Realizowane działania
1	Ustalenie dla samorządów powiatowych województwa wielkopolskiego, według kryteriów określonych przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego, kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej
2	Wspieranie aktywizacji osób bezrobotnych poprzez finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy
3	Wspieranie aktywizacji osób bezrobotnych do 30 roku życia poprzez zrefundowanie pracodawcy w czasie 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne dotyczące skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia (art. 150 f ustawy - Program Praca dla Młodych)
4	Określenie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich przez m.in. opracowywanie analiz dotyczących rynku pracy
5	Świadczenie usług poradnictwa zawodowego przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (funkcjonujące strukturach WUP w Poznaniu) dla osób poszukujących zatrudnienia, odczuwających trudności na rynku pracy oraz dla młodzieży uczącej się
6	Aktywizacja osób bezrobotnych poprzez wspieranie mobilności przestrzennej, w tym międzynarodowej w ramach sieci EURES
7	Pośrednictwo pracy – wydawanie certyfikatów uprawniających do prowadzenia agencji zatrudnienia na terenie województwa
8	Zakończenie realizacji umowy z agencją zatrudnienia, która prowadziła działania aktywizacyjne dla najtrudniejszej grupy - tysiąca osób długotrwale bezrobotnych z określonym II albo III profilem pomocy z powiatów konińskiego, kolskiego i wrzesińskiego
9	Wspieranie kształcenia ustawicznego w regionie poprzez wykorzystanie środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS), Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS)
10	Działalność Partnerstwa na Rzecz Wielkopolskiego Rynku Pracy polegająca na organizacji wydarzeń dających możliwość wymiany informacji na temat aktualnej sytuacji na regionalnym rynku pracy
11	Realizacja Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, Poddziałania 1.1.1. oraz Działania 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe, Poddziałania 1.2.1 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój
12	Realizacja Działania 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ i Działania 6.2 Aktywizacja zawodowa w ramach WRPO 2014+
13	Realizacja Działania 7.1 Aktywna integracja, Poddziałania 7.1.2 Aktywna integracja – projekty konkursowe w ramach WRPO 2014+
14	Monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych na wielkopolskim rynku pracy oraz zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje
15	Monitorowanie zmian społeczno-gospodarczych oraz realizacja badań i analiz rynku pracy w Wielkopolsce oraz współpraca w ramach sieci współpracy Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

– Wspieranie aktywizacji zawodowej

- dokonano podziału środków Funduszu Pracy w ramach kwoty ustalonej przez MRPiPS pomiędzy samorządy powiatowe na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, w tym środków na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego;
Z pomocy PUP w ramach przeprowadzonej aktywizacji zawodowej w 2018 r. skorzystały 23 883 osoby;
- przeprowadzono 5 konkursów, dokonywano weryfikacji i oceny programów samorządów powiatowych na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej do sfinansowania ze środków rezerwy FP w wyniku naborów ogłoszonych przez MRPiPS;
- prowadzono nadzór, w tym monitoring kwartalny, wysokości zobowiązań w powiatach wynikających z zawartych umów i kwotach przewidzianych na finansowanie zadania, tj. refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne zatrudnionego bezrobotnego do 30 roku życia. Z pomocy PUP w ramach instrumentu skorzystało 4 609 osób;
- świadczone usługi z zakresu poradnictwa zawodowego przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej funkcjonujące w strukturze WUP w Poznaniu ukierunkowanego na rozwijanie przedsiębiorczości, a także na integrację społeczną osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób niepełnosprawnych, klientów ośrodków pomocy społecznej oraz podopiecznych stowarzyszeń i fundacji działających na terenie Wielkopolski. Prowadzono obsługę Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych w systemie Zielona Linia oraz uczestniczono w różnorodnych lokalnych i regionalnych przedsięwzięciach (targi edukacyjne, targi pracy, giełdy pracy, Tydzień Kariery).
W 2018 roku z różnorodnych form wsparcia skorzystało 14 111 klientów. W szkoleniach prowadzonych przez doradców zawodowych z WUP wzięło udział 119 pracowników powiatowych urzędów pracy z terenu województwa wielkopolskiego legitymujących się kompetencjami, które wpłynęły na poziom świadczonych usług;
- realizowano usługi z zakresu unijnego pośrednictwa pracy oraz doradztwa z zakresu unijnej mobilności pracowników (w ramach sieci EURES). W 2018 roku WUP w Poznaniu dysponował 800 ofertami pracy i 5 413 miejscami pracy w ramach sieci EURES;
- prowadzono Rejestr Agencji Zatrudnienia – wydawano certyfikaty uprawniające do prowadzenia agencji zatrudnienia na terenie województwa;
- dokonano podziału środków KFS przyznanych dla województwa wielkopolskiego – dzięki ich wykorzystaniu 5 997 pracujących mieszkańców województwa skorzystało ze szkoleń poprawiających ich pozycję na rynku pracy;
- aktualizowano dane instytucji szkoleniowych – na koniec 2018 roku 1 372 instytucje szkoleniowe posiadały aktywny wpis w RIS;
- w projektach realizowanych z POWER (w ramach poddziałań 1.1.1. i 1.2.1.) do końca 2018 roku objęto wsparciem ukierunkowanym na zwiększenie możliwości zatrudnieniowych 37 777 osób w wieku 15-29 lat pozostających bez pracy (w tym 34 748 osób bezrobotnych i 3 029 osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu). Pomoc trafiała m.in. do osób posiadających niskie kwalifikacje (27 548), będących w wieku poniżej 25 lat (24 245) oraz zamieszkujących obszary wiejskie (22 036). Uczestnicy korzystali najczęściej z profesjonalnego pośrednictwa pracy (29 767) i doradztwa zawodowego (21 836). Udział w szkoleniach i kursach (9 697) oraz w stażach i praktykach (20 863) umożliwił ludziom młodym zdobycie wiedzy i doświadczenia zawodowego niezbędnego do podjęcia pracy. W projektach udzielono 5 315 bezzwrotnych dotacji na założenie własnej działalności gospodarczej. W wyniku udzielonego wsparcia, do 4 tygodni od momentu zakończenia udziału w projekcie, 24 250 uczestników podjęło pracę, a 6 920 osób uzyskało kwalifikacje²⁸;
- zapewniano wsparcie mające na celu wzrost dostępu do zatrudnienia dla mieszkańców powyżej 29 roku życia, którzy pozostawali bez pracy, z którego do końca 2018 roku uzyskało wsparcie

²⁸ Dane dotyczą działań podejmowanych od początku prowadzonego wsparcia, tj. od 2015 r.

24 529 osób (w tym 22 714 osób bezrobotnych i 1 815 osób biernych zawodowo) w ramach działań 6.1. i 6.2. WRPO 2014+²⁹;

- w projektach działania 7.1. WRPO 2014+ realizowanych na rzecz wzrostu szans na rynku pracy osób zagrożonych ubóstwem i lub wykluczeniem społecznym uczestniczyło 9 748 osób. Dzięki realizacji projektów mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wyrównanie ich szans na rynku pracy 1 032 osób uzyskało kwalifikacje, a kolejne 1 003 podjęło pracę (pomiar do 4 tygodni od momentu zakończenia udziału w projekcie);
- Monitoring i sprawozdawczość
  - wykonano badania dotyczące zapotrzebowania na zawody na wielkopolskim rynku pracy tj. „Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych za 2017 r.” oraz „Barometr Zawodów 2019”;
  - prowadzono monitoring zapotrzebowania na kwalifikacje zawodowe w ofertach zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy;
  - opracowano Ocenę sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2017 roku;
  - opracowano Ocenę sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego, rocznik 2016/2017 na rynku pracy;
  - prowadzono monitoring procesu zatrudniania cudzoziemców na terenie województwa, w ramach którego wykonano dwie publikacje:
    - „Zatrudnianie obywateli krajów Europy Wschodniej na terenie Wielkopolski – korzyści i zagrożenia”;
    - „Cudzoziemcy na wielkopolskim rynku pracy w 2017 r.”;
  - wykonano badanie „Przemysł spożywczy w Wielkopolsce. Znaczenie dla rynku pracy”;
  - wykonano badanie „Zapotrzebowanie wielkopolskiego rynku pracy na kwalifikacje i kompetencje zawodowe w 2018 r.”;
  - realizowano badania własne WUP w Poznaniu w powiatach, na podstawie których opracowane zostały analizy, w tym:
    - badanie dot. stanu i oceny programu „Praca dla Młodych” 2016-2018;
    - jakość i charakterystyka ofert pracy zgłaszanych do PUP;
    - średni czas poszukiwania pracy w wielkopolskich powiatach;
    - skala zatrudniania cudzoziemców w województwie wielkopolskim na podstawie oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi;
    - sytuacja osób bezrobotnych 50+ w województwie wielkopolskim;
    - problemowe grupy na wielkopolskim rynku pracy – osoby bezrobotne z III profilu i starzejące się grupy zawodowe;
    - sytuacja kobiet posiadających dziecko do 3 roku życia;
  - oraz wykonano publikację „Zagrożenia wielkopolskiego rynku pracy”;
  - przygotowano Sprawozdanie z wykonania Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2017 rok;
  - prowadzono współpracę z innymi jednostkami badawczo-analitycznymi z województwa wielkopolskiego w ramach sieci współpracy Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w celu zbierania kompleksowej wiedzy dotyczącej regionu, w ujęciu różnych perspektyw odnoszących się do wsparcia zarządzania strategicznego i wdrażania WRPO 2014+;
  - prowadzono stały monitoring rynku pracy w ramach sprawozdawczości statystycznej z zakresu bezrobocia rejestrowanego, w tym wydawano Biuletyn Informacyjny WUP w Poznaniu;
- przygotowano Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2018 rok stanowiący uszczegółowienie działań zapisanych w Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014–2020;
- zorganizowano dwa wydarzenia dające możliwość wymiany informacji na temat aktualnej sytuacji na regionalnym rynku pracy oraz problemów, z jakimi borykają się osoby poszukujące pracy w Wielkopolsce:

²⁹ Dane dotyczą działań podejmowanych od początku prowadzonego wsparcia, tj. od 2015 r.

- o konferencję pt. „Holenderski rynek pracy – warunki pracy i zagrożenia” wraz z wystawą mobilną pn. „Oblicza Handlu Ludźmi” (przy współpracy Ambasady Królestwa Niderlandów oraz Fundacji Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu „La Strada”);
- o konferencję pt. „Wyzwania wielkopolskiego rynku pracy”.

Szacuje się, że na realizację ww. działań przeznaczono środki w wysokości ponad 400 mln zł.

* * *

3.3.2. Edukacja

Dokumentem kierunkowym w obszarze edukacji, jaki obowiązywał w 2018 roku w województwie wielkopolskim, była **Strategia rozwoju oświaty w województwie wielkopolskim** (SROWW), przyjęta w 2002 roku.

Podstawowym celem SROWW jest wskazanie priorytetowych kierunków działań służących rozwojowi systemu edukacji w Wielkopolsce, który jest nie tylko celem, ale i środkiem służącym podniesieniu poziomu jakości życia mieszkańców oraz wpływającym na wzrost gospodarczy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, obniżania bezrobocia, podnoszenia konkurencyjności regionu i wsparcia gospodarki opartej na wiedzy. Jest to podejście ściśle korespondujące z modelem rozwoju przyjętym w SRWW.

SROWW odpowiada na wyzwania zdefiniowane w następujących celach strategicznych SRWW:

- o Cel ST 1. *Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,*
- o Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,*
- o Cel ST 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,*
- o Cel ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.*

SROWW szczególnie kładzie nacisk na współpracę szkół z lokalnym biznesem, rozwój miękkich umiejętności związanych z komunikacją międzyludzką i umiejętności cyfrowych oraz kształtowanie postaw kreatywnych i przedsiębiorczych. Ponadto działania koncentrują się także na wyrównywaniu szans edukacyjnych, likwidacji barier w dostępie do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia oraz doskonaleniu zawodowym kadry pedagogicznej.

Celem **Programu wspierania edukacji uzdolnionej wielkopolskiej młodzieży** jest doprowadzenie do wzrostu jej aspiracji edukacyjnych oraz wzmocnienie poczucia własnej wartości, prowadzenie działań na rzecz podnoszenia wyników w nauce oraz wspieranie naukowo uzdolnionej młodzieży i tym samym ułatwienie jej dostępu do edukacji oraz dóbr kulturalnych, zachęcanie młodzieży do reprezentowania Województwa Wielkopolskiego w olimpiadach, konkursach na szczeblu wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym, a także wspieranie kierunków kształcenia i działalności gospodarczej poprzez przygotowanie wysoko wykwalifikowanej kadry. Powyższe założenia wpisują się w cele operacyjne z zakresie wzrostu kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach ww. dokumentów

Lp.	Realizowane działania
1	Prowadzenie kształcenia w zawodach medycznych i okołomedycznych w Wielkopolskich Samorządowych Centrach Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (WSCKZiU) w Gnieźnie, Koninie, Ostrowie Wlkp., nr 1 i nr 2 w Poznaniu, Rawiczu, Złotowie oraz w zawodach innych niż medyczne w Wielkopolskim Samorządowym Centrum Kształcenia Ustawicznego (WSCKU) we Wrześni
2	Prowadzenie działalności przez Publiczne Biblioteki Pedagogiczne w Poznaniu (PBP), Koninie, Kaliszu, Lesznie i Pile (wraz z filiami)
3	Prowadzenie działalności przez Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli (ODN) w Poznaniu, Koninie, Kaliszu, Lesznie i Pile
4	Realizacja projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020”
5	Realizacja projektu „Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska” mającego na celu odbudowę systemu kształcenia zawodowego w Wielkopolsce

6	Wykonanie i uruchomienie portalu internetowego pod nazwą Wielkopolsk@Edukacja@
7	Organizacja konkursu ofert w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w dziedzinie edukacji
8	Działanie Centrów Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego (CWRKDiZ) w Poznaniu, Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile
9	Utworzenie Centrów Kształcenia Ustawicznego w Gnieźnie, Koninie, Ostrowie Wlkp., nr 1 i nr 2 w Poznaniu, Rawiczu, Złotowie i Starej Łubiance
10	Realizacja inwestycji w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych m.in. w Ostrowie Wlkp., Poznaniu, Pile i Starej Łubiance działających w sferze edukacji
11	Utworzenie Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Cerekwicy Nowej
12	Przyznanie stypendiów dla uczniów i studentów/słuchaczy <ul style="list-style-type: none"> – Stypendia dla uczniów, studentów/słuchaczy zameldowanych na stałe na terenie Województwa Wielkopolskiego. – Jednorazowe stypendia za wyniki w nauce dla uczniów Wielkopolskich Samorządowych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego – Jednorazowe stypendium naukowe Marszałka Województwa Wielkopolskiego
13	Organizacja programu „To co nas łączy – Polska”
14	Organizacja konkursu Polacy w świecie znani z działalności misyjnej, technicznej, archeologicznej i przyrodniczej
15	Organizacja konkursów o tytuł „Wielkopolski Nauczyciel Roku” oraz o tytuł „Wielkopolska Szkoła Roku”
16	Organizacja II edycji konkursu „Bądź EKO – działaj EKO”
17	Organizacja konkursu „BeBi Będę Biznesmenem”
18	Organizacja konkursu „Wielkopolska - moja duma”
19	Organizacja konkursu „Warto wiedzieć, warto zobaczyć”
20	Organizacja Konkursu „Recytatorskiego #Pan Tadeusz”
21	Organizacja Konkursu „High School Science LAB”
22	Współorganizacja konkursu międzynarodowego Nagroda Młodzieżowa pt. „Ludzie wykluczeni w naszym społeczeństwie”
23	Organizacja konkursu wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim „100. Rocznica Powstania Wielkopolskiego”

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- w roku szkolnym 2017/2018 w WSCKZiU zorganizowano kształcenie dla 1 191 słuchaczy w 11 zawodach medycznych i okołomedycznych (higienistka stomatologiczna, opiekun medyczny, opiekun w DPS, opiekunka dziecięca, technik dentystyczny, technik elektroradiolog, technik farmaceutyczny, technik masażysta, technik sterylizacji medycznej, technik usług kosmetycznych, terapeuta zajęciowy). Najwięcej osób kształciło się w zawodzie technik usług kosmetycznych (221 słuchaczy);
- w WSCKU we Wrześni uruchomiono kwalifikacyjne kursy zawodowe (w 2018 r. dostępne były m.in. następujące kursy: technik ochrony fizycznej osób i mienia, technik administracji, technik archiwista, florysta, technik logistyk, technik rachunkowości, opiekun medyczny, technik usług kosmetycznych);
- w PBP podejmowano działania polegające m.in.: na gromadzeniu, opracowywaniu i udostępnianiu użytkownikom materiałów bibliotecznych, organizowaniu i prowadzeniu wspomaganie: szkół i placówek w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym w wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnej (TIK), bibliotek szkolnych, w tym w zakresie organizacji i zarządzania biblioteką szkolną, prowadzeniu działalności informacyjnej i bibliograficznej, inspirowaniu i promowaniu edukacji czytelniczej i medialnej. W roku szkolnym 2017/2018 Publiczne Biblioteki Pedagogiczne zgromadziły księgozbiór (wraz ze zbiorami specjalnymi) w liczbie ponad 1,5 miliona pozycji. Liczba wypożyczeń i udostępnień wyniosła prawie 500 tys.;
- w ODN prowadzono działania polegające na organizowaniu i prowadzeniu doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek oświatowych, organizowaniu i prowadzeniu w szkołach i placówkach wspomaganie oraz upowszechniania innowacji pedagogicznych. Placówki doskonalenia nauczycieli na rok szkolny 2017/2018 przygotowały bogatą ofertę edukacyjną obejmującą różne formy doskonalenia i doradztwa, m.in.: konsultacje, konferencje, seminaria, warsztaty, szkolenia, kursy. We wszystkich ośrodkach doskonalenia nauczycieli zrealizowano ponad 1 400 form doskonalenia dla ponad 36 tysięcy nauczycieli;
- podejmowano działania mające na celu rozwój kompetencji cyfrowych wielkopolskich nauczycieli i uczniów w projekcie „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020”, w ramach których:

- dostarczone do szkół laptopy i tablety wraz z systemami operacyjnymi, cyfrowe aparaty fotograficzne, wizualizery i binokulary, amatorskie stacje meteorologiczne z komunikacją radiową oraz przenośne, dydaktyczne, wielofunkcyjne urządzenia pomiarowe oraz zestawy wideokonferencyjne; zestawy edukacyjne do nauki kodowania (łącznie liczba szkół wyposażonych w sprzęt TIK – Technologia Informacyjno-Komunikacyjna wynosi ponad 300);
  - wybudowano sieć Regionalnej Infrastruktury Teleinformatycznej – szkielet „chmury edukacyjnej” składającej się z 32 węzłów RIT umiejscowionych w miastach powiatowych regionu oraz Szkolną Infrastrukturą Teleinformatyczną dla 600 wielkopolskich szkół;
  - przeprowadzono szkolenia dla ok. 500 nauczycieli (szkolenia dla specjalistów ds. rozwoju kompetencji TIK w szkołach, dla doradców metodycznych oraz dla nauczycieli biorących udział w podprojektach Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolski, Cyfrowa Mapa Dorzecza Warty, Klasy Akademickie, Ligi Przedmiotowe, Akademia Kształcenia Wyprzedzającego);
  - zorganizowano konferencję inauguracyjną dla 150 dyrektorów szkół biorących udział w drugiej edycji projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020”;
  - 2 780 uczniów uczestniczyło w zajęciach pozalekcyjnych w ramach 6 podprojektów: Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolski, Cyfrowa Mapa Dorzecza Warty, Klasy Akademickie, Ligi Przedmiotowe, Akademia Kształcenia Wyprzedzającego, Uczniowskie Laboratoria Informatyczne;
- przygotowano autorski poradnik dydaktyczno-metodyczny i podejmowano działania mające na celu podniesienie jakości kształcenia zawodowego w Wielkopolsce oraz rozszerzenie relacji między szkołami i pracodawcami w projekcie „Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska”, w ramach których:
  - rozwijano współpracę z 80 wielkopolskimi szkołami, które przystąpiły do projektu w zakresie realizacji staży zawodowych i dodatkowych zajęć w laboratoriach, wspomagania nauczycieli i uczniów poprzez opracowanie i udostępnienie materiałów dydaktycznych na platformie edukacyjnej (on-line) oraz funkcjonowania Systemu Zawodowcy;
  - 1 758 uczniów rozpoczęło realizację staży u pracodawców;
  - 1 498 uczniom wypłacono stypendium stażowe;
  - 2 209 uczniów skorzystało z dodatkowych specjalistycznych zajęć w laboratoriach w Poznaniu, Pile i Kaliszu mających na celu podniesienie ich poziomu umiejętności i kompetencji;
  - 2 845 uczniów brało udział w procesie doradztwa zawodowo-edukacyjnego;
  - podpisano 16 listów intencyjnych oraz zawarto 4 porozumienia o współpracy z dużymi firmami w ramach Wielkopolskiej Sieci Edukacyjno-Gospodarczej;
  - 10 nauczycieli rozpoczęło udział we wsparciu w formie studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych;
  - rozstrzygnięto postępowanie przetargowe na dostawę fabrycznie nowych urządzeń komputerowych wraz z ich dystrybucją oraz oprogramowaniem do pracowni kształcenia zawodowego dla 28 szkół i 4 Wielkopolskich Samorządowych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego;
  - uruchomiono kolejne postępowania przetargowe na dalsze etapy modernizowania wyposażenia stanowisk laboratoryjnych, zakup i dostawę materiałów eksploatacyjnych, zakup usługi rozwoju i utrzymania Systemu Zawodowcy, sukcesywne świadczenie transportu oraz usług noclegowych wraz z wyżywieniem dla uczestników zajęć specjalistycznych w laboratoriach;
- wybrano do wsparcia 41 projektów w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych w dziedzinie edukacji;
- w ramach realizacji inwestycji w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych realizowano m.in.:
  - przebudowę pomieszczeń w budynku internatu – WSKCKZiU w Ostrowie Wielkopolskim (realizacja w 2018 r.);
  - przebudowę na nowoczesne centrum kształcenia budynku WSKCKZiU nr 2 w Poznaniu przy ul. Mostowej 6 (realizacja w latach 2016-2020);
  - termomodernizację i rozbudowę budynków Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Edukacji i Terapii w Starej Łubiance (realizacja w latach 2014-2020);
  - termomodernizację i rozbudowę budynków Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Edukacji i Terapii w Starej Łubiance (realizacja w latach 2014-2020);

- termomodernizację i kompleksową wielobranżową modernizację instalacji wewnętrznych w budynku szkoły Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ostrowie Wielkopolskim (realizacja w latach 2015-2020);
- termomodernizację i kompleksową wielobranżową modernizację instalacji wewnętrznych w budynku Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Lesznie - Filia w Kościanie (realizacja w latach 2015-2018),
- termomodernizację i kompleksową wielobranżową modernizację instalacji wewnętrznych w budynku Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile (realizacja w latach 2015-2018),
- modernizację pomieszczeń i instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz klimatyzacji w budynku Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Poznaniu (realizacja w latach 2017-2019);
- przebudowę budynku WSKZiU nr 1 w Poznaniu przy ul. Szamarzewskiego 99 celem wydzielenia stref przeciwpożarowych i dostosowanie budynku szkoły do wymagań ochrony przeciwpożarowej (realizacja w latach 2016-2019);
- głównym celem Centrów Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu, Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile jest współpraca m.in. z cechami rzemiosł, małymi i średnimi przedsiębiorstwami, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe zarówno na poziomie regionalnym jak i lokalnym i powiatowymi urzędami pracy. CWRKDiZ poprzez swoją działalność wspierają proces propagowania modelu kształcenia dualnego, w tym pełnią rolę koordynatora we współpracy na linii szkoła – pracodawca, łączą rynek edukacyjny z gospodarczym;
- utworzono Centra Kształcenia Ustawicznego w ramach Wielkopolskich Samorządowych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego oraz Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Edukacji i Terapii. Centra Kształcenia Ustawicznego w Gnieźnie, Koninie, Ostrowie Wielkopolskim, nr 1 i nr 2 w Poznaniu, Rawiczu, Złotowie i Starej Łubiance prowadzą kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych: kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych, kursy kompetencji ogólnych oraz inne kursy umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w zawodach medycznych i okołomedycznych a także innych zawodach, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy;
- utworzono ośrodek zapewniający opiekę dzieciom i młodzieży, tj.: Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Cerekwicy Nowej, którego zadaniem jest eliminowanie przejawów zaburzeń zachowania oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego i odpowiedzialnego życia po opuszczeniu ośrodka, zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi;
- w ramach organizacji programów stypendialnych zrealizowano:
  - 250 stypendiów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz 200 stypendiów dla studentów/słuchaczy studiujących w trybie dziennym, zameldowanych na stałe na terenie Wielkopolski, osiągających najlepsze wyniki w nauce oraz pozostających w trudnych warunkach materialnych;
  - 307 jednorazowych stypendiów za wyniki w nauce dla uczniów Wielkopolskich Samorządowych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego;
  - 62 jednorazowe stypendia naukowe Marszałka Województwa Wielkopolskiego dla uczniów oraz studentów wyróżniających się nieprzeciętnymi osiągnięciami;
  - 511 stypendiów dla uczniów w szkołach i słuchaczy kolegium pracowników służb społecznych prowadzonych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego - na podstawie Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- przeprowadzono 10 (w tym 1 współorganizowany) konkursów o tematyce edukacyjnej, pro-ekologicznej, społecznej, kulturowej i pro-przedsiębiorczej, w których udział wzięło ponad 2 tys. osób.

Szacuje się, że na realizację ww. działań przeznaczono środki w wysokości ok. 119,8 mln zł.

***

3.3.3. Konkurencyjność i innowacyjność

- W ramach wsparcia innowacyjności wielkopolskich przedsiębiorstw i umacniania konkurencyjności regionu, w 2018 roku w województwie wielkopolskim obowiązywały dwa dokumenty kierunkowe Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 i Strategia promocji gospodarczej województwa wielkopolskiego na lata 2010-2020. Cele tych dokumentów korespondują z następującymi celami strategicznymi SRWW:
- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,*
- Cel ST 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,*
- Cel ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.*

Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3) jest dokumentem opisującym założenia i sposób realizacji wielkopolskiej polityki innowacyjnej. Strategia, oprócz identyfikacji regionalnych inteligentnych specjalizacji Wielkopolski, wskazuje cele i realizujące je programy strategiczne. Programy strategiczne RIS3 obejmują szereg różnego rodzaju działań związanych przede wszystkim ze wsparciem innowacyjności przedsiębiorstw, m.in. przez wsparcie internacjonalizacji, zwiększenie współpracy nauki z gospodarką, program rozwoju klastrów, dopasowanie usług IOB do potrzeb MŚP, rozwój terenów inwestycyjnych. Strategia wskazuje także ramy dla działań dotyczących kształtowania kreatywnych i przedsiębiorczych postaw w społeczeństwie i dopasowanie w tym zakresie programów edukacyjnych oraz rozwoju e-usług. Poza działaniami ukierunkowanymi na podmioty zewnętrzne, dokument wskazuje również takie, które dotyczą wzmocnienia potencjału samorządu lokalnego dla prowadzenia świadomej i zrównoważonej polityki innowacyjnej.

Strategia Promocji Gospodarczej Województwa Wielkopolskiego na lata 2010-2020 (SPGWW) odzwierciedla cele SRWW w zakresie promocji regionu i wsparcia internacjonalizacji przedsiębiorstw. SPGWW wskazuje przede wszystkim na konieczność kształtowania spójnego wizerunku regionu i współpracy międzyinstytucjonalnej w tym zakresie oraz na potrzebę wzmocnienia pozycji Wielkopolski jako lidera targów, konferencji i wydarzeń międzynarodowych. Ponadto SPGWW uwypukla potrzeby w zakresie kształtowania kompleksowej oferty inwestycyjnej województwa dla zwiększenia napływu kapitału zagranicznego oraz tworzenia warunków dla ekspansji przedsiębiorstw na rynki zagraniczne.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach ww. Strategii

L.p.	Realizowane działania
1	Wspieranie rozwoju gospodarki zeroemisyjnej w regionie przez aktywną współpracę środowisk samorządowych, gospodarczych, naukowych i społecznych zmierzających do realizacji wizji Wielkopolski opartej na nowoczesnych technologiach wodorowych
2	Propagowanie postaw przedsiębiorczości i działań edukacyjnych
3	Wspieranie rozwoju gospodarczego regionu poprzez współpracę z instytucjami otoczenia biznesu
4	Wspieranie rozwoju gospodarczego poprzez promocję innowacyjności, szczególnie w obszarze inteligentnych specjalizacji
5	Prowadzenie monitoringu, badań i analiz związanych z realizacją założeń Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski oraz realizacja procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO)
6	Realizacja projektu pn. „RELOS3 Od regionalnej do lokalnej: udane wdrażanie strategii inteligentnych specjalizacji”
7	Organizacja w Wielkopolsce wizyty studyjnej w ramach projektu EU-CELAC INNOV-AL
8	Internacjonalizacja wielkopolskiej gospodarki – realizacja projektu „Gospodarna Wielkopolska”
9	Wymiana doświadczeń w zakresie internacjonalizacji – realizacja projektu COMPETE IN
10	Działalność Wielkopolskiego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera
11	Organizacja 2 misji gospodarczych umożliwiających rozpoznanie potencjału wybranych rynków zagranicznych oraz nawiązanie współpracy gospodarczej i inwestycyjnej z potencjalnymi partnerami handlowymi z Dubaju oraz Hongkongu i Wietnamu

12	Zarządzanie środkami finansowymi pochodzącymi w szczególności ze środków zwróconych z instrumentów inżynierii finansowej WRPO 2007-2013, a także z WRPO 2014+ za pomocą instrumentów finansowych przez Wielkopolski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.
13	Wsparcie przedsiębiorstw, samorządów i instytucji w celu podniesienia ich innowacyjności i konkurencyjności poprzez działalność Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie
14	Rozwój lokalnej gospodarki i sektora przedsiębiorstw poprzez działalność Wielkopolskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.
15	Rozwój i promowanie województwa poprzez działalność Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A.
16	Wdrożenie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego dalej RODO

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- w ramach działań związanych z ograniczeniem emisyjności gospodarki:
  - powołano Zespół doradczo-ekspertski ds. rozwoju energetyki opartej na wodorze pod nazwą „H2-Wielkopolska”;
  - powołano Zespół Roboczy ds. restrukturyzacji potencjału gospodarczego subregionu konińskiego;
  - uczestniczono w posiedzeniach „Platformy regionów górniczych w procesie transformacji” powołanej przez Komisję Europejską w celu wzajemnego wspierania regionów z dominującym sektorem górniczym;
  - zorganizowano wizytę w Wielkopolsce przedstawicieli amerykańskiego start-up’u Joi Scientific Inc. oraz firm z branży energetycznej: AFC ENERGY oraz Siemens GAMESA;
  - zorganizowano w Koninie konferencję pn. „Transformacja gospodarcza subregionu konińskiego - kierunek wodór” w ramach projektu Komisji Europejskiej "Science meets Parliaments - Science meets Regions";
  - zorganizowano wizytę studyjną w Japonii celem zapoznania się z praktycznymi rozwiązaniami związanymi z wdrażaniem nowoczesnych technologii opartych na wodorze oraz wyzwaniami administracyjno-prawnymi, jak również zastosowaniem dobrych praktyk przy budowaniu społeczeństwa wodorowego;
- W ramach wspierania podstaw przedsiębiorczych i działań edukacyjnych:
  - zorganizowano cykl 3 warsztatów pn. „Ja Przedsiębiorca” realizowanych we współpracy z biurami karier funkcjonującymi w strukturach 10 publicznych wyższych uczelni regionu, których celem było promowanie idei start-upingu wśród studentów oraz prezentacji dobrych praktyk w tym obszarze. W warsztatach uczestniczyło ponad 200 studentów;
  - współorganizowano we współpracy z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów XIV Wielkopolską Olimpiadę Wiedzy Konsumentkiej, w której wzięło udział ponad 400 uczniów szkół ponadgimnazjalnych reprezentujących powiaty województwa wielkopolskiego;
  - zorganizowano warsztaty zachęcające do zakładania własnej działalności gospodarczej z wykorzystaniem nowych technologii i rozwiązań organizacyjnych, które były skierowane do osadzonych w jednostkach penitencjarnych;
- W ramach wzmacniania potencjału organizacji samorządu gospodarczego, instytucji otoczenia biznesu:
  - zorganizowano 2 posiedzenia Wielkopolskiej Rady Trzydziestu;
  - zorganizowano I Wielkopolski Kongres Gospodarczy;
  - współorganizowano XI FORUM GOSPODARCZE METROPOLII POZNAŃ pt. „Przełamywanie barier ograniczających rozwój przedsiębiorstw Metropolii”;
  - zrealizowano 3 projekty bazujące na współpracy z jednostką naukową w ramach konkursu „Współpraca IOB-Biznes-Nauka”;
- nagrodzono w ramach promocji innowacji 4 firmy, w tym 3 w ramach inteligentnych specjalizacji podczas X edycji konkursu „i-Wielkopolska - Innowacyjni dla Wielkopolski”;
- przygotowano stoisko promocyjne Samorządu WW na targach arena DESIGN 2018 w Poznaniu;
- w ramach prowadzenia monitoringu, badań i analiz związanych z realizacją założeń Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski:

- opracowano Raport z monitoringu RIS3 za rok 2017 r.;
- prowadzono prace analityczne własne oraz zlecone, m.in. wykonano analizę pn. „Stan i perspektywy rozwoju inteligentnych specjalizacji w subregionie konińskim” oraz analizę obszarów specjalizacji naukowej województwa wielkopolskiego pod kątem wyłonienia nowych i/lub potwierdzenia już zidentyfikowanych inteligentnych specjalizacji regionu;
- uczestniczono w spotkaniach mających na celu podnoszenie kompetencji w obszarze tematyki inteligentnych specjalizacji (udział m.in. w Programie polsko-szwedzkim Baltic Leadership Programme S3 – Smart Specialisation w spotkaniu Instytutu Szwedzkiego w Malmo), propagowanie wiedzy wśród różnych środowisk na tematy powiązane z inteligentnymi specjalizacjami (np. udział w warsztacie Platformy Inteligentnych Specjalizacji Komisji Europejskiej celem prezentacji wielkopolskiego procesu monitorowania IS, Hiszpania, Sewilla) oraz konsultacje z poziomem krajowym i regionalnym (w ramach odpowiednio Grupy Konsultacyjnej ds. Krajowych Inteligentnych Specjalizacji oraz Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji). Ponadto organizowane były spotkania Zespołu Międzydepartamentowego ds. Inteligentnych Specjalizacji poświęcone podsumowaniu wsparcia dla IS w ramach WRPO 2014+ od 2015 r. oraz omówieniu założeń badania ewaluacyjnego RIS3;
- zorganizowano 2 posiedzenia sześciu Grup Roboczych Forum Inteligentnych Specjalizacji, poświęconych współpracy międzybranżowej oraz wyzwaniom związanym z nowymi technologiami w obszarze pozyskiwania i magazynowania energii do różnych zastosowań;
- zorganizowano 2 spotkania Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji, dotyczące współpracy na linii biznes-nauka oraz współpracy w obszarze kształcenia dualnego i jego znaczenia dla biznesu;
- zorganizowano seminarium pn. "Zdrowa żywność funkcjonalna" w obszarze inteligentnej specjalizacji „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów” w ramach Polski Zachodniej;
- uczestniczono w 3 wizytach studyjnych w ramach projektu RELOS3 z udziałem interesariuszy projektu w celu przedstawienia najlepszych europejskich praktyk w zakresie wdrażania RIS3 (Sewilla – Hiszpania, Emmen – Holandia, Sabadell - Hiszpania);
- w ramach projektu „Gospodarna Wielkopolska”:
  - zorganizowano 10 stoisk regionalnych na międzynarodowych imprezach targowych Azji, Bliskiego Wschodu oraz Afryki – m.in. w Hanoi, Sajgonie, HongKongu, Tokio, Omanie, Dubaju, Rwandzie i RPA (w tym jedna wystawa Marki Wielkopolska oraz udział wielkopolskich JST w targach inwestycyjnych);
  - zorganizowano udział w targach 71 przedsiębiorcom, reprezentującym poszczególne Inteligentne Specjalizacje Wielkopolski, którzy mieli okazję zaprezentować potencjał stworzonych przez siebie produktów i usług na stoiskach regionalnych Wielkopolski;
  - wykonano „Analizę potencjału rynków wybranych krajów Wspólnoty Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów”;
  - wydano poradnik dla inwestora „Invest in Wielkopolska”;
- uczestnictwo w 3 warsztatach dot. wymiany dobrych praktyk (Poznań, Bolonia, Włochy) w zakresie wymiany doświadczeń w ramach projektu COMPETE IN;
- w ramach działalności Wielkopolskiego Centrum Obsługi Inwestora i Eksporterów (COIE):
  - udzielenie przez ekspertów COIE 82 usług informacyjnych dla eksporterów planujących rozwój swojej działalności na światowych rynkach oraz 35 usług informacyjnych dla krajowych i zagranicznych inwestorów zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce;
  - uczestnictwo ekspertów COIE w spotkaniach dla wielkopolskich przedsiębiorców na temat rynku kanadyjskiego i angolskiego;
  - zorganizowano IX Forum Atrakcyjności Inwestycyjnej;
  - zorganizowano III Forum Eksportowe połączone z Giełdą Kooperacyjną;
  - eksperci COIE uczestniczyli w roli prelegentów w wielu spotkaniach o charakterze informacyjnym;
- Wielkopolski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.:
  - uruchomiono nabory dla następujących instrumentów finansowych: pożyczka EKSPANSJA (wdrażana bezpośrednio), pożyczka REGIONALNA (**wdrażana bezpośrednio**), linia finansowa

(wdrażana w schemacie obejmującym Pośredników Finansowych wspierających MŚP w ramach systemu realizacji Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych);

- zawarto Umowę Inwestycyjną dot. projektu „Budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka wraz z jego wyposażeniem”;
  - podpisano z Wielkopolską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o. Umowę Pośrednika I stopnia – Linia finansowa nr 1/2018/LF;
  - prowadzono działania w zakresie informacji i promocji uruchomionych przez spółkę instrumentów finansowych, w tym: udział i organizacja spotkań z przedsiębiorcami i samorządowcami oraz udział i organizacja forów lub konferencji o charakterze gospodarczym np. Gala wręczenia nagród w ramach plebiscytu „Nasze Dobre Wielkopolskie”, II Forum Gospodarcze Wielkopolska – Huła, spotkanie z przedstawicielami lokalnych władz oraz MŚP w Krotoszynie, Organizacja spotkania z wielkopolskimi Samorządowcami w Rokosowie, Promocja oferty WFR na stoisku podczas Forum Gospodarczego Metropolii Poznań w Komornikach, prezentacja podczas seminarium „Tanzania – perspektywy dla polskich firm”. Ponadto podpisano porozumienia z Polską Izbą Gospodarczą Importerów Eksporterów i Kooperacji oraz Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Wielkopolski, a także list intencyjny z Towarzystwem Biznesowym;
- Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie:
- udzielono 4 mikropożyczek;
  - udzielono 37 dotacji inwestycyjnych, 444 transze finansowego wsparcia pomostowego, w tym 66 transz przedłużonego finansowego oraz 15 specjalistycznych usług szkoleniowych w ramach projektu „Dotacje dla StartUpów”;
  - prowadzono Punkt Informacji Funduszy Europejskich (PIFE), w ramach którego przeprowadzono 2 826 konsultacji (wizyty bezpośrednie w PIFE, konsultacje telefoniczne oraz e-mail), wykonano 19 dyżurów poza siedzibą PIFE i 25 spotkań informacyjnych/szkoleń, w których udział wzięło łącznie 375 osób. Dodatkowo przeprowadzono 6 wystąpień w charakterze prelegenta. Zorganizowano także stoiska informacyjne na 8 imprezach zewnętrznych – targi/konferencje/imprezy plenerowe;
  - zrealizowano 25 usług szkoleniowych i 112 usług doradczych;
- Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o. o.:
- zawarto 252 umowy pożyczek;
  - zakończono realizację I etapu projektu pn. „Mechanizm zastosowania obligacji społecznych w obszarze RYNEK PRACY”, w ramach którego realizowane były zadania związane z opracowaniem koncepcji akceleratora obligacji społecznych, która w styczniu 2018 roku została złożona w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju;
  - na obszarze subregionu poznańskiego realizowano projekt Usługi rozwojowe kluczem do sukcesu, w ramach którego zawarto 6 145 Umów oraz dokonano 4 862 refundacji;
  - prowadzono Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich w Pile i Nowym Tomyślu;
- Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A.:
- podpisano 103 umowy poręczeniowe;
  - zawarto z bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę operacyjną, która umożliwiła przystąpienie do realizacji inicjatywy JEREMIE 2;
  - realizowano projekt pn. „Rozwój Sektora MŚP i ich pracowników z subregionu pilskiego”;
  - realizowano projekt pn. „Własna firma – Inspiracją na Życie”;
- w zakresie RODO rezultatem było jego wdrożenie w UMWW w Poznaniu, opracowanie Polityki Bezpieczeństwa Informacji, dostosowanie procedur przetwarzania danych osobowych w UMWW, przeszkolenie pracowników w zakresie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

***

3.3.4. Rolnictwo i obszary wiejskie

W obszarze rolnictwo i obszary wiejskie w 2018 roku obowiązywały dwa dokumenty. Pierwszy z nich, skierowany do mieszkańców obszarów wiejskich **Program Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020** stanowi odpowiedź na zagrożenia zidentyfikowane na obszarach wiejskich, takie jak: bierność mieszkańców, dezintegracja społeczności wiejskich, uzależnienie się od dotacji zewnętrznych, upadek wielu wartościowych lokalnych tradycji i wzorców w sferze architektury, obyczajów, aktywności społecznej oraz narastający chaos zabudowy i całej przestrzeni wiejskiej. Ponadto akcentuje on potrzebę wspierania oddolnych inicjatyw, przyczyniających się do poprawy jakości życia na obszarach wiejskich, zagospodarowania przestrzeni publicznej sołectw, przeciwdziałania zanikowi lokalnych tradycji. Realizacja tych inicjatyw, przy zapewnieniu odpowiednich mechanizmów i instrumentów wsparcia, powinna służyć integrowaniu społeczności wiejskiej i jej aktywizowaniu do działania.

W ramach dokumentu przedstawiony został zestaw działań służących wspieraniu oddolnych przemian, dokonywanych przy udziale społeczności lokalnych. Ze względu na docierające postulaty dotyczące potrzeby uproszczenia zasad uczestnictwa oraz poszerzenia grona uczestników programu, w tym większego otwarcia na środowiska organizacji pozarządowych, dokonano stosownych zmian, m.in. wprowadzono możliwość zgłaszania sołectw przez stowarzyszenia, nie jedynie przez gminy, jak to przebiegało dotychczas. W ten sposób Program koresponduje z celem operacyjnym 5.2. SRWW (ST 5 *Zwiększenie spójności województwa*).

Program promocji dziedzictwa kulinarnego Wielkopolski powstał w wyniku potrzeby usystematyzowania i ukierunkowania wszystkich działań promocyjnych związanych z dziedzictwem kulinarnym Wielkopolski. Z uwagi na niekorzystną sytuację ekonomiczną drobnych wytwórców żywności wysokiej jakości, podjęto decyzję o skoordynowaniu działań wyróżniających wielkopolskie produkty wysokiej jakości na regionalnym, krajowym i międzynarodowym rynku produktów spożywczych. Działania przewidziane w dokumencie mają również na celu zachęcić producentów żywności do uczestnictwa w krajowych i unijnych systemach jakości żywności oraz stworzyć warunki dla rozwoju gospodarczego dla wytwórców produktów wyróżniających się wysoką jakością. Cele wskazane w Programie korespondują z dwoma celami strategicznymi Strategii:

- Cel ST 2. *Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.*

W ramach dokumentu realizowane są cele SRWW związane ze wsparciem edukacji rolniczej i promocją wysokiej jakości żywności oraz produktów tradycyjnych i regionalnych, a także ze wsparciem rozwoju sieci sprzedaży produktów tradycyjnych.

Działania podejmowane w 2018 roku przez Samorząd WW w ramach ww. programów

L.p.	Nazwa działania
1	Organizacja VIII edycji konkursu pn. „Pięknieje wielkopolska wieś” (dla sołectw poprzez gminy)
2	Organizacja VI edycji konkursu pn. „Odnowa wsi szansą dla aktywnych sołectw” (dla sołectw poprzez gminy)
3	Organizacja VI edycji otwartego konkursu ofert pn. „Nasza wieś, naszą wspólną sprawą” (dla sołectw poprzez organizacje pozarządowe)
4	Organizacja II edycji konkursu pn. „Aktywna Wieś Wielkopolska”
5	Wsparcie w opracowywaniu sołeckich strategii rozwoju
6	Budowanie pozytywnego wizerunku marki Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Wielkopolska w regionie i na rynkach międzynarodowych

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- dofinansowano 128 projektów złożonych przez gminy w VIII edycji konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś”;
- dofinansowano 50 projektów złożonych przez gminy w VI edycji konkursu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2013 – 2020”;

- dofinansowano 38 projektów złożonych przez gminy w VI edycji konkursu „Nasza wieś, naszą wspólną sprawą”;
- wyłoniono laureatów II edycji konkursu „Aktywna Wieś Wielkopolska” z przyznaniem tytułu Aktywnej Wsi Wielkopolska dla 34 sołectw oraz wyróżniono pamiątkowym dyplomem 47 sołectw;
- kontynuowano wsparcie 183 sołectw, będących uczestnikami programu w opracowywaniu sołeckich strategii rozwoju, z udziałem mieszkańców i moderatorów odnowy wsi, przeszkolonych przez Urząd Marszałkowski;
- W zakresie budowania pozytywnego wizerunku marki Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska:
  - zapewniono udział członków Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska w targach branżowych w kraju i za granicą (w tym m.in. targi Grune Woche w Berlinie, Smaki Regionów w Poznaniu, targi Natura Food w Łodzi, Targi Warsaw Food Expo w Warszawie);
  - opracowano, wydano i rozdystrybuowano materiały tematyczne służące promocji Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska;
  - zorganizowano dla uczniów wielkopolskich szkół gastronomicznych wizyt studyjnych w obiektach zrzeszonych w Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska;
  - wsparto finansowo inicjatywy propagujące produkty regionalne i tradycyjne z regionu Wielkopolski.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono w 2018 roku środki w wysokości 3,85 mln zł.

***

Inne działania realizowane w 2018 roku w obszarze rolnictwa i obszarów wiejskich (nie wynikające z dokumentów wykonawczych)

Lp.	Realizowane działania
1	Dofinansowanie budowy i przebudowy dróg dojazdowych do gruntów rolnych
2	Wsparcie budowy i utrzymania zbiorników wodnych służących małej retencji o powierzchni od 0,5 ha do 2 ha
3	Sfinansowanie zakupu sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych
4	Kontynuowanie współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu w zakresie badania rekultywowanych gruntów pogórnicych i zagospodarowywanych porolniczo - wdrażanie i upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych związanych z ochroną gruntów rolnych
5	Udzielenie dotacji dla spółek wodnych na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych
6	Realizacja Programu Poprawy Warunków Fitosanitarnych Rodzin Pszczelich
7	Udzielenie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych jednostek organizacyjnych na zakup sadzonek drzew miododajnych
8	Zlecenie i sfinansowanie doświadczeń z zakresu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) dla odmian roślin uprawnych wpisanych do Krajowego Rejestru wraz z ich udokumentowaniem
9	Prowadzenie rejonizacji i wyznaczanie ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawę maku i konopi włóknistych na terenie województwa wielkopolskiego w 2018 roku, zgodnie z ustawą z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
10	Dokonanie podziału województwa na obwody łowieckie oraz zliczenie obwodów łowieckich do kategorii, zgodnie z ustawą z 13 października 1995 Prawo łowieckie
11	Wynagradzanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne (dziki, łosie, jelenie, danielę i sarny) w uprawach i płodach rolnych na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich oraz za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną na terenach obwodów łowieckich polnych
12	Wydawanie zezwoleń na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych
13	Organizacja Konkursu Wielkopolski Rolnik Roku

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- wybudowano lub zmodernizowano 296 km dróg dojazdowych do gruntów rolnych na terenie Wielkopolski;
- wybudowano oraz przeprowadzono renowację 95 ha zbiorników wodnych małej retencji o powierzchni od 0,5 ha do 2 ha;
- zapewniono pomoc finansową dla 127 spółek wodnych, na cele związane z bieżącym utrzymaniem wód i urządzeń wodnych;
- wsparto zakup ok. 23 tys. sadzonek drzew miododajnych;
- wsparto 4 tys. pszczelarzy w zakupie i dystrybucji 41 776 kg węzy dla ponad 111 tys. rodzin pszczelich w Wielkopolsce, która jest jednym z podstawowych czynników gwarantującym zachowanie odpowiednich warunków higienicznych w ulu i pasiece;
- wypłacono 59 odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne w uprawach rolnych;
- uzyskano, popartą badaniami doświadczalnymi „Listę zalecanych do uprawy odmian na obszarze Województwa Wielkopolskiego”;
- przeprowadzono XVIII edycję Konkursu „Wielkopolski Rolnik Roku” mającego na celu promocję nowoczesnego rolnictwa w regionie. W ciągu 18 lat trwania konkursu nagrodę główną – statuetkę Siewcy, otrzymało 175 producentów rolnych z ponad 1100 rolników, którzy przystąpili do konkursu.

Na wyżej wymienione działania przeznaczono środki w wysokości ok. 38 mln zł.

***

3.4. Środowisko i energia

W roku 2018 w województwie wielkopolskim obowiązywał **Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2016–2020** (POŚ), który stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska na różnych szczeblach administracyjnych, tj. realizowany jest nie tylko przez samorząd województwa, ale również inne podmioty z województwa wielkopolskiego. Zawarte w nim cele stanowią odzwierciedlenie w szczególności celu ST 2. *Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami*, ale odnoszą się także do:

- Cel ST 1. *Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,*
- Cel ST 3. *Lepsze zarządzanie energią,*
- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,*
- Cel ST 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,*
- Cel ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.*

Podstawą prawną opracowania POŚ jest ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³⁰. Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM10, pyłu PM2,5; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
2. Zagrożenie hałasem – cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;
3. Pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości;
4. Gospodarowanie wodami – cele: zwiększenie retencji wodnej województwa; ograniczenie wodochłonności gospodarki; osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;
5. Gospodarka wodno-ściekowa - cele: poprawa jakości wody; wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;
6. Zasoby geologiczne – cele: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
7. Gleby – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;
9. Zasoby przyrodnicze – cel: zwiększenie lesistości województwa; zachowanie różnorodności biologicznej;
10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel: utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii;
11. Edukacja – cel: świadome ekologicznie społeczeństwo;
12. Monitoring środowiska – cel: zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Drugim dokumentem kierunkowym z obszaru środowiska jest **Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym (WPGO 2022)** służący realizacji wskazanego w SRWW Celu ST 2. *Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami*. Głównym celem opracowania Planu było wdrożenie hierarchii postępowania z odpadami oraz utworzenie w województwie zintegrowanej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska, z uwzględnieniem konieczności spełnienia wymagań wprowadzonego przez Komisję Europejską 2 grudnia 2015 r. pakietu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym. Integralną częścią WPGO 2022 jest plan inwestycyjny, który zawiera w szczególności: wskazanie planowanych inwestycji, oszacowanie kosztów planowanych inwestycji oraz wskazanie źródeł ich finansowania oraz harmonogram realizacji planowanych inwestycji.

³⁰ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2018 Poz. 799 z późn. zm.).

W aspekcie gospodarowania energią, w 2018 roku w województwie wielkopolskim obowiązywała **Strategia wzrostu efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii w Wielkopolsce na lata 2012–2020** (SOZE). Wskazane w niej cele korespondują z następującymi celami strategicznymi SRWW:

- Cel ST 2. *Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,*
- Cel ST 3. *Lepsze zarządzanie energią,*
- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.*

Strategia zwraca szczególną uwagę na potrzebę podjęcia przedsięwzięć na rzecz lepszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, a także budowy i modernizacji inteligentnych sieci, innowacji ekoenergetycznych, przyczyniających się do bardziej efektywnego wykorzystania energii w województwie. Ponadto w SOZE zwraca się uwagę na kwestie edukacji proekologicznej.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach ww. dokumentów:

L.p.	Realizowane działania
1.	Rozpoczęto prace nad wykonaniem aktualizacji nw. programów ochrony powietrza tj.: <ul style="list-style-type: none"> – Programu ochrony powietrza w zakresie ozonu dla strefy miasto Kalisz; – Programu ochrony powietrza w zakresie ozonu dla strefy wielkopolskiej³¹; – Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10³²; – Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10, PM 2,5 oraz B(a)P dla strefy miasto Kalisz, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłów³³.
2.	Prace nad przygotowaniem sprawozdania z realizacji działań nałożonych w programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon
3.	Przyjęcie planu działań krótkoterminowych w zakresie ozonu dla strefy wielkopolskiej oraz planu działań krótkoterminowych w zakresie ozonu dla strefy Miasto Kalisz
4.	Wejście w życie 3 tzw. „uchwał antysmogowych” (przyjętych przez Sejmik WW 18 grudnia 2017r.): <ul style="list-style-type: none"> – Uchwała Sejmiku WW nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw; – Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXXIX/942/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze Miasta Poznania, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw; – Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXXIX/943/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze Miasta Kalisza, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.
5.	Opracowanie oraz przyjęcie następujących programów ochrony przed hałasem: <ul style="list-style-type: none"> – Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracją miasta Poznań, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, położonych wzdłuż autostrady A2 od km 107+900 do km 257+219, obejmujący aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dwóch odcinków autostrady A2³⁴; – Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż linii kolejowych znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego wraz z aktualizacją Programu ochrony środowiska przed hałasem dla linii kolejowych o natężeniu ruchu ponad 30 000 pociągów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014 – 2023³⁵;

³¹ Uchwała Sejmiku WW nr XXIX/565/12 z 17 grudnia 2012 r.

³² Uchwała Sejmiku WW nr XI/316/15 z 26 października 2015 r.

³³ Uchwała Sejmiku WW nr XI/317/15 z 26 października 2015 r.

³⁴ Przyjęty uchwałą Sejmiku WW Nr L/1121/18 z 24 września 2018 r.

³⁵ Przyjęty uchwałą Sejmiku WW Nr L/1123/18 z 24 września 2018 r.

	<ul style="list-style-type: none"> – Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg wojewódzkich znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego, obejmujący aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023³⁶; – Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg powiatowych znajdujących się na terenie powiatu poznańskiego³⁷.
6.	<p>Rozpoczęto prace nad wykonaniem następujących programów ochrony przed hałasem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych i odcinka autostrady A2 (Konin – granica województwa); – Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Konina; – Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Leszna.
7.	Wykonanie opracowania pn. „Bilans wód podziemnych w obrębie struktur wodonośnych wraz z oceną ich udokumentowania, wykorzystania oraz określenia rezerw zasobowych Miasta Konina, woj. wielkopolskie
8.	<p>Rozpoczęto prace nad dwiema aktualizacjami Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tzw. mała aktualizacja WPGO 2022. Obowiązek dokonania aktualizacji wynika z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 22 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018, poz. 1479). Przedmiotem aktualizacji jest wskazanie miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów, do których będą kierowane transporty odpadów zatrzymane przez Krajową Administrację Skarbową, Straż Graniczną, Policję, Inspekcję Transportu Drogowego oraz organy Inspekcji Ochrony Środowiska; ▪ tzw. duża aktualizacja, czyli opracowanie „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym”, stanowiącego aktualizację WPGO 2022. Mając na uwadze postulaty zarządzających regionalnymi instalacjami przetwarzania odpadów komunalnych oraz stanowisko Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska uznano bowiem za zasadne rozważenie zwiększenia mocy przerobowych eksploatowanych instalacji, co wymaga podjęcia procedury aktualizacyjnej.
9.	Wykonano 2 ekspertyzy dotyczące zamykania z urzędu składowisk odpadów wraz z opracowaniem instrukcji prowadzenia tych składowisk oraz 1 ekspertyzę dotyczącą parametrów technicznych urządzenia
10.	Prowadzono wykazy: przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz punkty zbierania pojazdów na terenie województwa wielkopolskiego, przedsiębiorstw posiadających program gospodarki odpadami - wytwarzających odpady azbestowe, podmiotów zbierających zużyte baterie i akumulatory, miejsc odbioru i punktów zbierania zużytych baterii i akumulatorów
11.	Zorganizowano warsztaty (2 spotkania) na temat prawidłowego sporządzania rocznych sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi
12.	Przeprowadzono ankietyzację gmin i powiatów województwa wielkopolskiego, wynikającą z realizacji Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032 na poziomie wojewódzkim
13.	Czynna ochrona przyrody, walorów krajobrazowych, wartości historycznych i kulturowych na terenie parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu
14.	Realizacja projektu „Zwiększanie bioróżnorodności Polski – czynna ochrona pszczołowatych w parkach krajobrazowych”
15.	Realizacja projektu „Zwiększanie bioróżnorodności Polski poprzez ekoresocjalizację osadzonych”
16.	Organizacja konkursu „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego”
17.	Organizacja konkursu „Nasz pomysł na ochronę środowiska”
18.	Organizacja konkursu o Puchar Recyklingu „Aktywni w Wielkopolsce”
19.	Organizacja konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”
20.	Organizacja konkursu „Ja i Przyroda”
21.	Organizacja konkursu „Przyrodnicze rymowanie – otaczającego świata poznawanie”
22.	Organizacja konkursu fotograficznego Park Krajobrazowy Dolina Baryczy
23.	Organizacja konkursu plastycznego „Zapobiegamy Pożarom”

³⁶ Przyjęty uchwałą Sejmiku Nr L/1122/18 z 24 września 2018 r.

³⁷ Przyjęty uchwałą Sejmiku Nr L/1124/18 z dnia 24 września 2018 r.

24.	Organizacja konkursu Wiedzy o Regionie „Moja Wielkopolska”
25.	Organizacja konkursu „Przyroda Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego”
26.	Organizacja konkursu z cyklu „Moja Kartka Świąteczna”
27.	Organizacja konkursu „CZTERY PORY ROKU Z OZE” dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych
28.	Organizacja konkursu „CZTERY PORY ROKU Z OZE” dla uczniów klasy VII szkół podstawowych
29.	Organizacja etapu okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekologicznej
30.	Organizacja konferencji „Dobra Energia”
31.	Organizacja Wielkopolskich Dni Energii 2018
32.	Organizacja konferencji „Odnawialne źródła energii w Wielkopolsce – szanse i zagrożenia”
33.	Organizacja 5 warsztatów pn. „Obowiązki podmiotów w zakresie korzystania ze środowiska”
34.	Organizacja konferencji pn. „Kontrolowanie zapisów uchwał antysmogowych”
35.	Organizacja konferencji pn. „Ochrona powietrza w województwie wielkopolskim”
36.	Organizacja kampanii informacyjnej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza (smogu), przeprowadzona przez Samorząd WW tuż przed sezonem grzewczym
37.	Prowadzenie działalności edukacyjnej poprzez Ośrodki Edukacji Przyrodniczej w Chalinie i w Łądzie
38.	Organizacja działań edukacyjnych realizowanych pn. „Spotkania z przyrodą”
39.	Organizowane przez ZPKWW imprez plenerowych, w tym rajdów i biegów na terenach parków krajobrazowych
40.	Wykonanie Raportu z realizacji za lata 2015-2016 Programu ochrony środowiska
41.	Realizacja instrumentów zarządzania środowiskiem (decyzje administracyjne, uzgodnienia, opinie, obsługa systemu opłat środowiskowych, kontrole, oględziny, wizje terenowe)

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- Dokumenty z zakresu ochrony środowiska:
  - opracowano i przyjęto 4 programy dot. ochrony przed hałasem i 1 plan działań krótkoterminowych w zakresie ozonu;
  - rozpoczęto prace nad opracowaniem/aktualizacją 8 programów i planu obejmujących ochronę powietrza, ochronę przed hałasem oraz gospodarkę odpadami;
  - wprowadzono w życie 3 tzw. „uchwały antysmogowe” obejmujące ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;

- Ochrona przyrody, walorów krajobrazowych, wartości historycznych i kulturowych, zwiększanie retencji wodnej:
  - tworzono nowe zadrzewienia śródpolne;
  - wykonano 6 sztucznych wysp o specjalnej konstrukcji dla chronionych ptaków - rybitw rzecznych;
  - kontynuowano projekt restytucji chronionego i ginącego raka szlachetnego i introdukcji raka błotnego na terenie Pszczewskiego PK i PK Puszcza Zielonka;
  - prowadzono czynną ochronę stanowiska pełnika europejskiego w PK Puszcza Zielonka;
  - prowadzono zwalczanie inwazyjnego rdestowca ostrokończystego na terenie Lednickiego PK;
  - zasiano żołądzie na terenie łągów Rogalińskich jako działanie zmierzające do wspierania odtwarzania lasów łągowych;
  - przygotowywano miejsca – siedliska w ramach ochrony pszczołowatych, na którym wysiano specjalną mieszankę nasion roślin miododajnych pn. „Pszczela łąka” oraz zamontowano budki dla pszczołowatych i umieszczono je w terenie;
  - inwentaryzowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową oraz ich siedlisk, a także zasługujących na ochronę tworów i składników przyrody nieożywionej;

- Edukacja ekologiczna
  - przeprowadzono kampanię informacyjną dot. zanieczyszczenia powietrza (smogu) obejmującą: akcję outdoorową oraz spoty radiowe i telewizyjne, dystrybucję materiałów informacyjnych tj. plakatów, broszury dotyczącej uchwały antysmogowej oraz broszury dotyczącej wpływu zanieczyszczonego powietrza na zdrowie;

- udział ok. 300 osób w konferencji pn. „Dobra energia”;
  - udział ok. 200 osób w 2 konferencjach dot. ochrony powietrza;
  - udział ok. 200 osób w 5 warsztatach dot. obowiązków podmiotów w zakresie korzystania ze środowiska;
  - udział ok. 70 osób w 2 warsztatach na temat prawidłowego sporządzania rocznych sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi;
  - udział ok. 3 tys. przedszkolaków i uczniów w działaniach edukacyjnych realizowanych pn. „Spotkania z przyrodą”;
  - organizacja okręgowego etapu Olimpiady Wiedzy Ekologicznej;
  - organizacja 13 konkursów o tematyce proekologicznej, kulturowej oraz z zakresu wiedzy o środowisku i jego ochronie;
  - organizacja Wielkopolskich Dni Energii 2018 (7 edycja) – wydarzenie o tematyce proekologicznej;
- Realizacja instrumentów zarządzania środowiskiem:
- wydano 1 254 decyzje administracyjne – pozwolenia, zezwolenia, koncesje oraz inne indywidualne akty administracyjne;
  - zweryfikowano ok. 34 tys. wykazów i sprawozdań prowadzonych przez podmioty zobowiązane do wnoszenia m.in.: opłat za korzystanie ze środowiska, opłat produktowych, opłat za baterie i akumulatory;
  - ok. 12,5 tys. podmiotom nadano numer rejestrowy wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami (BDO);
  - przeprowadzono 76 kontroli planowych i doraźnych, 628 oględzin w ramach prowadzonych postępowań związanych z wydawaniem decyzji/zezwoleń, bądź nadzorem nad decyzjami/zezwoleńmi oraz weryfikacją opłat za korzystanie ze środowiska;
  - przeanalizowano i zweryfikowano 406 wyników pomiarów przeprowadzanych ze względu na realizację obowiązków wynikających z pozwoleń zintegrowanych, pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, pozwoleń w zakresie gospodarki odpadami.

***

3.5. Komunikacja

3.5.1. Społeczeństwo informacyjne

W 2018 roku na poziomie województwa obowiązywał dokument w zakresie społeczeństwa informacyjnego: **Strategia budowy i rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Województwie Wielkopolskim. e-WIELKOPOLSKA**. Wskazane w niej cele korespondują z następującymi celami strategicznymi SRWW:

- Cel ST 1. *Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,*
- Cel ST 2. *Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,*
- Cel ST 5. *Zwiększenie spójności województwa,*
- Cel ST 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,*
- Cel ST 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,*
- Cel ST 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,*
- Cel ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.*

Celem Strategii e-Wielkopolska jest przedstawienie wyzwań, jakie stoją przed społecznością województwa wielkopolskiego w różnych obszarach, ze względu na dokonujące się w świecie trzy współzależne transformacje: rozwój globalnego społeczeństwa informacyjnego, elektronicznej gospodarki i gospodarki opartej na wiedzy.

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach ww. Strategii

L.p.	Realizowane działania
1	Wykonanie i uruchomienie portalu internetowego „Wielkopolsk@Edukacj@”
2	Realizacja projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020”
3	Budowa i wdrożenie Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Wielkopolskiego (SIPWW)

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- efekty wdrażania projektu „Wielkopolsk@Edukacj@” zostały przedstawione w punkcie 3.3.2;
- efekty wdrażania projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020” zostały przedstawione w punkcie 3.3.2;
- w ramach budowy oraz wdrożenia SIPWW:
  - realizowano zadanie związane z aktualizacją bazy referencyjnej BDOT10k, w szczególności odebrano i przyjęto do wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego 21 powiatów Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k) aktualizowanych w ramach zamówienia p.n. „Aktualizacja zasięgów zbiorów danych obiektów topograficznych - BDOT10k dla obszaru województwa wielkopolskiego na podstawie bazy Państwowego Rejestru Granic, weryfikacja i uzgodnienie styków w zakresie wszystkich klas obiektów BDOT10k oraz aktualizacja zbiorów danych BDOT10k o wskazane inwestycje”;
  - realizowano zadania związane z tworzeniem baz tematycznych wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym:
    - opracowano dokumentację przetargową, ogłoszono przetarg oraz dokonano otwarcia ofert na „Opracowanie bazy danych glebowych dla województwa wielkopolskiego na podstawie mapy glebowo – rolniczej wraz z aktualizacją”;
    - realizowano prace związane z przygotowaniem dokumentacji przetargowej dla zamówienia publicznego pn. „Kartograficzne opracowanie rzeźby terenu z wykorzystaniem numerycznego modelu terenu”;
  - realizowano prace związane z przygotowaniem dokumentacji przetargowej dla zamówienia publicznego p.n. „Dostawa, instalacja, konfiguracja i uruchomienie infrastruktury teleinformatycznej z oprogramowaniem standardowym i systemowym, dostarczenie, konfiguracja i wdrożenie składników aplikacyjnych GIS, opracowanie i zasilenie bazy danych tematycznych oraz metadanych SIPWW, przeprowadzenie szkoleń w zakresie obsługi dostarczonych komponentów systemu (infrastruktury teleinformatycznej i oprogramowania)”.

***

3.5.2.Transport

W analizowanym okresie obowiązywały następujące dokumenty wyznaczające cele polityki transportowej województwa:

- Plan transportowy dla województwa wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku,
- Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego,
- Program „Budowa ścieżek rowerowych”.

Dokumenty te korespondują w szczególności z celem strategicznym Cel ST 1. *Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu.*

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego zawiera kluczowe cele i kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego realizowanego na terenie województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2025 roku. Dokument ten swoim zakresem obejmuje przewozy o charakterze użyteczności publicznej w skali województwa, z przekroczeniem granic poszczególnych powiatów. Plan jest dokumentem o charakterze prawa miejscowego, stanowiącym bezpośrednią odpowiedź na wymagania określone w Ustawie o publicznym transporcie zbiorowym³⁸. Ustalenia planu koncentrowały się wokół takich zagadnień jak: sieć komunikacyjna, na której planowane jest wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej, prognoza potrzeb transportowych, standardy usług przewozowych o charakterze użyteczności publicznej, zasady organizacji rynku przewozów, przewidywane finansowanie usług przewozowych, przewidywany sposób organizowania systemu informacji dla pasażera, kierunki rozwoju transportu publicznego oraz zasady planowania oferty przewozowej.

W **Planie transportowym dla województwa wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku** wyodrębniono 4 cele szczegółowe dotyczące zwiększenia spójności, wydajności oraz przepustowości transportu na obszarze województwa wielkopolskiego, a także poprawy bezpieczeństwa. Określono cele, priorytety i działania w obszarze transportu drogowego i kolejowego do realizacji w perspektywie 2014-2020 przy wykorzystaniu środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Podkreślone zostały także wzajemne powiązania pomiędzy kierunkami interwencji, co sprawia, iż działania mające na celu realizację jednego z celów szczegółowych mogą także wpływać na realizację innego celu³⁹. Zawarte w Planie działania obejmują kwestie związane ze wzmacnianiem sieci transportowej województwa oraz tworzeniem warunków dla rozwoju transportu zbiorowego w regionie, co przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności ośrodków miejskich, regionalnych i subregionalnych, ale także ośrodków lokalnych, ze względu na wzmocnienia powiązań komunikacyjnych ze stolicą regionu i pomiędzy poszczególnymi ośrodkami. Z punktu widzenia gospodarczego, zidentyfikowane działania przyczynią się do wzrostu atrakcyjności terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie zmodernizowanej infrastruktury, zwiększenia mobilności zawodowej i dostępności do usług. Działania ujęte w planie przyczynią się również do zwiększenia bezpieczeństwa na drogach. W lutym 2018 r. Zarząd Województwa Wielkopolskiego przyjął aktualizację „Planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie 2020 roku”.

Program Budowa ścieżek rowerowych został przyjęty w 2018 roku przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Dotyczy budowy, rozbudowy lub przebudowy ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek rowerowych z dopuszczeniem ruchu pieszego oraz chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego wzdłuż dróg wojewódzkich na terenie Województwa Wielkopolskiego na lata 2018 – 2019. Dokument określa warunki niezbędne do przyjęcia poszczególnych zadań do realizacji. Głównym celem Programu jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, zwłaszcza rowerzystów poruszających

---

³⁸ Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (t.j. Dz.U. 2018 poz. 2016 z późn. zm.).

³⁹ Plan pełni rolę dokumentu implementacyjnego w stosunku do WRPO 2014+, w ramach Celu Tematycznego 7. „Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej”, jednakże równocześnie stanowi wypełnienie dla warunku ustawowego wskazanego w art. 20 pkt 1 i 2 ustawy z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz.U. 2018 poz. 2068).

się wzdłuż dróg wojewódzkich na terenie Województwa Wielkopolskiego. Cel Programu wpisuje się szeroko rozumianą poprawę dostępności i spójności komunikacyjnej regionu.

Ww. dokumenty korespondują w szczególności z celem strategicznym 1. *Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu SRWW.*

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach ww. dokumentów

L.p.	Realizowane działania
1	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 305 na odcinku od mostu na Południowym Kanale Obry do m. Mochy (inwestycja zakończona)
2	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 160 odc. Sowią Góra - Międzychód - budowa mostu w m. Międzychód rz. Warta (zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 2019 rok)
3	Budowa obwodnicy Obornik w ciągu drogi wojewódzkiej nr 178 Wałcz-Oborniki (zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 2019 rok)
4	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 305 na odcinku od m. Mochy do granicy powiatu leszczyńskiego (zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 2019 rok)
5	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 306 na odc. skrzyżowanie z nowym przebiegiem S5 – droga wojewódzka nr 431 (zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 2020 rok)
6	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 263 na odcinku od skrzyżowania z DP 3403P w m. Drzewce do skrzyżowania z DW 473 (zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 2022 rok)
7	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 432 na odcinku Ruskowo – Grzymysławice (zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 2022 rok)
8	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 123 Huta Szklana - droga krajowa nr 22 (Przesieki) na odcinkach: od skrzyżowania w m. Huta Szklana do końca obszaru zabudowanego m. Kuźnica Żelichowska oraz od końca obszaru zabudowanego m. Kuźnica Żelichowska do skrzyżowania z drogą krajową nr 22 (Przesieki) (termin realizacji obu inwestycji zaplanowano na 2021 rok)
9	Budowa obwodnicy Gostynia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 434 (termin realizacji inwestycji zaplanowano na 2021 rok)
10	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 194 na odc. od m. Wyrzysk do m. Osiek nad Notecią (termin realizacji inwestycji zaplanowano na 2020 rok)
11	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 190 na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 188 w miejscowości Krajenka do skrzyżowania z drogą krajową nr 10 - etap I (termin realizacji inwestycji zaplanowano na 2021 rok)
12	Realizacja programu budowy ścieżek rowerowych
13	Dofinansowanie modernizacji linii kolejowej nr 354 Poznań Główny POD – Chodzież – Piła Główna ⁴⁰
14	Zakup 5 szt. pięcioczęłonowych elektrycznych zespołów trakcyjnych dla aglomeracyjnych kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze Poznańskiej Kolei Metropolitalnej
15	Rozwój publicznego transportu zbiorowego w Wielkopolsce poprzez zakup 10 pięcioczęłonowych elektrycznych zespołów trakcyjnych dla wojewódzkich przewozów kolejowych
16	Naprawy okresowe i modernizacje 16 szt. taboru kolejowego należącego do Samorządu Województwa Wielkopolskiego
17	Rozwój i promocja kolei metropolitalnej – zwiększenie częstotliwości i skrócenie czasu przejazdów, rozbudowa sieci przystanków i punktów przesiadkowych; Modernizacja systemu regionalnych przewozów pasażerskich
18	Zintegrowanie systemów taryfowo – biletowych
19	Promocja ekologicznych form transportu zbiorowego
<p>Kluczowe efekty podejmowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizowano inwestycje łącznie na 19,37 km dróg oraz podpisano umowy z Wykonawcami na realizację 61,78 km dróg; – realizowano inwestycje w zakresie ścieżek rowerowych o łącznej długości 5,84 km⁴¹; – wsparto prace modernizacyjne linii kolejowej nr 354 Poznań – Piła. Modernizacja jest jedną z najbardziej oczekiwanych inwestycji kolejowych w Wielkopolsce i największą inwestycją prowadzoną 	

⁴⁰ Zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na IV kw. 2019 roku.

⁴¹ Zakończenie budowy ścieżek rowerowych zaplanowano na 2019 rok.

w ramach regionalnych programów operacyjnych na sieci zarządzanej przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Koszt całej inwestycji wyniesie ok. 615 mln złotych brutto a dofinansowanie z WRPO 425 mln zł (85% kosztów kwalifikowalnych). Umowa na dofinansowanie projektu pn. „Modernizacja linii kolejowej nr 354 Poznań Główny PoD-Chodzież- Piła Główna” podpisana została w kwietniu 2017 roku. Docelowym efektem realizowanych prac będzie skrócenie czasu przejazdu pociągów na trasie Poznań – Piła o ok. 40 min. poprzez podniesienie prędkości maksymalnej dla pociągów pasażerskich do 120 km/h. Projekt obejmuje kompleksową modernizację 94 km linii, w tym przebudowę 18 stacji i przystanków. Ogółem ramach inwestycji nastąpi modernizacja ok. 134 km torów. Wykonana zostanie modernizacja peronów na 8 stacjach i 12 przystankach a także budowa 4 nowych przystanków osobowych (Poznań Podolany, Złotniki Grzybowe, Złotkowo, Bogdanowo). Wszystkie perony dostosowane będą do potrzeb osób o ograniczonej zdolności poruszania się. W ramach inwestycji nastąpi budowa komputerowych urządzeń sterowania ruchem kolejowym sterowanych z Lokalnego Centrum Sterowania Ruchem Kolejowym (LCS) w Poznaniu. Głównym zadaniem realizowanym w roku 2018 była modernizacja niemal 60 kilometrowego odcinka Oborniki Most- Dziembówko. Zakończenie realizacji inwestycji przewidziane jest na miesiąc grudzień 2019 r.;

– podejmowano działania mające na celu zakup 15 nowych pięcioczęłonowych elektrycznych zespołów trakcyjnych, w tym:

- podpisana została umowa pomiędzy Województwem Wielkopolskim a Skarbem Państwa – Centrum Unijnych Projektów Transportowych o dofinansowanie projektu pn. „Zakup taboru dla aglomeracyjnych kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”. Zakres rzeczowy projektu obejmuje zakup 5. sztuk fabrycznie nowych pięcioczęłonowych elektrycznych zespołów trakcyjnych do obsługi połączeń kolejowych głównie na odcinku Opalenica – Poznań – Września. Łączna ilość miejsc w każdym pojeździe – 532 (w tym 242 miejsca siedzące). Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wysokości 48.750.000,00 zł (50% kosztów kwalifikowalnych). Udział środków budżetu Województwa Wielkopolskiego wynosi 78.701.370,00 zł. Nowy tabor przyczyni się do poprawy dostępności komunikacyjnej na obszarze metropolii poznańskiej, poprzez uruchomienie przez Organizatora publicznego transportu zbiorowego dodatkowych połączeń i jednocześnie zapewni komfortowy i bezpieczny dojazd mieszkańców wielkopolski do miejsc pracy, nauki, kultury oraz instytucji o zasięgu regionalnym;
- dokonano wymaganych uzgodnień z Wykonawcą w zakresie rozwiązań technicznych, które zostaną zastosowane w 10 pięcioczęłonowych elektrycznych zespołach trakcyjnych, w wyniku czego opracowana została dokumentacja techniczna i rozpoczęty został proces produkcji pojazdów w ramach projektu „Rozwój publicznego transportu zbiorowego w Wielkopolsce poprzez zakup nowego i modernizację taboru dla wojewódzkich przewozów kolejowych”. Zakres rzeczowy projektu obejmuje dwa zadania:
  - Zadanie nr 1 – Dostawa 10. Pięcicząłonowych elektrycznych zespołów trakcyjnych (łączna ilość miejsc w jednym pojeździe – 572, w tym 282 miejsca siedzące);
  - Zadanie nr 2 – Modernizacja 5. elektrycznych zespołów trakcyjnych serii EN57 – zrealizowano w 2017 r.

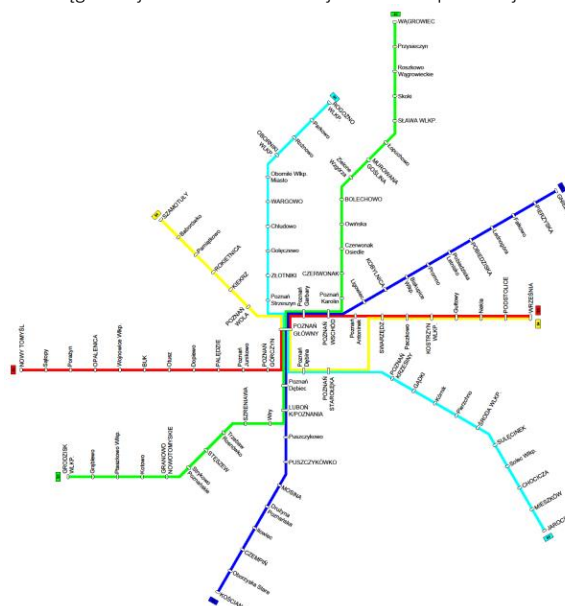
Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+) w wysokości 192.427.250,00 zł (85% kosztów kwalifikowalnych). Udział środków budżetu Województwa Wielkopolskiego wynosi 86.026.300,00 zł. Głównym celem projektu jest zwiększenie udziału kolejowego transportu publicznego w przewozach osób, poprzez wzrost konkurencyjności na tle innych gałęzi transportu, osiągnięty w wyniku zwiększenia częstotliwości kursowania pociągów, skrócenie czasu przejazdu oraz poprawy komfortu podróży. Elektryczne zespoły trakcyjne zakupione w ramach WRPO 2014+ i POIiŚ charakteryzować się będą w szczególności wysokim komfortem podróży (klimatyzacja, wygodne fotele, nowoczesny design) oraz udogodnieniami dla osób niepełnosprawnych, w tym słabosłyszących (pokładowy system pętli indukcyjnych). W taborze zainstalowane zostaną automaty biletowe i wydzielone zostaną miejsca do przewozu rowerów. Prędkość maksymalna pojazdów to 160 km/h;

- prowadzono naprawy okresowe i modernizacje 16 szt. taboru kolejowego, z których dla 11 szt. zakończono prace w 2018 r.⁴². W wyniku przeprowadzonych prac poprawie uległa jakość

⁴² Dla 5 szt. prace będą kontynuowane w 2019 roku.

- świadczonych usług przez Koleje Wielkopolskie m.in. poprzez podniesienie komfortu podróży, poprawę bezpieczeństwa pasażerów. Efektem prowadzonych działań jest ciągły wzrost ilości pasażerów korzystających z transportu kolejowego oraz poprawa sprawności technicznej taboru kolejowego stanowiącego własność Województwa Wielkopolskiego. W 2018 r. na naprawy okresowe i modernizację pojazdów kolejowych wydano z budżetu województwa ponad 58 mln zł;
- zwiększono udział kolejowego transportu publicznego w przewozach osób, poprzez działania w zakresie poprawy jakości świadczonych usług, poprawy bezpieczeństwa pasażerów oraz poprawy sprawności technicznej taboru kolejowego, a także zwiększenia częstotliwości kursowania pociągów, tj.:
    - zwiększono wojewódzkie przewozy pasażerskie w transporcie kolejowym w ramach inicjatywy Poznańskiej Kolei Metropolitalnej stanowiące uzupełnienie publicznego transportu zbiorowego. W 2018 roku zrealizowano I etap niniejszego projektu, tj. uruchomiono dodatkowe pary pociągów na odcinkach: Poznań Gł. – Jarocin, Poznań Gł. – Nowy Tomyśl, Poznań Gł. – Wągrowiec, Poznań Gł. – Grodzisk Wielkopolski od 10 czerwca 2018 r. oraz Poznań Gł. – Swarzędz od 09 września 2018 r. Uruchomienie dodatkowych przewozów zostało poprzedzone podpisaniem stosownych porozumień oraz umów o udzielenie pomocy finansowej pomiędzy Województwem Wielkopolskim a jednostkami samorządu terytorialnego położonymi wzdłuż ww. linii komunikacyjnych, w tym między innymi Miastem Poznań oraz Powiatem Poznańskim. Realizacja projektu Poznańskiej Kolei Metropolitalnej przyczyniła się do zwiększenia częstotliwości połączeń w godzinach szczytu na ww. odcinkach. Zakończenie wdrażania niniejszego projektu przewidziane jest na 2021 rok i uzależnione jest od zakończenia remontów poszczególnych linii kolejowych przez PKP PLK SA.;

Ryc. 28. Zasięg funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej w 2018 roku.

Źródło: Departament Transportu UMWW

- rozwinęto ofertę Bus – Tramwaj – Kolej (bilet BTK). Oferta BTK jest przykładem udanego wdrożenia zintegrowanego systemu taryfowo – biletowych (bilet kolejowy i bilet komunikacji miejskiej w Poznaniu), w ramach którego w 2018 r. sprzedano ok. 10 tys. biletów okresowych. Oznacza to, że prawie 5 mln przejazdów pasażerów zostało zrealizowanych na podstawie niniejszej oferty. Efekt osiągnięty w 2018 r. jest wynikiem działań podjętych w 2017 r., które polegały na rozszerzeniu zasięgu funkcjonowania biletu BTK do granic wyznaczonych przez stacje kolejowe: Rogoźno Wielkopolskie, Wągrowiec, Gniezno, Września, Jarocin, Kościan, Grodzisk Wielkopolski, Nowy Tomyśl, Wronki. W 2018 r. do oferty zostały włączone również stacje i przystanki kolejowe na linii komunikacyjnej Gniezno – Września – Jarocin.

Ryc. 29. Relacje obsługiwane przez Koleje Wielkopolskie i Polregio - Rozkład jazdy 2017/2018

Źródło: Departament Transportu UMWW

W 2018 r. przewieziono prawie 25,5 mln pasażerów, co stanowi 10% wzrost w stosunku do liczby pasażerów przewiezionych w 2017 r. Powyższe dane potwierdzają, że warto modernizować linie kolejowe, rozszerzać ofertę przewozową (uruchomienie PKM, wznowienie przewozów na linii Gniezno – Września – Jarocin) oraz integrować taryfę przewozową. Dzięki temu mieszkańcy województwa w celu dojazdów do pracy i szkół wybierają transport kolejowy.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono środki w wysokości ok. 425 mln zł

***

Inne działania realizowane w 2018 roku w obszarze transportu (nie wynikające z dokumentów wykonawczych):

L.p.	Realizowane działania
1	Dofinansowanie modernizacji promów na rzece Warcie w miejscowościach Ciężen i Sługocin
2	Inwestycje Portu Lotniczego Poznań-Ławica, w szczególności modernizacja drogi startowej, terminalu, infrastruktury energetycznej oraz w obszarze bezpieczeństwa
3	Realizacja projektu „SUBNODES-- połączenie terenów peryferyjnych z siecią bazową TEN-T za pośrednictwem drugorzędnych węzłów transportowych”
4	Inwestycje w infrastrukturę dróg wojewódzkich ⁴³

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- zmodernizowano 2 promy na rzece Warcie w miejscowościach Ciężen i Sługocin leżących w ciągu dróg gminnych przechodzących przez ww. rzekę;
- inwestycje w zakresie Portu Lotniczego Poznań-Ławica:
  - zmodernizowano drogę startową⁴⁴ umożliwiającą lądowanie samolotów przy wysokości decyzji mniejszej niż 60 m, ale nie mniejszej niż 30 m oraz widzialności na drodze startowej nie mniejszej niż 300 m;

⁴³ Działanie realizowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego.

⁴⁴ Działanie będzie kontynuowane w 2019 roku.

- zmodernizowano infrastrukturę energetyczną poprzez zakup i montaż monitoringu technicznego stacji transformatorowych⁴⁵;
- zapewniono bezpieczeństwo operacyjne, przez m.in. zwiększenie liczby miejsc parkingowych o ok. 3 tys.⁴⁶;
- opracowano dokument pn. „Plan Generalny Portu Lotniczego Poznań – Ławica na lata 2014-2034”, który w 2018 roku został zatwierdzony przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa w zakresie zgodności z polityką transportową kraju;
- przygotowano dwa dokumenty: „Koncepcja rozwiązania IT wspierającego organizatora publicznego transportu zbiorowego w usprawnianiu komunikacji na terenie województwa wielkopolskiego” oraz „Specyfikacja systemu informatycznego wspierającego organizatora publicznego transportu zbiorowego w usprawnianiu komunikacji na terenie województwa wielkopolskiego”;
- inwestycje w zakresie dróg wojewódzkich:
  - rozbudowa dróg na dł. 4,85 km;
  - budowa mostu – 1 szt.;
  - przebudowa skrzyżowań – 3 szt. (w tym budowa 2 rond);
  - budowa, przebudowa chodników oraz ścieżki pieszo-rowerowej na dł. 11,8 km;
  - sygnalizacje pełne – 5 szt.;
  - sygnalizacje wzbudzone – 7 szt.;
  - remonty dróg na dł. 82,8 km.

Szacuje się, że na ww. działania przeznaczono środki w wysokości ok. 134 mln zł.

***

---

⁴⁵ Zadanie będzie kontynuowane w 2019 roku.

⁴⁶ Zadanie będzie kontynuowane w 2019 roku.

3.6. Samorząd

W nawiązaniu do przyporządkowania dokumentów do obszarów tematycznych, w tej części podrozdziału zostały omówione dokumenty programowe z zakresu sprawnej administracji oraz współpracy zagranicznej.

3.6.1. Budżet WW oraz WPF

W obszarze tym wskazać należy **Budżet Województwa Wielkopolskiego oraz Wieloletnią Prognozę Finansową Województwa Wielkopolskiego (WPF)**, gdyż jako dokumenty finansowe pełnią istotną rolę. Dokumenty te odzwierciedlają sytuację ekonomiczną Województwa, a ich analiza pozwala na uzyskanie informacji o źródłach finansowania działalności Województwa oraz o kierunkach jego rozwoju. Opracowanie budżetu oraz WPF wynika z zapisów ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁷, stąd w roku 2018 obowiązywały:

- Budżet Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.

Budżet województwa jest sporządzany corocznie, dla jednego roku budżetowego. Określa podstawowe parametry budżetu, takie jak: dochody bieżące i majątkowe, wydatki bieżące i majątkowe, kwotę planowanego deficytu lub nadwyżki, planowane przychody i rozchody. Z kolei WPF jest instrumentem wieloletniego planowania finansowego, który sporządza się na okres danego roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Obejmuje on prognozę dochodów bieżących i majątkowych, wydatków bieżących i majątkowych, wyniki budżetu, przychody i rozchody budżetu, kwotę długu oraz sposób sfinansowania spłaty długu. Z uwagi na charakter omawianych dokumentów i rolę jaką pełnią w analizie WPF i Budżet (tj. źródło danych o środkach finansowych realizacji Strategii) należy uznać, że dokumenty te wpisują się we wszystkie cele strategiczne SRWW.

Sprawozdanie finansowe Województwa Wielkopolskiego, Sprawozdanie z wykonania budżetu Województwa Wielkopolskiego za 2018 rok, wraz z informacją o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich, oraz informacja o stanie mienia Województwa, opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu o tym sprawozdaniu, wniosek Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorium dla Zarządu WW oraz niniejszy Raport będą tematami majowego posiedzenia Sejmiku WW. W związku z tym w raporcie nie zamieszczono podsumowania wykonania ww. dokumentów.

3.6.2. Współpraca zagraniczna

W obszarze współpracy zagranicznej, w 2018 roku w województwie wielkopolskim obowiązywał dokument **Priorytety współpracy zagranicznej Województwa Wielkopolskiego** (podstawa prawna opracowania: ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa⁴⁸). Wskazano w nim zasady, najważniejsze obszary i potencjalnych partnerów współpracy międzynarodowej województwa. Z analizy treści wynika, że stanowi on przełożenie celu ST 9. *Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem*.

Głównym celem Programu jest zagwarantowanie trwałego miejsca Wielkopolski na arenie międzynarodowej, wśród regionów innowacyjnych, społecznie wrażliwych, otwartych i atrakcyjnych zarówno pod względem gospodarczym, turystycznym, jak i kulturowym. Dokument zwraca uwagę na potrzebę budowania partnerskich relacji z różnego rodzaju jednostkami. Zidentyfikowane działania mają się przyczynić umacniania europejskiej tożsamości i współtworzenia wspólnej, europejskiej przestrzeni gospodarczej.

---

⁴⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz.U. z 2017 poz 2077 z późn. zm.).

⁴⁸ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tj. Dz. U. 2019 Poz. 512).

Działania podejmowane w 2018 roku w ramach ww. dokumentu

L.p.	Realizowane działania
1	Realizacja inicjatyw w zakresie poprawy dostępności i spójności komunikacyjnej regionu w ramach współpracy międzynarodowej
2	Realizacja inicjatyw w zakresie poprawy stanu środowiska i racjonalnego gospodarowania jego zasobami w ramach współpracy międzynarodowej
3	Realizacja inicjatyw w dziedzinie efektywności energetycznej w ramach współpracy międzynarodowej
4	Realizacja inicjatyw w dziedzinie nauki i edukacji, wzrostu kompetencji oraz kształcenia zawodowego w ramach współpracy międzynarodowej
5	Realizacja inicjatyw w dziedzinie przedsiębiorczości i innowacji w ramach współpracy międzynarodowej
6	Realizacja inicjatyw w dziedzinach zdrowia i polityki społecznej w ramach współpracy międzynarodowej
7	Realizacja inicjatyw dotyczących tworzenia warunków dla zarządzania rozwojem regionu w ramach współpracy międzynarodowej
8	Realizacja inicjatyw dotyczących budowy wizerunku województwa i jego promocji w ramach współpracy międzynarodowej

Kluczowe efekty podejmowanych działań:

- w ramach realizacji inicjatyw w zakresie poprawy dostępności i spójności komunikacyjnej regionu:
  - prowadzono współpracę ze związkami komunikacyjnymi Berlin-Brandenburg; współpracę w ramach tzw. Okrągłego Stołu Komunikacyjnego Partnerstwo Odry; współpracę z partnerami w Bretanii (Francja) w zakresie dróg wodnych Województwa Wielkopolskiego,
  - realizowano projekt transportowy SubNodes,
  - uczestniczono w pracach Stowarzyszenia Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk – Adriatyk oraz Morze Północne-Bałtyk,
  - uczestniczono w konferencji Komisji Europejskiej „TEN-T Days, Łącząc Europę” w Lublanie, Międzynarodowych Targach Transportu Szynowego „InnoTrans 2018” w Berlinie;
- w ramach realizacji inicjatyw w dziedzinie poprawy stanu środowiska i racjonalnego gospodarowania jego zasobami w ramach współpracy międzynarodowej:
  - w ramach Europejskiej Platformy Regionów Podmiejskich PURPLE uczestniczono w realizacji konferencji pt. „Zwalczanie zmian klimatycznych na obszarach podmiejskich”,
  - przeprowadzono wielkopolsko-heskie warsztaty środowiskowe poświęcone gospodarce odpadami oraz edukacji ekologicznej, polsko-brandenburskie warsztaty pt. „Zarządzanie populacją bobrów-zadanie transgraniczne”,
  - prowadzono współpracę z 6 regionami w ramach projektu zapobiegania marnotrawieniu żywności EcoWaste4Food;
- w ramach realizacji inicjatyw w dziedzinie efektywności energetycznej:
  - uczestniczono w działaniach „Platformy regionów górniczych w procesie transformacji”,
  - zrealizowano wizytę studyjną w Japonii nt. rozwoju społeczeństwa wodorowego prowadzonego w tym kraju,
  - przystąpiono do projektu C-Track 50 „Putting regions on track for carbon neutrality by 2050” (Umieszczenie regionów na drodze do neutralności węglowej do 2050),
  - współorganizowano konferencję pt. „Transformacja gospodarcza subregionu konińskiego – kierunek wodór” w Koninie,
  - zorganizowano wizytę firmy AFC Energy PLC z Wielkiej Brytanii w Poznaniu zajmującej się technologiami wodorowymi stacjonarnych ogniw paliwowych;
- w ramach realizacji inicjatyw w dziedzinie nauki i edukacji, wzrostu kompetencji oraz kształcenia zawodowego:
  - promowano osiągnięcia Politechniki Poznańskiej w zakresie nowoczesnych technologii i robotyki (udział w zawodach Robotchallenge w Pekinie),
  - zorganizowano pobyt młodzieży szkół średnich w wydarzeniu European Youth Event 2018, wizytę studyjną w Brandenburgii w ramach „Planu działań w zakresie edukacji, młodzieży i sportu na

- okres 2016-2020”, wyjazd uczniów i nauczycieli z wielkopolskich szkół na Konkurs Nagrody Młodzieżowej w Hesji w Wiesbaden,
- wspierano współpracę UAM, jednostek bibliotecznych i centrów kultury z Centrum Kultury nauki języka polskiego na Uniwersytecie Babeş-Bolyai (UBB) z Cluj-Napoca w Rumunii, współpracę z Izłą Rzemieślniczą w Wiesbaden w zakresie wymiany uczniów w ramach praktyk zawodowych (z wręczeniem dyplomów mistrzowskich Izby Rzemieślniczej w Wiesbaden), współpracę edukacyjną SP im. Św. Wojciecha w Gnieźnie ze Szkołą nr 2 w Sibiu (Rumunia),
  - współorganizowano Targi Edukacyjne w Poznaniu z udziałem przedstawicieli pięciu bretońskich uczelni prezentujących ofertę swoich uczelni, uczestniczono w polsko-niemieckiej konferencji pt. „Wspólnie kształtujemy zmiany – wyzwania i potencjał Edukacji na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EZR) w Polsce i Niemczech”,
  - uczestniczono w IX posiedzeniu Komitetu do spraw Edukacji Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej, którego tematem przewodnim była cyfryzacja w obszarze edukacji;
- w ramach realizacji inicjatyw w dziedzinie przedsiębiorczości i innowacji:
- realizowano działania, mające na celu wzmocnienie potencjału gospodarczego przez współpracę z regionami partnerskimi: spotkanie z delegacją z Charkowa (Ukraina) nt. wsparcia przedsiębiorczości, udział przedstawicieli UMWW COIE w Forum Inwestycyjnym w Czernihowie (Ukraina), realizacja wizyty w Wielkopolsce dr Bernd Althusmanna - Ministra Gospodarki, Pracy, Transportu i Cyfryzacji Dolnej Saksonii, realizacja wizyty delegacji z Republiki Angoli w Wielkopolsce oraz podpisanie „Listu intencyjnego w sprawie współpracy pomiędzy Województwem Wielkopolskim i Prowincją Huíla (Republika Angoli)”,
  - realizowano działania mające na celu wzmocnienie potencjału gospodarczego przez współpracę z regionami innymi niż regiony partnerskie: organizacja seminarium pn. „Potencjał i szanse rozwoju na rynku kanadyjskim” w Poznaniu we współpracy z Biurem Radcy Handlowego przy Ambasadzie Kanady w Warszawie, seminarium „Potencjał i szanse rozwoju na rynku w Hongkongu” w Poznaniu, organizacja III Forum Eksportowego w Poznaniu, wizyta Applied Research and Communications Fund - bułgarskiego instytutu badawczego ds. innowacji, organizacja IX Forum Atrakcyjności Inwestycyjnej w Poznaniu we współpracy z Polską Agencją Inwestycji i Handlu, spotkanie z przedstawicielami z Singapuru oraz Tajwanu w celu omówienia możliwości wsparcia działań wielkopolskich przedsiębiorstw na rynkach azjatyckich, spotkanie z delegacją przedsiębiorców z landu Nadrenia-Palatynat (Niemcy) dla promocji potencjału gospodarczego województwa;
  - uczestniczono w projekcie COMPETE IN - wsparcie internacjonalizacji MŚP;
  - prowadzono współpracę w zakresie wzmocnienia innowacyjności przedsiębiorstw, wzmocnienia roli nauki i badań oraz tworzenia warunków rozwoju inteligentnych specjalizacji w ramach projektu INTERREG EUROPA pn. RELOS3 „Od regionalnej do lokalnej: udane wdrażanie strategii inteligentnych specjalizacji”, projektu „EU-CELAC INNOV-AL Platform: Promotion of decentralised innovation policies in Brazil”, projektu „Gospodarna Wielkopolska” (zorganizowano stoiska regionalne na wydarzeniach w Omanie, Japonii, RPA, Chinach, Wietnamie, Rwandzie, Niemczech, Zjednoczonych Emiratach Arabskich), Europejskiej Sieci Regionów na rzecz Badań i Innowacji ERRIN, prowadzono współpracę z Joint Research Centre – instytut naukowy w Sewilii,
  - zorganizowano misje międzynarodowe o charakterze gospodarczym do Chin, Wietnamu, Rwandy, Zjednoczonych Emiratów Arabskich,
  - uczestniczono w konferencjach i seminariach w ramach Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast 2018;
- w ramach realizacji inicjatyw w dziedzinach zdrowia i polityki społecznej wymienia się działania w zakresie:
- uczestniczono w konferencji „22nd International AIDS Conference”, XIX Światowej Konferencji Raka Płuc w Toronto, konferencji „Służba zdrowia oraz sektor ochrony zdrowia w ramach Partnerstwa Odry” w Niemczech, konferencji „Tworzenie sprawiedliwych miast: Włączenie Agendy 2030 do polityki lokalnej (w czasach dużych ruchów migracyjnych i uchodźstwa)” w Brukseli,

L.p.	Realizowane działania
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczestniczono w nieformalnej sieci regionów w zakresie aktywnego starzenia się w zdrowiu – CORAL, ▪ uczestniczono w projekcie „Rozwijanie ponadnarodowej społeczności innowatorów społecznych na rzecz włączającego rozwoju Europy Środkowej – Twórcy społeczni”, projekcie „Azymut samodzielność” dot. mieszkalnictwa chronionego i wspomagane; <p>– w ramach realizacji inicjatyw dotyczących tworzenia warunków dla zarządzania rozwojem regionu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskano nowych partnerów do współpracy na rzecz rozwoju województwa: podpisanie „Listu intencyjnego w sprawie współpracy pomiędzy Województwem Wielkopolskim oraz Prowincją Huíla (Republika Angoli)”, podpisanie porozumienia o współpracy Województwa Wielkopolskiego z rumuńskim Okręgiem Sibiu, ▪ realizowano program „Wielkopolska Akademia Samorządności”, ▪ zrealizowano 4 projekty dot. działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami w ramach Wielkopolskiej Sieci Współpracy Zagranicznej, ▪ stworzono wspólne stanowiska i opinie dotyczące przyszłej polityki rolnej oraz polityki spójności po roku 2020 z uwzględnieniem potrzeb Województwa Wielkopolskiego, zorganizowano dialog obywatelski „Silne regiony, silna Europa” z udziałem Wolfganga Müncha, uczestniczono w sesjach plenarnych i posiedzeniach Prezydium Europejskiego Komitetu Regionów, posiedzeniach Komisji Polityki Spójności Terytorialnej i Budżetu UE – COTER, Komisji Obywatelstwa, Sprawowania Rządów, Spraw Instytucjonalnych i Zewnętrznych – CIVEX; <p>– w ramach realizacji inicjatyw dotyczących budowy wizerunku województwa i jego promocji podjęto działania w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ promocji wysokiej jakości żywności oraz produktów tradycyjnych i regionalnych – uczestniczono w targach „Smaki Regionów” w Poznaniu (zorganizowano stoisko Wielkopolski), festiwalu folklorystycznym „CÂNTECELE MUNTILOR” w Sibiu, w Międzynarodowych Targach Rolnictwa, Żywności i Ogrodnictwa w Berlinie, Targach rolniczych INDAGRA w Bukareszcie, spotkaniu Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne, zorganizowano wyjazd studyjny do Dalmacji w Chorwacji w ramach Dorocznego Forum Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne, imprezę „Wielkopolska Wielkanoc w Parlamencie Europejskim”, Dzień Świętego Marcina w Brukseli; ▪ promocji turystycznej – uczestniczono w targach ITB w Berlinie, Boot&Fun w Berlinie, zorganizowano wizyty przedstawicieli z Holandii i Niemiec na Wielkiej Pętli Wielkopolski, szlaku wielkopolskich zamków i pałaców, Szlaku Piastowskim; ▪ promocji historycznej, eksponowania tożsamości regionalnej – zaprezentowano wystawę pt. „Enigma. Odszyfrować zwycięstwo” w Centrum Kultury Vrszac (Serbia), współorganizowano w Antwerpii wydarzenie poświęcone poznańskiemu orientaliście prof. Wojciechowi Skalmowskiemu, współorganizowano obchody Święta Konstytucji 3 Maja i 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w Brukseli, zorganizowano obchody 100-lecia Wolności i Niepodległości z udziałem Polonii Wschodu, młodzieży z Gusacina Tarnopolskiego nad Zbruczem (Ukraina) i Petersburga (Rosja), zrealizowano program „To co nas łączy - Polska” dla polskich dzieci z Białorusi, uczestniczono w obchodach 250 rocznicy ur. J. Śniadeckiego w Wilnie, zorganizowano spotkanie Klubu Wielkopolan, konkurs „Polacy w świecie” (edycja 2018 dot. Polaków przebywających w Bretanii).

***

3.6.3. Programy unijne

W tym obszarze zaprezentowane zostały Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO 2014+), odnośnie którego Zarząd WW pełni funkcję Instytucji Zarządzającej, oraz programy odnośnie których ZWW pełni funkcje instytucji wdrażającej lub pośredniczącej, tj. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER), Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 (PO RiM) oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW). Pomimo nie ujęcia POWER, PROW 2014-2020 i PO RiM w dokumentach kierunkowych jak i operacyjnych do Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego, ze względu na ich znaczący wpływ na rozwój Województwa Wielkopolskiego oraz wspomaganie realizacji części z dokumentów wykonawczych do Strategii, a także rolę jaką w ich wdrażaniu pełni Samorząd WW, niezbędna stała się ich charakterystyka w niniejszym Raporcie.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO 2014+) to dokument o przekrojowym charakterze, którego zakres merytoryczny dotyczy szerokiego zakresu problematyki i wielu dziedzin społeczno-gospodarczych. Za pośrednictwem Programu w regionie wykorzystywane są: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny. Podstawą prawną opracowania dokumentów jest ustawa z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju⁴⁹.

Cel główny WRPO 2014+, określony jako poprawa konkurencyjności i spójności województwa, jest spójny z wizją rozwoju województwa. Struktura WRPO 2014+ składa się z dziesięciu osi priorytetowych, które są podzielone na priorytety inwestycyjne określające specyficzne pola interwencji i cele szczegółowe.

Priorytety zidentyfikowane w WRPO 2014+ są odzwierciedleniem wszystkich celów strategicznych SRWW. W porównaniu do WPRO z perspektywy 2007-2013, pewne priorytety WRPO 2014+ pozostają w szczególnej (nowej) relacji z celami Strategii, tj. celem ST 4. *Zwiększenie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie* oraz celem ST 5. *Zwiększenie spójności województwa*. Bowiem część działań ujętych w Programie dedykowana jest specyficznym obszarom, które stanowią:

- Obszar metropolii Poznań oraz Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej: dla tych obszarów przewidziano realizację projektów w ramach instrumentu ZIT⁵⁰ w formie odrębnych poddziałań;
- Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) „Ośrodki subregionalne i ich obszary funkcjonalne” – dotyczy miast Konina, Piły, Leszna i Gniezna oraz ich obszarów funkcjonalnych;
- Obszary Strategicznej Interwencji „problemowe”, dla których przewidziano system preferencji:
  - Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich,
  - Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
  - Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
  - Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe,
  - Miasta i obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze (obszar zależny od sektora paliwowo-energetycznego).

Zakres projektów przewidzianych dla ZIT oraz OSI dotyczy szerokiego spectrum zagadnień (od wsparcia przedsiębiorczości, przez inwestycje w zakresie ochrony dziedzictwa naturalnego, kultury, transportu, po działania mające na celu wspieranie włączenia społecznego oraz umacnianie kapitału ludzkiego i społecznego w regionie).

⁴⁹ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. 2018 Poz. 1307 z późn. zm.).

⁵⁰ Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) – nowy instrument polityki spójności w perspektywie 2014-2020; forma współpracy samorządów współfinansowana ze środków Funduszy Europejskich. Celem ZIT jest przede wszystkim realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy obszarów metropolitalnych oraz sprzyjanie ich rozwojowi współpracy i integracji.

Informacja o stanie realizacji WRPO 2014+ będzie punktem obrad czerwcowego posiedzenia Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, w związku z tym poniższa informacja o stanie wdrażania przedstawiona została w sposób syntetyczny.

Stan wdrażania WRPO 2014+ na dzień 31 grudnia 2018 roku (analiza postępu finansowego)

Tab. 3. Porównanie postępu finansowego WRPO 2014+ (kwota dofinansowania UE PLN)

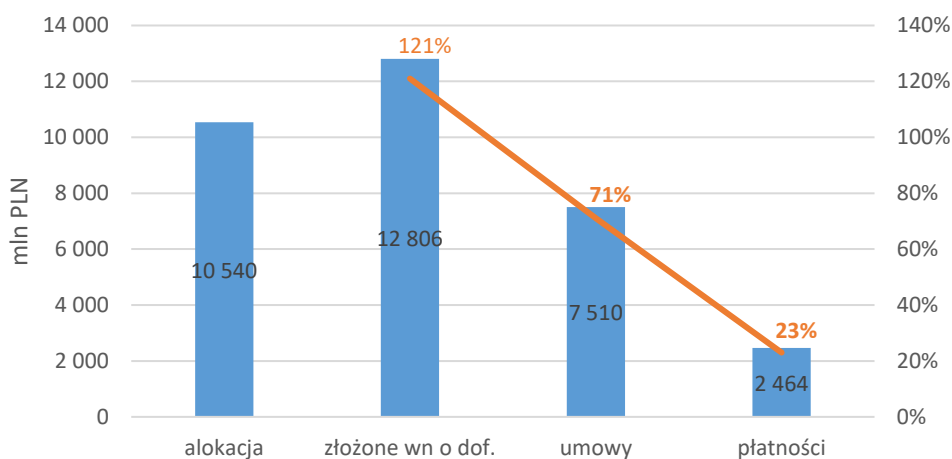
	stan na 31 grudnia 2018 roku - dofinansowanie UE	w 2018 roku – dofinansowanie UE
Złożone wnioski o dofinansowanie	12 805 982 717	3 270 009 400
Umowy	7 509 596 656	1 976 016 877
Płatności	2 463 535 692	1 430 502 645

Źródło: Opracowanie własne DPR

Certyfikacja wydatków do KE w 2018 r.

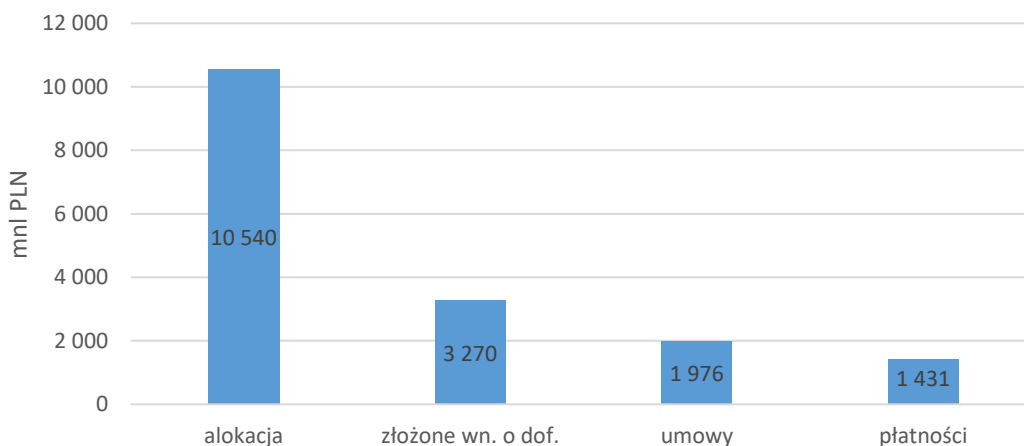
Według stanu na 31 grudnia 2018 roku od początku wdrażania WRPO 2014+ certyfikacja do KE wyniosła: 3 216 822 559 zł (wydatki kwalifikowalne), a wkład UE 2 734 378 881 zł.

Ryc. 30. Postęp finansowy WRPO 2014+ narastająco do 31 grudnia 2018 roku (wartość dofinansowania UE) wraz z odsetkiem wykorzystania alokacji

Źródło: Opracowanie własne DPR

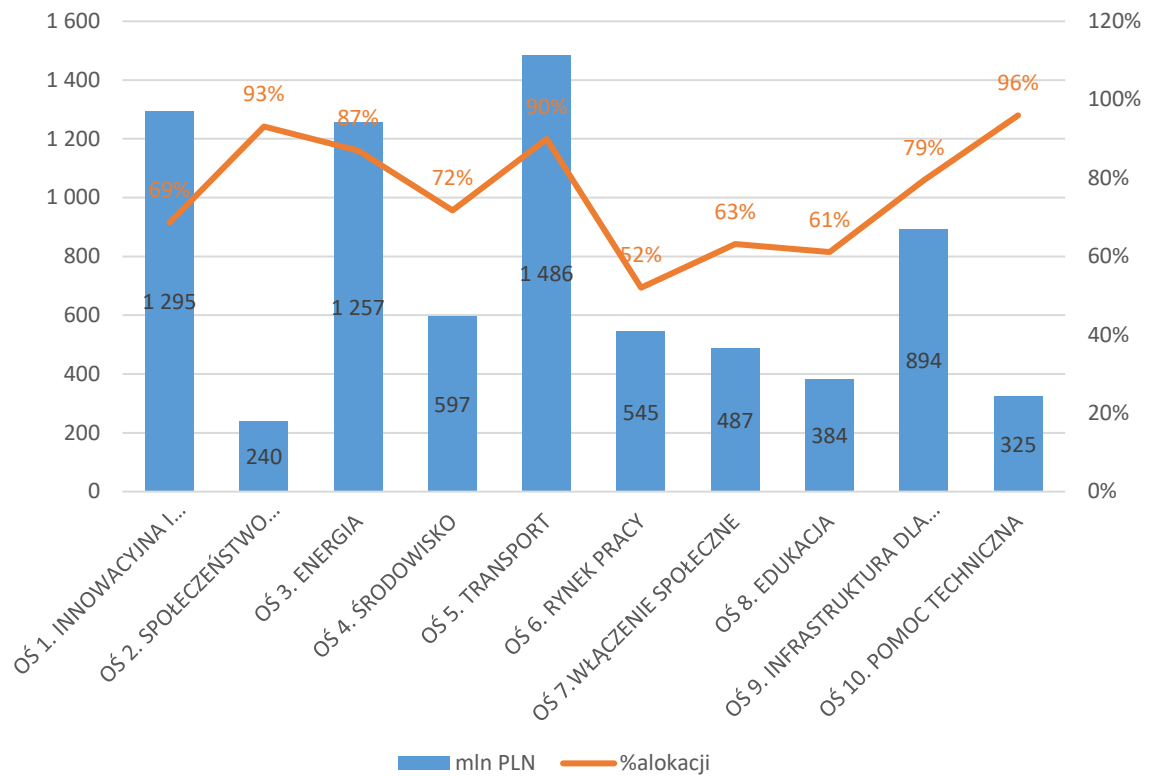
Ryc. 31. Postęp finansowy WRPO 2014+ (wartość dofinansowania UE) w 2018 roku

Źródło: Opracowanie własne DPR

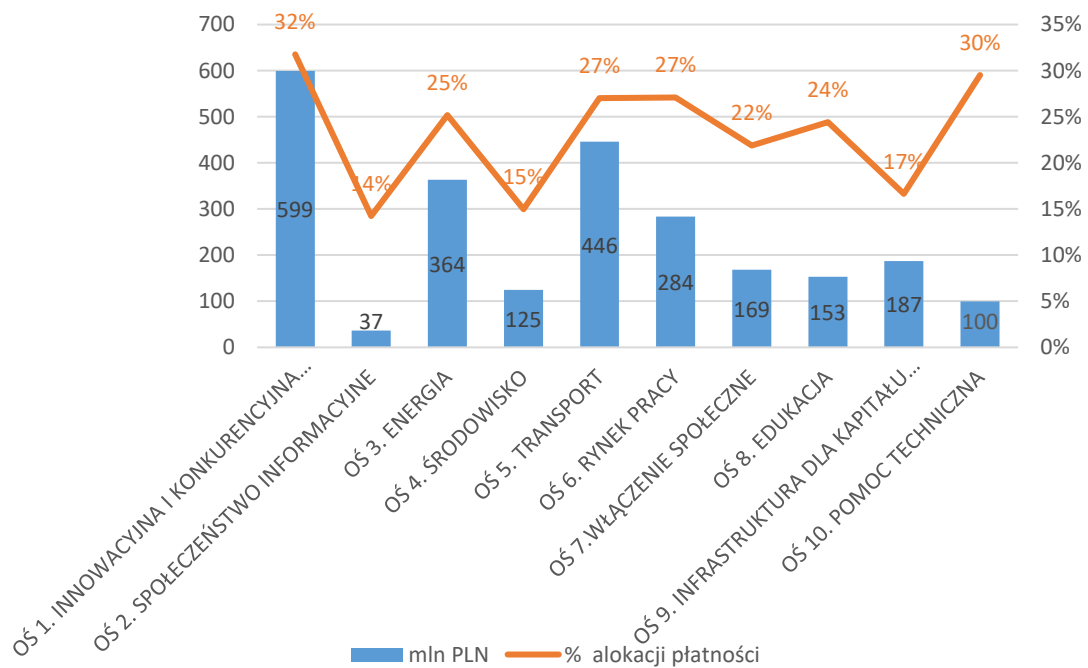
a) Realizacja finansowa WRPO 2014+ w podziale na osie:

Ryc. 32. Wartość zakontraktowanych środków UE wraz z wykorzystaniem alokacji w podziale na osie (stan na 31 grudnia 2018 roku)

Źródło: Opracowanie własne DPR

Ryc. 33. Wartość dofinansowania UE we wnioskach o płatność wraz z odsetkiem wykorzystania alokacji w podziale na osie (stan na 31 grudnia 2018 roku)

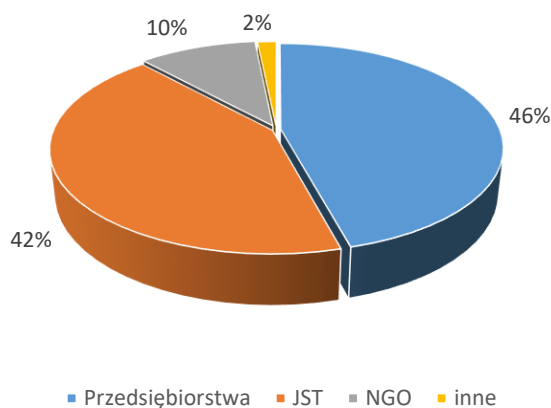
Źródło: Opracowanie własne DPR

b) Rozkład projektów WRPO 2014+ kształtuje się następująco:

– wg rodzajów beneficjentów

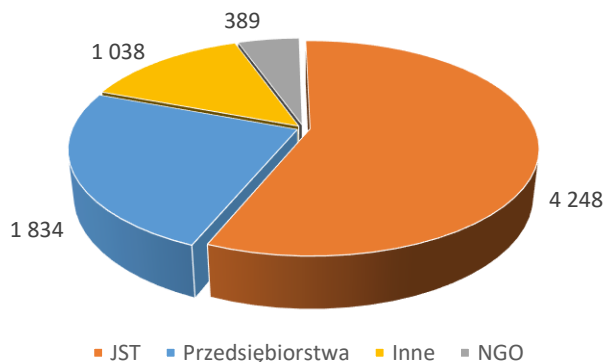
Na podstawie analizy dotyczącej rodzajów beneficjentów w ramach WRPO 2014+ najczęściej wśród nich projektów realizowanych jest przez przedsiębiorców (1 080 szt.) oraz JST (1 000 szt.). Największe wsparcie tj. dofinansowanie UE na kwotę w wysokości 4 248 mln zł otrzymały z kolei JST. Poniżej przedstawiono szczegółowe zestawienie rodzajów beneficjentów i otrzymanego wsparcia na podstawie umów.

Ryc. 34. Rozkład projektów wg rodzajów Beneficjentów na podstawie liczby realizowanych projektów (%)

Źródło: Opracowanie własne DPR

Ryc. 35. Rozkład projektów wg wielkości otrzymanego wsparcia UE dla Beneficjentów (mln PLN)

Źródło: Opracowanie własne DPR

c) Instrumenty Finansowe

IF w WRPO 2014+, przewidziane dla PI 3c (przedsiębiorczość), 4c (termomodernizacja), a także 9b (rewitalizacja), wdrażane są w toku realizacji trzech umów o finansowanie zawartych między Województwem Wielkopolskim a Bankiem Gospodarstwa Krajowego. W ramach umowy dot. PI 3c BGK działa jako podmiot wdrażający fundusz funduszy, odpowiedzialny za uruchomienie zwrotnego wsparcia poprzez Pośredników Finansowych (fundusze pożyczkowe, poręczeniowe, banki oraz inne instytucje

finansowe). W dwóch pozostałych umowach BGK zapewnia bezpośrednie wsparcie ostatecznym odbiorcom.

W ramach PI 3c do końca grudnia 2018 roku BGK ogłosił pięć postępowań przetargowych na wybór Pośredników Finansowych w celu wdrażania Instrumentów Finansowych „Mikropożyczka”, „Pożyczka Rozwojowa”, „Poręczenie”, „Pożyczka Inwestycyjna” i „Mała Pożyczka Inwestycyjna”.

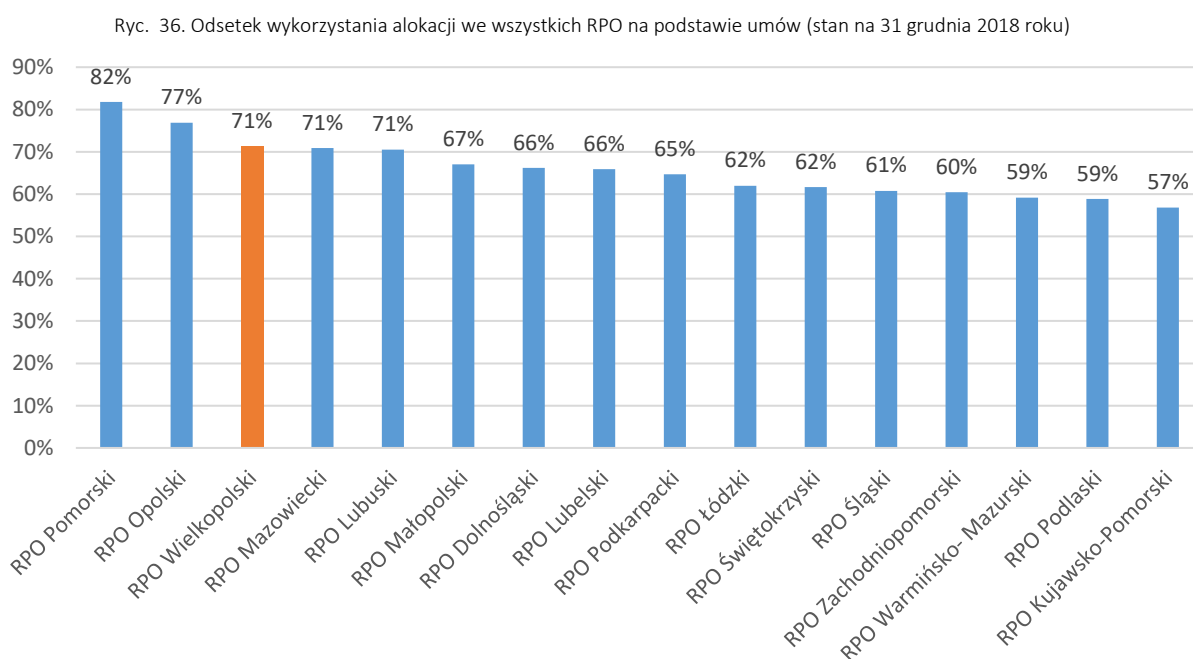
W 2018 roku podpisanych zostało łącznie 7 Umów Operacyjnych, a w ramach 4 Umów Operacyjnych zawartych w 2017 roku, uruchomiono dodatkowe transze środków w ramach tzw. prawa opcji.

Według stanu na 31.12.2018 r. 13 Pośredników Finansowych zawarło łącznie 1057 umów z ostatecznymi odbiorcami działającymi na terenie Województwa Wielkopolskiego na kwotę 172 979 763,54 zł. Na ich podstawie w ramach 944 umów pożyczki wypłacono 144 497 104,56 zł, natomiast 113 umów poręczenia na kwotę 25 491 658,98 zł umożliwiło pozyskanie 66 758 325,42 zł finansowania zwrotnego z innych instytucji finansowych.

W ramach PI 4c i 9b BGK uruchomił w kwietniu 2017 r. nabór wniosków w trybie ciągłym. Wg. stanu na 31.12.2018 r. w PI 9b zawarto 6 umów pożyczkowych z ostatecznymi odbiorcami na inwestycje związane z rewitalizacją miast, terenów wiejskich, przemysłowych i powojсковych. Kwota środków wypłaconych Ostatecznym Odbiorcom ze środków EFRR na koniec 2018 r. na inwestycje realizowane w ramach PI 9b wynosiła 39 454 395,39 zł.

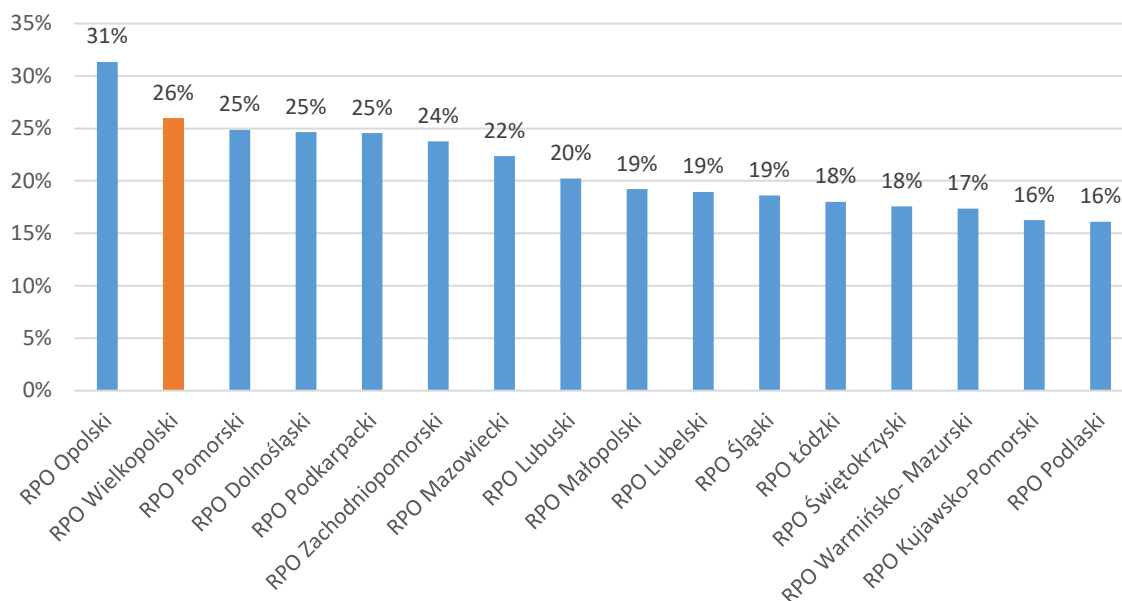
Natomiast w PI 4c zawarto 17 umów pożyczkowych na kwotę 49 687 941,76 zł, obejmujących inwestycje związane z efektywnością energetyczną budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Kwota środków wypłaconych Ostatecznym Odbiorcom ze środków EFRR na koniec 2018 r. na inwestycje realizowane w ramach PI 4c wynosiła 9 481 889,78 zł.

d) Porównanie WRPO 2014+ z innymi RPO

Źródło: Opracowanie własne DPR

Ryc. 37. Odsetek wykorzystania alokacji na podstawie certyfikacji we wszystkich RPO (stan na 31 grudnia 2018 roku)

Źródło: Opracowanie własne DPR

e) Realizacja Ram Wykonania

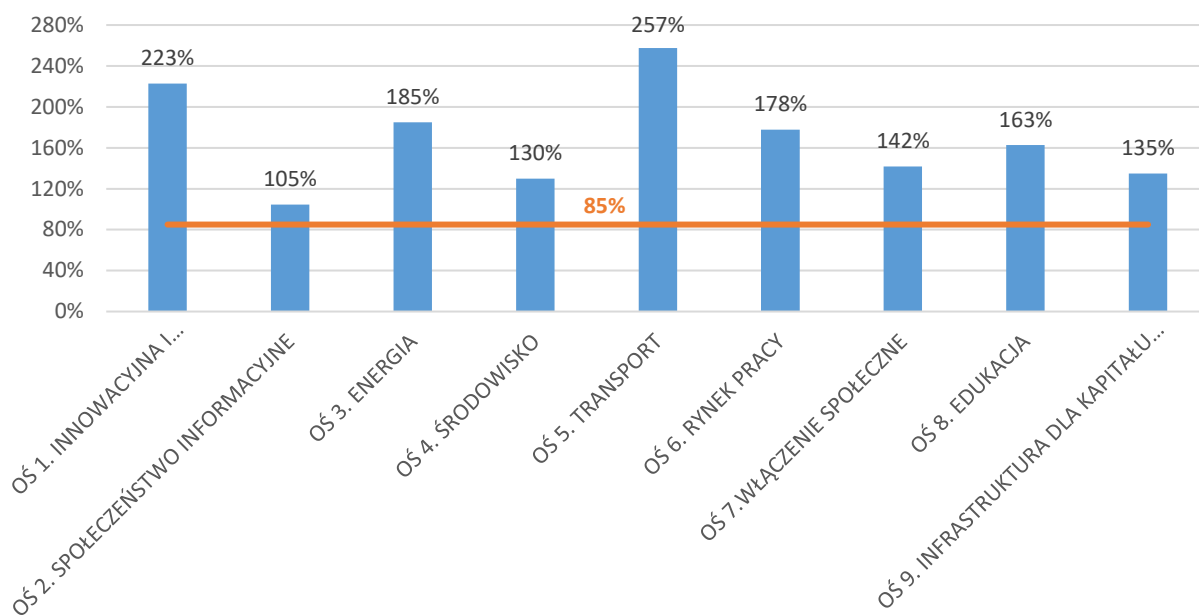
Dla każdego programu operacyjnego została ustanowiona Rezerwa Wykonania – 6% środków programu zostało „zamrożone” do czasu zrealizowania celów pośrednich na 2018 r. wskaźników wybranych do Ram Wykonania. Ramy Wykonania ustalone zostały dla każdej Osi (poza Pomocą Techniczną) i składają się ze wskaźników finansowych oraz wskaźników produktu (ew. Kluczowych Etapów Wdrażania dla tych wskaźników). Każda z Osi ma wskaźnik finansowy dot. całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych (EUR) oraz wskaźniki produktu reprezentujące główne typy projektów. W sumie Osi mają od 2 do 5 wskaźników w Ramach Wykonania – trzy Osi po 2 wskaźniki, pięć Osi po 3 wskaźniki i jedna ma 5 wskaźników.

Zrealizowanie Ram Wykonania i „odmrożenie” kwoty Rezerwy Wykonania w każdej Osi polega na wykonaniu min. 85% założonej na 2018 rok wartości każdego wskaźnika. Wyjątkowo w Osiach, w których występuje 3 lub więcej wskaźników realizacja jednego z nich dopuszczalna jest na poziomie min. 75% (pozostałe muszą mieć min. 85% realizacji).

IZ deklaruje w sprawozdaniu rocznym za 2018 rok zrealizowanie Ram Wykonania a Komisja Europejska do końca lipca 2019 r. ma potwierdzić tą realizację i przyznać ostatecznie kwotę Rezerwy Wykonania.

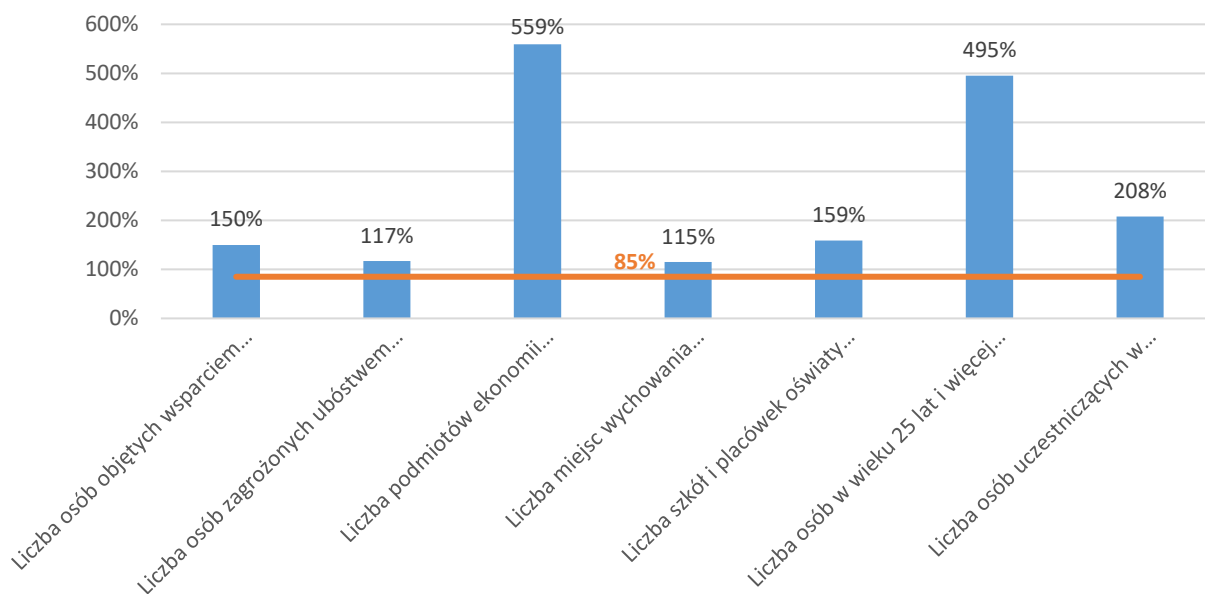
Wszystkie wskaźniki wybrane do Ram Wykonania WRPO 2014+ zostały zrealizowane.

Ryc. 38. Wskaźnik finansowy ram wykonania - całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych (EUR) - udział procentowy realizacji celu pośredniego na 2018 rok⁵¹

Źródło: Opracowanie własne DPR

Ryc. 39. Wskaźniki produktu do Ram wykonania EFS – udział procentowy realizacji wartości pośredniej na 2018 rok⁵²

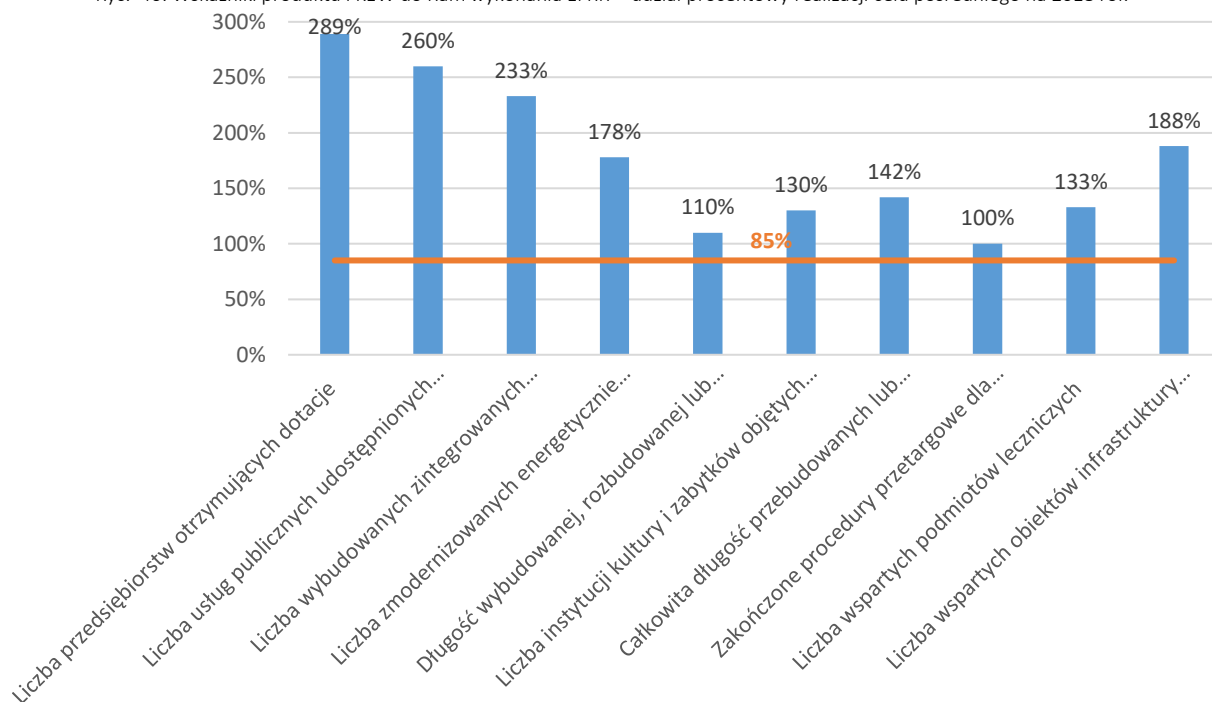
Źródło: Opracowanie własne DPR

⁵¹ Wartość 85% zaznaczona na wykresie to minimum do osiągnięcia na koniec 2018 roku.

⁵² Wartość 85% zaznaczona na wykresie to minimum do osiągnięcia na koniec 2018 roku.

Ryc. 40. Wskaźniki produktu i KEW do Ram wykonania EFRR - udział procentowy realizacji celu pośredniego na 2018 rok⁵³

Źródło: Opracowanie własne DPR

***

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

W 2018 roku w ramach działań współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego kontynuowano wspieranie osób w obszarze zatrudnienia w ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020**. Jest to Program centralny, w ramach którego wsparcie osób młodych pozostających bez pracy (poddziałania: 1.1.1. dot. wsparcia osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz 1.2.1. dot. wsparcia osób młodych na regionalnym rynku pracy udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego) w Wielkopolsce wdrażane jest, w imieniu Samorządu Województwa Wielkopolskiego, przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. Działania realizowane w ramach Programu skierowane są do osób i grup społecznych, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy, tj. osoby do 29 roku życia pozostające bez zatrudnienia. Na wdrażanie wsparcia oferowanego w ramach PO WER w regionie zaplanowano na 2018 rok środki w wysokości 145,4 mln euro (tj. 624,6 mln zł).

Osoby przystępujące do projektów obejmowane były wsparciem mającym na celu udzielenie pomocy adekwatnej do ich potrzeb i możliwości oraz uwzględniającym sytuację na rynku pracy. W projektach poza pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym realizowane były również m.in. staże, praktyki, szkolenia i kursy umożliwiające zdobycie wiedzy i doświadczenia zawodowego. Uczestnicy mogli również otrzymać bezzwrotne środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

⁵³ Wartość 85% zaznaczona na wykresie to minimum do osiągnięcia na koniec 2018 roku.

Stan wdrażania POWER

W Wielkopolsce w ramach PO WER od początku wdrażania Programu do końca 2018 r. realizowanych było łącznie 185 projektów o wartości 441,1 mln zł. Wartość projektów stanowiła 71% alokacji przyznanej na cały okres finansowania. W projektach rozliczono wnioski o płatność w wysokości 289,7 mln zł – co oznacza, że WUP zatwierdził wykorzystanie 46% przyznanego dla regionu środków. Tylko w 2018 r. podpisanych zostało 61 decyzji o dofinansowanie projektów pozakonkursowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, których wartość wyniosła 189,3 mln zł. W projektach konkursowych i pozakonkursowych rozliczono w 2018 r. wydatki w wysokości 100,3 mln zł.

Tab. 4. Postęp finansowy w ramach PO WER dla Wielkopolski (narastająco do 31.12.2018 r.)

Działanie	alokacja (mln zł)	wartość projektów (mln zł)	wartość zatwierdzonych wniosków o płatność (mln zł)
Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z EFS	531,2	395,3	247,8
Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z EFS	93,4	45,8	41,9
RAZEM	624,6	441,1	289,7

Źródło: Opracowanie własne DPR

Do końca 2018 roku w projektach w ramach poddziałań 1.1.1 i 1.2.1 PO WER wsparciem ukierunkowanym na zwiększenie możliwości zatrudnieniowych objęto 37 777 osób w wieku 15-29 lat, pozostających bez pracy (w tym 34 748 osób bezrobotnych i 3 029 osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu). Pomoc trafiała m.in. do osób posiadających niskie kwalifikacje (27 548), będących w wieku poniżej 25 lat (24 245) oraz zamieszkujących obszary wiejskie (22 036). Uczestnicy korzystali najczęściej z profesjonalnego pośrednictwa pracy (29 767) i doradztwa zawodowego (21 836). Udział w szkoleniach i kursach (9 697) oraz w stażach i praktykach (20 863) umożliwił ludziom młodym zdobycie wiedzy i doświadczenia zawodowego niezbędnego do podjęcia pracy. W projektach udzielono 5 315 bezzwrotnych dotacji na założenie własnej działalności gospodarczej. W wyniku udzielonego wsparcia, do 4 tygodni od momentu zakończenia udziału w projekcie, 24 250 uczestników podjęło pracę, a 6 920 osób uzyskało kwalifikacje.

***

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Zarząd WW (przy pomocy Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWW) realizuje zadania delegowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jako instytucja wdrażająca **PROW 2014-2020**. Na przestrzeni lat 2014-2023 na obszary wiejskie Wielkopolski trafi kwota ponad 133 mln euro.

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich realizowane są działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy i rozwoju wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej, które są realizowane zarówno w ramach odrębnych działań, jak również poprzez działanie LEADER. Przewidziano również wsparcie w zakresie scalania gruntów. Elementem wsparcia rozwoju lokalnego jest wdrażanie działania pn. „Podstawowe usługi i odnowa wsi

na obszarach wiejskich”, pozwalającego na realizację operacji dotyczących zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego, kształtowania przestrzeni publicznej oraz projektów w zakresie inwestycji w obiekty pełniące funkcje kulturalne. Ponadto wsparcie rozwoju infrastruktury dotyczące np. dróg lokalnych, gospodarki wodno-ściekowej przyczynia się zarówno do poprawy warunków życia i rozwoju gospodarczego, jak i do ochrony środowiska (ograniczenie zanieczyszczeń wód). Z kolei działanie LEADER realizowane jest poprzez wdrażanie lokalnych strategii rozwoju. LEADER ukierunkowany został na cele związane z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, w związku z czym istotne w ramach LSR jest wsparcie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, w tym przez podmioty ekonomii społecznej (jako uzupełnienie wsparcia z EFS). Zakres LEADER może obejmować także przetwórstwo produktów rolno-spożywczych (na małą skalę) oraz tworzenie i funkcjonowanie sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych, rynków lokalnych lub usług turystycznych, co pozwoli na wykorzystanie endogenicznego potencjału obszarów wiejskich.

W ramach PROW 2014-2020 Samorząd WW wdraża następujące działania: Inwestycje w środki trwałe; Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS). Limity w ramach PROW 2014-2020 dla Województwa Wielkopolskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 5. Limity w ramach PROW 2014-2020 dla Wielkopolski

Działanie	Euro
Inwestycje w środki trwałe - scalanie gruntów	1 983 762
Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	57 940 781
Wsparcie rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER	73 245 455,81
RAZEM	133 169 998,81

Źródło: Opracowanie własne DPR

Łącznie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w ramach PROW 2014-2020 do końca 2018 roku wpłynęło 2 998 wniosków o przyznanie pomocy. Zawarto 1 336 umów na dofinansowanie operacji oraz wpłynęło łącznie 1 221 wniosków o płatność.

o Inwestycje w środki trwałe (scalenie gruntów)

Wsparcie przeznaczono na operacje w zakresie prac scaleniowych oraz zagospodarowania poscaleniowego. Beneficjentem poddziałania są starostowie. Łącznie w dwóch naborach do Samorządu WW wpłynęły 2 wnioski, które wyczerpały limit na woj. wielkopolskie. Projekty są realizowane przez Powiat Pleszewski oraz Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki. Prace scaleniowe będą prowadzone na ponad 1132 ha gruntów rolnych i leśnych oraz obejmą 129 gospodarstw.

o Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich⁵⁴

– operacje typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych”

Pomoc na operację jest przyznawana w formie refundacji kosztów budowy, przebudowy lub zmiany nawierzchni drogi. Województwo Wielkopolskie dysponuje limitem w kwocie 30 mln EUR. Beneficjentem poddziałania może być: gmina, związek międzygminny, powiat, związek powiatów. Od 1 do 14 kwietnia 2016 roku przeprowadzono nabór wniosków o przyznanie pomocy, łącznie wpłynęło 355 wniosków, z czego pozytywnie weryfikację przeszło 261 wniosków. W ramach dostępnego limitu zawarto 150 umów na łączną kwotę pomocy ok. 130 mln zł. W ramach podpisanych umów o przyznanie pomocy zostanie zbudowanych ponad 21 km dróg, przebudowanych ponad 234 km dróg, a na ponad 11 km dróg zostanie zmieniona nawierzchnia. Do końca 2018 roku złożono 153 wnioski o płatność na kwotę ponad 97 mln zł;

⁵⁴ Łączna kwota do rozdysponowania przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego w tym działaniu na wszystkie typy operacji to 57 940 781 EUR.

- operacje typu „Gospodarka wodno-ściekowa”

Dofinansowanie na realizację operacji jest przyznawane w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych dotyczących budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków: oczyszczalni ścieków, ujęć wody i stacji uzdatniania wody, systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, przydomowych oczyszczalni ścieków, zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę czy instalacji do osadów ściekowych. Województwo Wielkopolskie dysponuje limitem w kwocie 17,4 mln EUR. Beneficjentem poddziałania są gminy, spółki (w których udziały mają wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego), związki międzygminne. Od 2 do 16 listopada 2016 roku przeprowadzono nabór wniosków - łącznie wpłynęło 157 wniosków, weryfikacji poddano 81 wniosków mieszczących się w 150% limitu przewidzianego dla Wielkopolski. Podpisano 59 umów na kwotę ponad 76 mln zł- wyczerpując limit na cały okres programowania 2014-2020. Do końca 2018 r. złożono 47 wniosków o płatność na kwotę ponad 29 mln zł. W ramach podpisanych umów o przyznanie pomocy zostanie zbudowanych ponad 49 km sieci wodociągowej, ponad 115 km sieci kanalizacyjnej oraz 804 przydomowe oczyszczalnie ścieków. Z kolei przebudowanych zostanie ponad 27 km sieci wodociągowej, ponad 3 km sieci kanalizacyjnej, 20 stacji uzdatniania wody oraz 5 oczyszczalni ścieków;

- operacje typu „Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego”

Wsparcie jest przyznawane na operacje w zakresie odnawiania lub poprawy stanu zabytkowych obiektów budowlanych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego lub zakupu obiektów budowlanych charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne. Województwo Wielkopolskie dysponuje limitem w kwocie 2,6 mln EUR. Beneficjentem poddziałania są gminy i instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego. Nabór wniosków trwał od 16 do 30 maja 2018 roku. W ramach naboru złożono 17 wniosków na kwotę ponad 7 mln zł. łącznie pozytywną weryfikację przeszło 15 wniosków, zawarto 15 umów na łączną kwotę ponad 6,5 mln zł. W wyniku realizacji operacji 16 obiektów służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego zostanie odnowionych lub poprawi się ich stan oraz nastąpi zakup 2 obiektów budowlanych charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne. Obecnie trwa realizacja operacji;

- operacje typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne”

Dofinansowanie jest przyznawane na operacje dotyczące budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury. Województwo Wielkopolskie dysponuje limitem w wysokości 4,1 mln EUR. Beneficjentem poddziałania są gminy i instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego. Nabór wniosków odbył się w okresie od 15 do 30 marca 2018 roku. W ramach naboru złożono 87 wniosków. łącznie podpisano 36 umów na kwotę ponad 17 mln zł wyczerpując dostępny limit środków na lata 2014-2020. W wyniku realizacji operacji zostanie wybudowanych 11 świetlic i domów kultury, a 26 zostanie przebudowanych. Przebudowane zostaną także 2 biblioteki oraz rynek i gościniec. Obecnie trwa realizacja operacji;

- operacje typu „Kształtowanie przestrzeni publicznej”

Pomoc jest przyznawana na operacje w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej. Województwo Wielkopolskie dysponuje limitem w wysokości 1,3 mln EUR. Beneficjentem poddziałania są gminy. Nabór wniosków odbył się w dniach 16-30 kwietnia 2018 roku. W ramach naboru złożono 38 wniosków na kwotę ponad 16 mln zł. Podpisano 9 umów na kwotę ponad 5 mln zł wyczerpując dostępny limit środków na lata 2014-2020. W wyniku realizacji operacji zostanie odnowionych 9 centrów miejscowości oraz 7 innych obiektów związanych z przestrzenią publiczną. Obecnie trwa realizacja operacji;

- operacje typu „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów”

Pomoc jest przyznawana na operację polegającą na budowie lub przebudowie targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów. Województwo Wielkopolskie dysponuje limitem w wysokości 2,5 mln EUR. Beneficjentem poddziałania może być: gmina, powiat, związki gmin lub powiatów. Od 14-28 kwietnia 2017 roku przeprowadzono nabór wniosków, łącznie wpłynęło 19 wniosków na kwotę pomocy ponad 13 mln zł. Podpisano 15 umów na kwotę dofinansowania 10,6 mln zł. Do końca 2018 r. złożono 4 wnioski o płatność na kwotę ponad 3 mln zł. W wyniku podpisanych umów 7 targowisk zostanie wybudowanych a 8 zostanie przebudowanych.

○ **Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy leader (RLKS)**

Z inicjatywy społeczności lokalnych w województwie wielkopolskim w okresie programowania 2014-2020 powstało 31 Lokalnych Grup Działania (LGD) a wybrano 29 lokalnych strategii rozwoju (LSR) w ramach dostępnego limitu na kwotę 73,2 mln EUR. LGD finansowane z PROW 2014-2020 wspierane są w ramach 4 poddziałań:

- wsparcie przygotowawcze, które miało na celu przygotowanie lokalnych strategii oraz utrzymanie potencjału administracyjnego istniejących LGD. Zostało złożonych 31 wniosków. Wszyscy beneficjenci, spełnili założone w rozporządzeniu kryteria i podpisali umowy, którym wypłacono łącznie 3,8 mln zł;
- wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Do końca 2018 roku łącznie Samorząd Województwa Wielkopolskiego zaakceptował 425 naborów wniosków, które zostały lub będą ogłoszone. Z 416 naborów wniosków przekazanych przez LGD wpłynęło łącznie 2 251 wniosków o przyznanie pomocy od beneficjentów LGD i LGD, w tym 80 projektów grantowych. Wpłynęło także 9 wniosków na operacje własne LGD. W 2018 roku LGD przekazały do Samorządu Województwa 938 wniosków ze 173 przeprowadzonych naborów. łącznie podpisano 982 umowy na kwotę ponad 141 mln zł. Złożono także 921 wniosków o płatność na ponad 81 mln zł. Podpisano również ponad 940 aneksów do umów o przyznanie pomocy. W 2018 roku podpisano 355 umów na ponad 50 mln zł. Do Samorządu WW wpłynęły także 154 protesty od wnioskodawców na decyzję rady LGD wybierającej operacje do dofinansowania (73 protesty wpłynęły w 2018 roku);
- przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania, w ramach którego wsparcie może dotyczyć przygotowania i/lub realizacji projektu współpracy. Projekty współpracy mogą dotyczyć współpracy międzyterytorialnej - pomiędzy LGD w ramach jednego województwa lub z różnych województw – lub współpracy międzynarodowej. Do końca 2018 roku do Samorządu Województwa Wielkopolskiego wpłynęło 12 wniosków od LGD na kwotę prawie 2,5 mln zł. Podpisano 8 umów na kwotę ponad 1,4 mln zł. Złożono także 6 wniosków o płatność na kwotę ponad 503 tys. zł;
- wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji, w ramach którego LGD otrzymują wsparcie na bieżące funkcjonowanie LGD, zapewniające sprawną i efektywną pracę LGD, w tym sprawne funkcjonowanie biura LGD oraz doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji tych LSR. Po podpisaniu umów ramowych w maju 2016 roku 29 LGD złożyło wnioski o dofinansowanie kosztów bieżących i aktywizacji. Umowy na finansowanie kosztów bieżących i aktywizacji podpisano ze wszystkimi LGD na kwotę ponad 13 mln euro. Rozliczanie kosztów funkcjonowania LGD w ramach PROW 2014-2020 odbywa się na zasadzie ryczałtu. Do końca 2018 roku do Samorządu WW wpłynęło 28 wniosków o płatność na kwotę ponad 3,7 mln euro.

o Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW)

KSOW działa w województwie wielkopolskim w ramach struktury Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich. Celem sieci jest aktywizacja mieszkańców, promowanie postaw przedsiębiorczych, a także włączenie społeczne osób wykluczonych. W ramach KSOW organizowane są spotkania i szkolenia na temat tego, jak uzyskać dofinansowanie z PROW. Sieć organizuje szereg wydarzeń, które podkreślają wpływ funduszy europejskich na obraz dzisiejszej wsi i poprawę poziomu życia jej mieszkańców oraz promują wieś jako miejsce dogodne do życia. Sieć służy także ułatwianiu wymiany wiedzy oraz nawiązywaniu współpracy pomiędzy instytucjami i osobami zaangażowanymi w rozwój obszarów wiejskich.

KSOW w województwie wielkopolskim przeprowadza nabór wniosków w ramach ogłoszanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi konkursu dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Środki można pozyskać m.in. na szkolenia, warsztaty, wyjazdy studyjne, konferencje, targi, imprezy plenerowe, publikacje, badania, czy też konkursy. W poprzednich konkursach partnerzy KSOW z województwa wielkopolskiego otrzymali łącznie ponad 1,4 mln złotych. Pieniądze te pozwoliły na sfinansowanie 70 projektów, w tym w 2018 roku wsparcie finansowe uzyskały 22 projekty na kwotę 496,3 tys. zł.

Ponadto, Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich jako jednostka regionalna KSOW realizuje tzw. operacje własne w ramach dwuletnich planów operacyjnych. Projekty dotyczą m.in.: promocji dorobku wielkopolskich Lokalnych Grup działania podczas wystaw i targów o charakterze rolniczym; szkoleń i wyjazdów szkoleniowych mających na celu wsparcie LGD w zakresie poszukiwania partnerów do współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej oraz podniesienie kompetencji lokalnych grup działania w zakresie wykonywanych przez nie zadań, związanych z realizacją Lokalnych Strategii Rozwoju; organizacji i udziału w krajowych i zagranicznych wydarzeniach związanych z promocją turystyki wiejskiej, dziedzictwa kulturowego i kulinarnego (np. „Dzień Św. Marcina” w brukselskiej siedzibie Biura Informacyjnego Województwa Wielkopolskiego, Dożynki Prezydenckie w Spale), organizacji wizyt przedstawicieli państw i regionów w Wielkopolsce.

***

Program Operacyjny „Rybacko i Morze”

Zarząd WW (przy pomocy Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWW) realizuje także zadania delegowane przez Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej jako instytucja pośrednicząca we wdrażaniu Priorytetu 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej **Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze”**, który obejmuje wdrażanie podejścia LEADER na obszarach rybackich poprzez następujące działania: realizację lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, operacje dotyczące współpracy oraz koszty bieżące i aktywizację. Środki (łącznie 6 mln euro) są skierowane na obszar działania 2 lokalnych grup rybackich tj. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „7 Ryb” oraz Nadnotecka Grupa Rybacka. LGD finansowane z PO RiM 2014-2020 wspierane są w ramach 3 poddziałań:

- realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność. Do końca 2018 roku łącznie Samorząd Województwa Wielkopolskiego zaakceptował 44 nabory wniosków, które zostały lub będą ogłoszone przez LGD. Z 24 naborów wniosków przekazanych przez LGD do Samorządu Województwa Wielkopolskiego wpłynęło łącznie 99 wniosków o przyznanie pomocy od beneficjentów LGD i LGD, w tym 10 wniosków na operacje własne LGD. Podpisano 40 umów na kwotę ponad 6,6 mln zł. Złożono także 13 wniosków o płatność na ponad 2,4 mln zł;
- projekty współpracy, w ramach których przewidziano pomoc na realizację projektów współpracy międzyterytorialnej - pomiędzy LGD w ramach jednego województwa lub z różnych województw - lub współpracy międzynarodowej. Do końca 2018 roku do Samorządu Województwa Wielkopolskiego wpłynęły 3 wnioski od LGD na kwotę prawie 175 tys. zł;

- koszty bieżące i aktywizacja, w ramach których LGD otrzymują wsparcie na bieżące funkcjonowanie LGD, zapewniające sprawną i efektywną pracę LGD, w tym sprawne funkcjonowanie biura LGD oraz doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji LSR. Po podpisaniu umów ramowych w maju 2016 roku 2 LGD rybackie złożyły wnioski o dofinansowanie kosztów bieżących i aktywizacji. Wnioski o dofinansowanie kosztów bieżących i aktywizacji składane są corocznie. Do końca 2018 roku do UMWW wpłynęło łącznie 8 wniosków o dofinansowanie kosztów bieżących i aktywizacji. Podpisano 7 umów na kwotę ponad 1,6 mln zł. Rozliczanie kosztów funkcjonowania LGD w ramach PO Rybactwo i Morze odbywa się na zasadzie refundacji kosztów. Złożono także 4 wnioski o płatność na ponad 0,7 mln zł.

* * *

4. Wykonanie uchwał Sejmiku Województwa Wielkopolskiego podjętych w 2018 roku

Tab. 6. Wykonanie uchwał Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przyjętych w 2018 roku

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
1.	XL/962/18	15.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
2.	XL/963/18	15.01.2018	Uchwała Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
3.	XL/964/18	15.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zaciągnięcia pożyczki ze środków zwrotnych inżynierii finansowej w ramach Inicjatywy JESSICA wdrażanej w ramach WRPO na lata 2007-2013 w Banku Gospodarstwa Krajowego na dofinansowanie przedsięwzięcia pod nazwą: „Budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka (szpitala pediatrycznego) wraz z jego wyposażeniem”.	W trakcie realizacji
4.	XLI/965/18	29.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
5.	XLI/966/18	29.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
6.	XLI/967/18	29.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany nazwy Polskiego Teatru Tańca – Baletu Poznańskiego i nadania mu statutu.	Zrealizowana
7.	XLI/968/18	29.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany składu Rady Muzeum przy Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej w Kaliszu.	Zrealizowana
8.	XLI/969/18	29.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę w sprawie: uchwalenia Programu Współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018.	Zrealizowana

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
9.	XLI/970/18	29.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Województwa Wielkopolskiego spółkom wodnym, trybu postępowania w sprawie udzielania tej dotacji i sposobu jej rozliczania.	Zrealizowana w ramach roku 2018
10.	XLI/971/18	29.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę nr XXVIII/929/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Planu Pracy Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
11.	XLI/972/18	29.01.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: przyjęcia stanowiska dotyczącego eksploatacji złoża węgla brunatnego „Ościstowo”.	Zrealizowana
12.	XLII/973/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
13.	XLII/974/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
14.	XLII/975/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu „Szatnia na Medal”.	Zrealizowana
15.	XLII/976/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie udzielenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Miasta Leszna.	Zrealizowana
16.	XLII/977/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie utworzenia Liceum Ogólnokształcącego Specjalnego w Cerekwicy Nowej.	Zrealizowana
17.	XLII/978/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie utworzenia Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Cerekwicy Nowej.	Zrealizowana
18.	XLII/979/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na powierzenie zarządzania w zakresie bieżącego utrzymania czystości i pielęgnacji zieleni przydrożnej dróg wojewódzkich położonych w granicach administracyjnych m. Międzychód i m. Bielsko, Gminie Międzychód.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
19.	XLII/980/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie ustalenia treści „Porozumienia o współpracy między Województwem Wielkopolskim Rzeczypospolitej Polskiej i Okręgiem Sibiu Rumunii”.	Zrealizowana
20.	XLII/981/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie ustalenia treści „Listu intencyjnego w sprawie współpracy pomiędzy Województwem Wielkopolskim (Rzeczypospolita Polska) oraz prowincją Huíla (Republika Angoli).	Zrealizowana
21.	XLII/982/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany uchwały Nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.	W trakcie realizacji
22.	XLII/983/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zatwierdzenia zmian w Regulaminie Rady Społecznej Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Lesznie.	Zrealizowana
23.	XLII/984/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawicieli podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. Medycznych Centrum Rehabilitacji im. Prof. Mieczysława Walczaka w Osiecznej.	Zrealizowana
24.	XLII/985/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Ordynatora Oddziału Chirurgii Onkologicznej Chorób Przewodu Pokarmowego Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
25.	XLII/986/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Ordynatora Oddziału Chirurgii Onkologicznej Chorób Piersi Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
26.	XLII/987/18	26.02.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
27.	XLIII/988/18	12.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: przyjęcia stanowiska dotyczącego rozwoju gospodarczego w regionie.	W trakcie realizacji

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
28.	XLIV/989/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
29.	XLIV/990/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
30.	XLIV/991/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego (Dział 630 „Turystyka”).	Zrealizowana
31.	XLIV/992/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach naboru wniosków na dofinansowanie zadań z zakresu infrastruktury lekkoatletycznej (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
32.	XLIV/993/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach naboru wniosków na dofinansowanie zadań z zakresu infrastruktury sportowej (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
33.	XLIV/994/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach naboru wniosków na dofinansowanie zadań z zakresu infrastruktury sportowej (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
34.	XLIV/995/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
35.	XLIV/996/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostce samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
36.	XLIV/997/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowiska: Ordynatora Oddziału Ginekologiczno – Położniczego i Ordynatora Oddziału Chirurgicznego Ogólnego Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego w Lesznie.	Zrealizowana

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
37.	XLIV/998/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w kwestii zmiany organizacji świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych w SOR na terenie miasta Poznania i powiatu poznańskiego oraz sposobu ich finansowania.	Zrealizowana
38.	XLIV/999/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Pracy Rady Społecznej Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu.	Zrealizowana
39.	XLIV/1000/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie powierzenia Powiatowi Wolsztyńskiemu realizacji zadania samorządu województwa w zakresie profilaktyki problemów związanych z używaniem narkotyków.	Zrealizowana
40.	XLIV/1001/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Szpitalowi Wojewódzkiemu w Poznaniu.	Zrealizowana
41.	XLIV/1002/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu.	Zrealizowana
42.	XLIV/1003/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Murowana Goślina, na usunięcie skutków pożaru gazociągu w dniu 26 stycznia 2018.	Zrealizowana
43.	XLIV/1004/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w 2018 roku.	Zrealizowana
44.	XLIV/1005/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany składu Rady Muzeum przy Muzeum Okręgowym w Koninie.	Zrealizowana
45.	XLIV/1006/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie nadania statutu Teatrowi im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu.	Zrealizowana
46.	XLIV/1007/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie: uchwalenia Programu Współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018.	Zrealizowana
47.	XLIV/1008/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawę maku i konopi włókniстых na terenie województwa wielkopolskiego w 2018 roku oraz rejonizacji tych upraw.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
48.	XLIV/1009/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie rozpatrzenia skargi na bezczynność Zarządu Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
49.	XLIV/1010/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie oceny sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2017 roku.	Zrealizowana
50.	XLIV/1011/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej Powiatowi Gnieźnieńskiemu, Powiatowi Pilskiemu, Powiatowi Śródkiemu oraz Miastu i Gminie Śmigiel.	Zrealizowana
51.	XLIV/1012/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie skargi na brak nadzoru ze strony Zarządu Województwa Wielkopolskiego nad instytucją kultury Parowozownia Wolsztyn w zakresie udostępnienia informacji w trybie przepisów o dostępie do informacji publicznej.	Zrealizowana
52.	XLIV/1013/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie budowy Ośrodka Protonoterapii w Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu.	Zrealizowana
53.	XLIV/1014/18	26.03.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie rozpatrzenia skargi Pani ..... na brak terminowego udzielenia odpowiedzi na pismo dotyczące nieprawidłowości w Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu.	Zrealizowana
54.	XLV/1015/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
55.	XLV/1016/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
56.	XLV/1017/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego (Dział 630 „Turystyka”).	Zrealizowana
57.	XLV/1018/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
58.	XLV/1019/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostce samorządu terytorialnego w ramach naboru wniosków na dofinansowanie zadań z zakresu infrastruktury sportowej (Dział 926 „Kultura Fizyczna”) – <i>dot. zadania inwestycyjnego.</i>	Zrealizowana
59.	XLV/1020/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”) – <i>dot. zadań inwestycyjnych.</i>	Zrealizowana
60.	XLV/1021/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”) – <i>dot. zadań remontowych.</i>	Zrealizowana
61.	XLV/1022/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego na zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego.	Zrealizowana
62.	XLV/1023/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych lub znajdujących się na obszarze Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
63.	XLV/1024/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia zadań, na które w 2018 roku przeznacza się środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazane samorządowi województwa.	Zrealizowana
64.	XLV/1025/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Borek Wielkopolski - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Leonowie.	Zrealizowana
65.	XLV/1026/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Koźmin Wielkopolski - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Koźminie Wielkopolskim.	Zrealizowana
66.	XLV/1027/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Lisków - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Swobodzie.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
67.	XLV/1028/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Mieścisko - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Gołaszewie.	Zrealizowana
68.	XLV/1029/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Żerków - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Żerkowie.	Zrealizowana
69.	XLV/1030/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Powiatowi Ostrzeszowskiemu - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Książenicach.	Zrealizowana
70.	XLV/1031/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie uchwalenia Statutu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu.	Zrealizowana
71.	XLV/1032/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Szpitalowi Wojewódzkiemu w Poznaniu.	Zrealizowana
72.	XLV/1033/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie Planu działań krótkoterminowych w zakresie ozonu dla strefy wielkopolskiej.	W trakcie realizacji
73.	XLV/1034/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie Planu działań krótkoterminowych w zakresie ozonu dla strefy miasto Kalisz.	W trakcie realizacji
74.	XLV/1035/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie: uchwalenia Programu Współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018.	Zrealizowana
75.	XLV/1036/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę Nr XXXVIII/929/17 z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia planu pracy Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na 2018 r.	Zrealizowana
76.	XLV/1037/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia opinii dotyczącej zaliczenia dróg do kategorii dróg krajowych i pozbawienia dróg kategorii dróg krajowych.	Zrealizowana

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
77.	XLV/1038/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Dziekanka” im. Aleksandra Piotrowskiego w Gnieźnie.	Zrealizowana
78.	XLV/1039/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Dziekanka” im. Aleksandra Piotrowskiego w Gnieźnie.	Zrealizowana
79.	XLV/1040/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia przepisów porządkowych obowiązujących w wojewódzkich przewozach pasażerskich wykonywanych w ramach publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym na obszarze województwa wielkopolskiego, dla których Organizatorem jest Województwo Wielkopolskie.	Zrealizowana
80.	XLV/1041/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, zabranych do przewozu rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej, w wojewódzkich przewozach pasażerskich wykonywanych w ramach publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym na obszarze województwa wielkopolskiego, dla których Organizatorem jest Województwo Wielkopolskie.	Zrealizowana
81.	XLV/1042/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie podjęcia apelu do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na realizację operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych”, w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.	Zrealizowana
82.	XLV/1043/18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie apelu Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w kwestii likwidacji zagrożeń wirusem ASF w Województwie Wielkopolskim. (tytuł projektu uchwały)	Zrealizowana
83.	XLVI/1044/18	4.06.2018	Uchwała w sprawie przyjęcia stanowiska w 20. rocznicę utworzenia samorządu województwa.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
84.	XLVI/1045/18	4.06.2018	Uchwała w sprawie wyrażenia woli o potrzebie ustanowienia sztandaru Województwa Wielkopolskiego oraz zasad jego używania i stosowania.	Zrealizowana
85.	XLVI/1046/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Wielkopolskiego za 2017 rok.	Zrealizowana
86.	XLVI/1047/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: absolutorium dla Zarządu Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
87.	XLVI/1048/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
88.	XLVI/1049/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
89.	XLVI/1050/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostce samorządu terytorialnego w ramach naboru wniosków na dofinansowanie zadań z zakresu infrastruktury sportowej (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
90.	XLVI/1051/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”). – dotyczy zadań remontowych.	Zrealizowana
91.	XLVI/1052/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”). – dotyczy zadań inwestycyjnych.	Zrealizowana
92.	XLVI/1053/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w 2018 roku.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
93.	XLVI/1054/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego oraz zawarcia w tej sprawie umów pomiędzy Województwem Wielkopolskim a jednostkami samorządu terytorialnego w ramach VIII edycji konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś”.	Zrealizowana
94.	XLVI/1055/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie połączenia Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Cerekwicy Nowej z Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii w Cerekwicy Nowej.	Zrealizowana
95.	XLVI/1056/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie utworzenia Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w Starej Łubiance.	Zrealizowana
96.	XLVI/1057/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Ordynatora Oddziału Psychiatrycznego Willa I Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie.	Zrealizowana
97.	XLVI/1058/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Ordynatora Oddziału Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Onkologicznej Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Koninie.	Zrealizowana
98.	XLVI/1059/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyznaczenia przedstawicieli podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. Medycznych Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu.	Zrealizowana
99.	XLVI/1060/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Szpitalowi Wojewódzkiemu w Poznaniu.	Zrealizowana
100.	XLVI/1061/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Poznańskiemu Ośrodkowi Zdrowia Psychicznego w Poznaniu.	Zrealizowana
101.	XLVI/1062/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie przyjęcia projektu „Porozumienia między Województwem Wielkopolskim a Regionem Bretanii o współpracy międzynarodowej”.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
102.	XLVI/1063/18	4.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie: jednorazowych stypendiów za wyniki w nauce dla uczniów Wielkopolskich Samorządowych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego prowadzonych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
103.	XLVII / 1064 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
104.	XLVII / 1065 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
105.	XLVII / 1066 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę Nr VIII/195/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie: zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu Województwa Wielkopolskiego za I półrocze.	Zrealizowana
106.	XLVII / 1067 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę Nr XXXII/815/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19 czerwca 2017 r. w sprawie: zakresu i formy informacji o kształtowaniu się Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego za I półrocze, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć wieloletnich.	Zrealizowana
107.	XLVII / 1068 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 "Kultura Fizyczna") - dot. zadań remontowych.	Zrealizowana
108.	XLVII / 1069 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: udzielenia pomocy finansowej przez Województwo Wielkopolskie innym jednostkom samorządu terytorialnego i zawarcia w tej sprawie umów.	Zrealizowana
109.	XLVII / 1070 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie przyjęcia projektu Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg wojewódzkich znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego, obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023.	Zrealizowana

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
110.	XLVII / 1071 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie przyjęcia projektu Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracją miasta Poznań, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, położonych wzdłuż autostrady A2 od km 107+900 do km 257+219, obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dwóch odcinków autostrady A2.	Zrealizowana
111.	XLVII / 1072 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie przyjęcia projektu Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg powiatowych znajdujących się na terenie powiatu poznańskiego.	Zrealizowana
112.	XLVII / 1073 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany uchwały Nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.	W trakcie realizacji
113.	XLVII / 1074 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Rady Społecznej Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego im. Ludwika Perzyny w Kaliszu.	Zrealizowana
114.	XLVII / 1075 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zatwierdzenia zmian w Regulaminie Rady Społecznej Wielkopolskiego Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu.	Zrealizowana
115.	XLVII / 1076 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie ustalenia projektu uchwały w sprawie zmiany Statutu Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
116.	XLVII / 1077 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Województwo Wielkopolskie oraz warunków i zasad korzystania z nich.	Zrealizowana
117.	XLVII / 1078 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej województwa wielkopolskiego za rok 2017 w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.	Zrealizowana
118.	XLVII / 1079 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie ustalenia wynagrodzenia Marszałka Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
119.	XLVII / 1080 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w kwestii trudnej sytuacji gospodarczej rolników, spowodowanej występującą klęską suszy na terenie Wielkopolskie.	Zrealizowana
120.	XLVII / 1081 /18	25.06.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia stanowiska o udzielenie poparcia dla negatywnego stanowiska samorządów lokalnych południowo-zachodniej Wielkopolski w sprawie budowy nowego zagłębia górniczo-energetycznego na terenie gminy Krobia i gminy Miejska Górka.	Zrealizowana
121.	XLVIII / 1082 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
122.	XLVIII / 1083 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 rok
123.	XLVIII / 1084 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: zaciągnięcia pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.	W trakcie realizacji
124.	XLVIII / 1085 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”). – dotyczy zadań remontowych.	Zrealizowana
125.	XLVIII / 1086 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w 2018 roku.	Zrealizowana
126.	XLVIII / 1087 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego.	Zrealizowana
127.	XLVIII / 1088 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany uchwały Nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.	W trakcie realizacji

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
128.	XLVIII / 1089 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie przyjęcia projektu Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż linii kolejowych znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla linii kolejowych o natężeniu ruchu ponad 30 000 pociągów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023.	Zrealizowana
129.	XLVIII / 1090 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zmiany Policealnej Szkoły Służb Społecznych i Medycznych im. Karol Marcinkowskiego w Koninie.	Zrealizowana
130.	XLVIII / 1091 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę nr XLV/1023/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 kwietnia 2018 roku w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych lub znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego.	Zrealizowana
131.	XLVIII / 1092 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie nadania statutu Orkiestrze Kameralnej Polskiego Radia Amadeus.	Zrealizowana
132.	XLVIII / 1093 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: przyjęcia projektu statutu Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy – Zespołu Pałacowo-Parkowego.	Zrealizowana
133.	XLVIII / 1094 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej Wielkopolskim Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
134.	XLVIII / 1095 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Ordynatora Oddziału Obserwacyjno - Zakaźnego z Pododdziałem Zakaźnym dla Dzieci Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Koninie.	Zrealizowana
135.	XLVIII / 1096 /18	23.04.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu.	Zrealizowana
136.	XLVIII / 1097 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
137.	XLVIII / 1098 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie: ustanowienia „Odznaki honorowej za zasługi dla województwa wielkopolskiego”.	Zrealizowana
138.	XLVIII / 1099 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi Zespolonemu w Koninie.	Zrealizowana
139.	XLVIII / 1100 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie powierzenia Powiatowi Pleszewskiemu realizacji zadań samorządu województwa dotyczących zwiększania dostępności i podnoszenia jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu.	Zrealizowana
140.	XLVIII / 1101 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na powierzenie zarządzania w zakresie pielęgnacji zieleni przydrożnej drogi wojewódzkiej położonej w granicach administracyjnych miasta Rogoźno, Gminie Rogoźno.	Zrealizowana
141.	XLVIII / 1102 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: zaliczenia do kategorii dróg wojewódzkich, odcinka drogi na terenie gminy Kleszczewo stanowiącego przedłużenie drogi wojewódzkiej nr 434 do węzła „Kleszczewo” na drodze ekspresowej S5.	Zrealizowana
142.	XLVIII / 1103 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: przyznawania uczniom stypendiów naukowych Marszałka Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
143.	XLVIII / 1104 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: przyznawania studentom stypendiów naukowych Marszałka Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
144.	XLVIII / 1105 /18	23.07.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę nr XXXIII/840/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 roku w sprawie gromadzenia na wydzielonym rachunku dochodów przez samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.	Zrealizowana
145.	L / 1106 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018 (+ autopoprawka).	Zrealizowana
146.	L / 1107 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne (+ autopoprawka).	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
147.	L / 1108 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: emisji obligacji Województwa Wielkopolskiego.	W trakcie realizacji
148.	L / 1109 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego oraz zawarcia w tej sprawie umów pomiędzy Województwem Wielkopolskim a jednostkami samorządu terytorialnego w ramach VI edycji konkursu „Odnowa wsi szansą dla aktywnych sołectw”.	Zrealizowana
149.	L / 1110 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego (dział 630 "Turystyka").	Zrealizowana
150.	L / 1111 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę nr XLIV/994/18 SWW z dnia 26 marca 2018 roku ws. wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach naboru wniosku na dofinansowanie zadań z zakresu infrastruktury sportowej (Dział 926 "Kultura Fizyczna").	Zrealizowana
151.	L / 1112 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę nr XLVIII/1085/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 lipca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
152.	L / 1113 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej Gminie Ostrów Wielkopolski w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
153.	L / 1114 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
154.	L / 1115 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie: zaciągnięcia pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.	W trakcie realizacji
155.	L / 1116 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego na realizację murali inspirowanych 100. Rocznicą Odzyskania Niepodległości oraz 100. Rocznicą Wybuchu Powstania Wielkopolskiego.	W trakcie realizacji

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
156.	L / 1117 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację zadań własnych gmin w zakresie działalności bieżącej i majątkowej, realizowanej w celu upamiętnienia 100. rocznicy Powstania Wielkopolskiego.	W trakcie realizacji
157.	L / 1118 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na powierzenie zarządzania przystankami komunikacyjnymi zlokalizowanymi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 190 w granicach administracyjnych Gminy miejskiej Wągrowiec, Gminie miejskiej Wągrowiec.	Zrealizowana
158.	L / 1119 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: wyrażenia zgody na powierzenie zarządzania przystankami komunikacyjnymi zlokalizowanymi w ciągu dróg wojewódzkich w granicach administracyjnych miasta Ostrowa Wielkopolskiego, Gminie Miasto Ostrów Wielkopolski.	Zrealizowana
159.	L / 1120 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: pozbawienia kategorii dróg wojewódzkich, odcinka drogi na terenie miasta Jarocina, przebiegającego ul. Św. Ducha od skrzyżowania z ul. Poznańską do węzła na drodze ekspresowej nr 11.	Zrealizowana
160.	L / 1121 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracją miasta Poznań, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, położonych wzdłuż autostrady A2 od km 107+900 do km 257+219, obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dwóch odcinków autostrady A2.	W trakcie realizacji
161.	L / 1122 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg wojewódzkich znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego, obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023.	W trakcie realizacji
162.	L / 1123 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż linii kolejowych znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla linii kolejowych o natężeniu ruchu ponad 30 000 pociągów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023.	W trakcie realizacji
163.	L / 1124 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg powiatowych znajdujących się na terenie powiatu poznańskiego.	Uchylona

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
164.	L / 1125 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie ustalenia treści Porozumienia między Województwem Wielkopolskim a Regionem Bretanii o współpracy międzynarodowej.	W trakcie realizacji (porozumienie zostanie podpisane pod koniec kwietnia 2019 r.)
165.	L / 1126 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: uzupełnienia składu Rady Muzeum przy Muzeum Okręgowym w Lesznie.	Zrealizowana
166.	L / 1127 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu.	Zrealizowana
167.	L / 1128 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu.	Zrealizowana
168.	L / 1129 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej Wielkopolskim Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
169.	L / 1130 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej Wielkopolskim Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów w Poznaniu.	Zrealizowana
170.	L / 1131 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Pracy Rady Społecznej Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
171.	L / 1132 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Wielkopolskiemu Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej - Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
172.	L / 1133 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi Zespolonemu im. Ludwika Perzyny w Kaliszu.	Zrealizowana
173.	L / 1134 /18	24.09.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyrażenia zgody na zmianę wierzyciela Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej - Curie w Poznaniu.	Zrealizowana

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
174.	L / 1135 /18	24.09.2018	Podjęcie uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: przyjęcia stanowiska dotyczącego Rodzinnych Ogrodów Działkowych.	Zrealizowana
175.	L / 1136 /18	24.09.2018	Podjęcie uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: zmiany Statutu Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
176.	LI / 1137 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
177.	LI / 1138 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca Uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
178.	LI / 1139 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę nr XLVI / 1052 / 18 z dnia 4 czerwca 2018 roku w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w ramach Programu "Szatnia na Medal" (Dział 926 „Kultura Fizyczna”).	Zrealizowana
179.	LI / 1140 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg powiatowych znajdujących się na terenie powiatu poznańskiego”.	W trakcie realizacji
180.	LI / 1141 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Ordynatora Oddziału Ginekologii Operacyjnej, Onkologicznej i Endoskopowej Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
181.	LI / 1142 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Ordynatora Kliniki Chirurgii Głowy, Szyi i Onkologii Laryngologicznej Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie w Poznaniu.	Zrealizowana
182.	LI / 1143 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Ordynatora Oddziału Radioterapii Onkologicznej III Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie w Poznaniu.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
183.	LI / 1144 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia przedstawiciela podmiotu tworzącego do składu komisji konkursowej powołanej do przeprowadzenia konkursu na stanowiska: Ordynatora Oddziału Psychiatrycznego Willa IV, Ordynatora Oddziału Psychiatrycznego Willa VI i Ordynatora Oddziału Psychiatrycznego im. Conolly Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie.	Zrealizowana
184.	LI / 1145 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu Wielkopolskiemu Ośrodkowi Reumatologicznemu Samodzielnemu Publicznemu Specjalistycznemu Zespołowi Opieki Zdrowotnej w Śremie	Zrealizowana
185.	LI / 1146 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego uchwałę w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi Neuropsychiatrycznemu im. Oskara Bielawskiego w Kościanie.	Zrealizowana
186.	LI / 1147 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu Wielkopolskiemu Centrum Medycyny Pracy.	Zrealizowana
187.	LI / 1148 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Specjalistycznemu Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy.	Zrealizowana
188.	LI / 1149 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zmieniająca uchwałę w sprawie likwidacji Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu.	W trakcie realizacji
189.	LI / 1150 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: uchwalenia „Programu współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019”.	W trakcie realizacji
190.	LI / 1151 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie: uchwalenia „Wieloletniego programu współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2019-2023”.	W trakcie realizacji
191.	LI / 1152 /18	29.10.2018	Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie przyjęcia projektu uchwały w sprawie ustanowienia wzoru i regulaminu używania sztandaru Województwa Wielkopolskiego.	uchylona na podstawie uchwały SWW nr II/21/18 z 19.12.2018
192.	I / 1 /18	23.11.2018	Uchwała SWW nr I/1/18 z 23.XI.2018 r. w sprawie: wyboru Przewodniczącego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana

Lp.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
193.	I / 2 / 18	23.11.2018	Uchwała SWW nr I/2/18 z 23.XI.2018 r. w sprawie: wyboru Wiceprzewodniczących Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
194.	I / 3 / 18	23.11.2018	Uchwała SWW nr I/3/18 z 23.XI.2018 r. w sprawie: wyboru Marszałka Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
195.	I / 4 / 18	23.11.2018	Uchwała SWW nr I/4/18 z 23.XI.2018 r. w sprawie: wyboru Wicemarszałków Województwa Wielkopolskiego oraz Członków Zarządu Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
196.	I / 5 / 18	23.11.2018	Uchwała SWW nr I/5/18 z 23.XI.2018 r. w sprawie: ustalenia wynagrodzenia dla Marszałka Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
197.	I / 6 / 18	23.11.2018	Uchwała SWW nr I/6/18 z 23.XI.2018 r. w sprawie: upoważnienia Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego do dokonywania w stosunku do Przewodniczącego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego czynności związanych z poleceniem wyjazdu służbowego.	Zrealizowana
198.	I / 7 / 18	26.11.2018	Uchwała SWW nr I/7/18 z 26.XI.2018 r. w sprawie: ustalenia składu osobowego komisji stałych Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
199.	I / 8 / 18	26.11.2018	Uchwała SWW nr I/8/18 z 26.XI.2018 r. w sprawie: wyboru przewodniczących i wiceprzewodniczących komisji stałych Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
200.	II / 9 / 18	19.12.2018	Uchwała zmieniająca uchwałę nr XXXIX/939/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na rok 2018.	Zrealizowana
201.	II / 10 / 18	19.12.2018	Uchwała zmieniająca uchwałę nr XXXIX/938/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2018 rok i lata następne.	Zrealizowana w zakresie przedsięwzięć zaplanowanych na 2018 r.
202.	II / 11 / 18	19.12.2018	Uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie: zaciągnięcia pożyczki ze środków zwrotnych inżynierii finansowej w ramach Inicjatywy JESSICA wdrażanej w ramach WRPO na lata 2007 – 2013 w Banku Gospodarstwa Krajowego na dofinansowanie przedsięwzięcia pod nazwą: „Budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka (szpitala pediatrycznego) wraz z jego wyposażeniem”.	W trakcie realizacji
203.	II / 12 / 18	19.12.2018	Uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie: emisji obligacji Województwa Wielkopolskiego.	W trakcie realizacji
204.	II / 13 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie rozpatrzenia informacji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa wielkopolskiego w roku 2017.	Zrealizowana

L.p.	Nr uchwały	Data	Uchwała dotyczy:	Informacja o przebiegu realizacji uchwały
205.	II / 14 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.	W trakcie realizacji
206.	II / 15 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Rady Społecznej działającej przy Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w Śremie.	Zrealizowana
207.	II / 16 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie powołania Komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego im. Ludwika Perzyny w Kaliszu.	Zrealizowana
208.	II / 17 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Rady Społecznej działającej przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” im. Aleksandra Piotrowskiego w Gnieźnie.	Zrealizowana
209.	II / 18 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie określenia zasad sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
210.	II / 19 / 18	19.12.2018	Uchwała zmieniająca uchwałę nr L/1117/2018 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację zadań własnych gmin w zakresie działalności bieżącej i majątkowej, realizowanej w celu upamiętnienia 100. rocznicy Powstania Wielkopolskiego.	Zrealizowana
211.	II / 20 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie nadania statutu Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy – Zespołowi Pałacowo-Parkowemu.	Zrealizowana
212.	II / 21 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie: przyjęcia projektu uchwały w sprawie ustanowienia wzoru i regulaminu używania sztandaru Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
213.	II / 22 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie: wyboru delegatów do Zgromadzenia Ogólnego Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej.	Zrealizowana
214.	II / 23 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie: ustalenia składu osobowego komisji stałych Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.	Zrealizowana
215.	II / 24 / 18	19.12.2018	Uchwała w sprawie: stanowiska Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w kwestii bardzo trudnej sytuacji na rynku trzody chlewnej na terenie Wielkopolski.	Zrealizowana

Źródło: Opracowanie własne DPR

Spis rycin:

Ryc. 1. Współczynnik dzietności w Wielkopolsce, Polsce i Unii Europejskiej w latach 2014-2017.....	6
Ryc. 2. Zmiana liczby ludności w latach 2014-2017	6
Ryc. 3. Przyrost naturalny w 2017 roku.....	6
Ryc. 4. Saldo migracji w 2017 roku	7
Ryc. 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2017 roku	7
Ryc. 6. Osoby korzystające z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2017 roku.....	8
Ryc. 7. Dostępność miejsc w stacjonarnych placówkach pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2017 roku.....	8
Ryc. 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2017 roku	11
Ryc. 9. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 10 tys. ludności w 2017 roku	12
Ryc. 10. Liczba pracujących na 1 000 ludności w 2017 roku (wg innego podziału niż PKD)	13
Ryc. 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2018 roku	13
Ryc. 12. Udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2018 roku	13
Ryc. 13. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2018 roku.....	14
Ryc. 14. Udział bezrobotnych osób w wieku powyżej 55 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2018 roku.....	14
Ryc. 15. Udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2018 roku.....	14
Ryc. 16. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 roku.....	16
Ryc. 17. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2017 roku	16
Ryc. 18. Zdawalność egzaminu maturalnego w 2018 roku	16
Ryc. 19. PKB na 1 mieszkańca w 2016 roku według podregionów i województw w Polsce.....	17
Ryc. 20. Dynamika PKB na 1 mieszkańca w 2016 roku według podregionów w Wielkopolsce i województw w Polsce	18
Ryc. 21. PKB na 1 mieszkańca według standardu siły nabywczej w województwach jako procent średniej UE w latach 2014-2017.....	18
Ryc. 22. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2017 roku.....	20
Ryc. 23. Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2017 roku (%).....	22
Ryc. 24. Tereny zieleni oraz grunty leśne na 1 000 ludności w 2017 roku	22
Ryc. 25. Hałas drogowy w aglomeracjach – liczba mieszkańców (w tysiącach) narażonych na hałas drogowy w poszczególnych klasach poziomów dźwięku LDWN; rok 2017	24
Ryc. 26. Hałas kolejowy w aglomeracjach – liczba mieszkańców (w tysiącach) narażonych na hałas kolejowy w poszczególnych klasach poziomów dźwięku LDWN; rok 2017	25
Ryc. 27. Hałas lotniczy w aglomeracjach – liczba mieszkańców (w tysiącach) narażonych na hałas lotniczy w poszczególnych klasach poziomów dźwięku LDWN; rok 2017	25
Ryc. 28. Zasięg funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej w 2018 roku.	77
Ryc. 29. Relacje obsługiwane przez Koleje Wielkopolskie i Polregio - Rozkład jazdy 2017/2018.....	78
Ryc. 30. Postęp finansowy WRPO 2014+ narastająco do 31 grudnia 2018 roku (wartość dofinansowania UE)	85
Ryc. 31. Postęp finansowy WRPO 2014+ (wartość dofinansowania UE) w 2018 roku	85
Ryc. 32. Wartość zakontraktowanych środków UE wraz z wykorzystaniem alokacji w podziale na osie (stan na 31 grudnia 2018 roku).....	86
Ryc. 33. Wartość dofinansowania UE we wnioskach o płatność wraz z odsetkiem wykorzystania alokacji w podziale na oś (stan na 31 grudnia 2018 roku)	86
Ryc. 34. Rozkład projektów wg rodzajów Beneficjentów na podstawie liczby realizowanych projektów (%).....	87
Ryc. 35. Rozkład projektów wg wielkości otrzymanego wsparcia UE dla Beneficjentów (mln PLN)	87
Ryc. 36. Odsetek wykorzystania alokacji we wszystkich RPO na podstawie umów (stan na 31 grudnia 2018 roku)	88

Ryc. 37. Odsetek wykorzystania alokacji na podstawie certyfikacji we wszystkich RPO (stan na 31 grudnia 2018 roku)	89
Ryc. 38. Wskaźnik finansowy ram wykonania - całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych (EUR) - udział procentowy realizacji celu pośredniego na 2018 rok	90
Ryc. 39. Wskaźniki produktu do Ram wykonania EFS – udział procentowy realizacji wartości pośredniej na 2018 rok.....	90
Ryc. 40. Wskaźniki produktu i KEW do Ram wykonania EFRR - udział procentowy realizacji celu pośredniego na 2018 rok.....	91

Spis tabel:

Tab. 1. Dokumenty strategiczne SRWW realizowane w 2018 roku	29
Tab. 2. Dokumenty operacyjne SRWW realizowane w 2018 roku	30
Tab. 3. Porównanie postępu finansowego WRPO 2014+ (kwota dofinansowania UE PLN).....	85
Tab. 4. Postęp finansowy w ramach PO WER dla Wielkopolski (narastająco do 31.12.2018 r.).....	92
Tab. 5. Limity w ramach PROW 2014-2020 dla Wielkopolski.....	93
Tab. 6. Wykonanie uchwał Sejmiku Województwa Wielkopolskiego przyjętych w 2018 roku	98